

ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ จังหวัดสงขลา

THE SOUTHERN CULTURAL CENTER SONGKLA PROVINCE

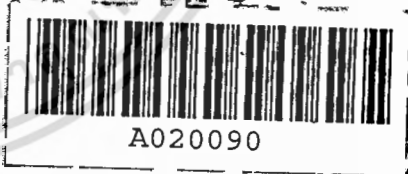
หอสมุด

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

นายวิทยา สำนักเหยา

เลขหมู่ _____ ๗๖๖๖๖
เลขชุด _____ ๐๑๐๐๑๐
วันที่ _____ ๒๑ กค ๒๕๖๒

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษิตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต

สาขาวิชาสถาปัตยกรรม ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา ๒๕๖๑

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไป
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุก

บทคัดย่อ

ปัจจุบันแนวโน้มของนักท่องเที่ยวมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี นับตั้งแต่ทางรัฐบาลได้ประกาศให้มี 2530 เป็นปีแห่งการท่องเที่ยว สำหรับภาคใต้ก็มีการเจริญเติบโตทางด้านการท่องเที่ยวอย่างน่าสนใจ และมีทรัพยากรทางด้านการท่องเที่ยวมากมาย ทั้งแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติและวัฒนธรรมประเพณี

วัฒนธรรมภาคใต้นับเป็นกลุ่มวัฒนธรรมที่น่าสนใจมาก เพราะว่าองค์ประกอบทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และศาสนา ได้มีอิทธิพลอย่างสำคัญในการหล่อหลอมวัฒนธรรมภาคใต้ให้มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง จากสิ่งเหล่านี้ จึงเห็นสมควรให้มีการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ขึ้นมา เพื่อรวบรวมสิ่งที่มีคุณค่าทางด้านศิลปวัฒนธรรม ซึ่งมีอยู่กระจุกกระจายในระดัภภาค และระดับจังหวัดเข้าด้วยกัน และจัดตั้งในรูปแบบสองทางวัฒนธรรมขึ้นในแหล่งที่เป็นศูนย์กลางทางการท่องเที่ยวอยู่แล้ว

วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์

1. เพื่อศึกษาหาข้อมูลรายละเอียด องค์ประกอบโครงการที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาวิเคราะห์ เพื่อการออกแบบทางสถาปัตยกรรม
2. เพื่อเสนอแนะและออกแบบอาคารที่เหมาะสมกับโครงการศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ เพื่อช่วยลดปัญหาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
3. เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในวิชาชีพ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาตรีของคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ภาควิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ขอบเขตของวิทยานิพนธ์

1. ศึกษาโครงการ ระบบงานของโครงการ ศึกษาพฤติกรรมของผู้ใช้อาคาร เพื่อการกำหนดองค์ประกอบของโครงการในการออกแบบ
2. ศึกษาอิทธิพลต่าง ๆ ที่มีผลหรือเกี่ยวข้องกับโครงการ เพื่อเสริมสร้างความสมบูรณ์ของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เมื่อโครงการเสร็จสมบูรณ์แล้ว จะเป็นส่วนหนึ่งที่ประชาสัมพันธ์ให้กับ
ประเทศ ในด้านวัฒนธรรมที่งดงามแก่ชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะชาวมาเลเซีย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เสร็จสมบูรณ์ลงได้ เป็นเพราะได้รับการช่วยเหลือจาก
บุคคลหลายฝ่ายด้วยกัน ทั้งแต่คุณพ่อคุณแม่ที่ให้ทุนทรัพย์ตลอดจนกำลังใจเสมอมา นอกจากนี้
นี้ก็ขอขอบพระคุณบุคคลต่าง ๆ ที่ให้ความช่วยเหลือในด้านวิชาการและข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

อาจารย์พิชิตันต์ สาระศาลิน อาจารย์ที่ปรึกษา

คุณสุวัฒน์ คุณวงษ์ กองวางแผนการส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

เจ้าหน้าที่สำนักงานการส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สาขาภาคใหญ่

เจ้าหน้าที่สถาบันทักษิณคดีศึกษา จังหวัดสงขลา

เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ จังหวัดสงขลา

นอกจากนี้ก็ขอแสดงความขอบคุณในการช่วยเหลือของทุก ๆ ท่าน ที่ไม่ได้
กล่าวถึง ในการให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงได้คือ

วิทยา สำนักเหยา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญเรื่อง	ช
สารบัญตารางประกอบ	ณ
สารบัญแผนภูมิประกอบ	ด
สารบัญภาพประกอบ	ถ
สารบัญแผนที่ประกอบ	ท
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 คำนำ	1
1.2 เหตุผลในการเสนอวิทยานิพนธ์	1
1.2.1 ความเป็นมาของโครงการ	1
1.2.2 เหตุผลในการเสนอวิทยานิพนธ์	3
1.3 ความเป็นมาของปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา	4
1.3.1 ความเป็นมาของปัญหา	4
1.3.2 แนวทางการแก้ปัญหา	5
1.4 วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์	6
1.4.1 วัตถุประสงค์ของโครงการ	6
1.4.2 วัตถุประสงค์ของการเสนอวิทยานิพนธ์	7
1.5 ขอบเขตของการศึกษาวิทยานิพนธ์	7
1.5.1 ขอบเขตของการศึกษาข้อมูล	8
1.5.2 ขอบเขตของการออกแบบ	8
1.6 วิธีดำเนินการศึกษาวิทยานิพนธ์	8
1.6.1 การวิเคราะห์ข้อมูล	9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.6.2	การวิเคราะห์ข้อมูล	9
1.7	คำนิยามศัพท์	9
1.8	ข้อตกลงเบื้องต้น	10
1.9	แหล่งข้อมูล	10
1.10	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
1.10.1	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ	11
1.10.2	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา วิทยานิพนธ์	12
2	การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
2.1	การศึกษาข้อมูลค่านโยบาย	14
2.1.1	นโยบายระดับประเทศ	14
2.1.2	นโยบายระดับภาค	15
2.1.3	นโยบายระดับจังหวัด	16
2.1.4	นโยบายระดับชุมชน	18
2.2	การศึกษาข้อมูลด้านเศรษฐกิจ	18
2.2.1	เศรษฐกิจระดับประเทศ	19
2.2.2	เศรษฐกิจระดับภาค	20
2.2.3	เศรษฐกิจระดับจังหวัด	22
2.2.4	เศรษฐกิจระดับชุมชน	24
2.3	การศึกษาข้อมูลด้านสังคม	25
2.3.1	สังคมระดับประเทศ	25
2.3.2	สังคมระดับภาค	25
2.3.3	สังคมระดับจังหวัด	26
2.3.4	สังคมระดับชุมชน	27

2.4	การศึกษาข้อมูลด้านกายภาพ	28
2.4.1	กายภาพระดับประเทศ	28
2.4.2	กายภาพระดับภาค	29
2.4.3	กายภาพระดับจังหวัด	31
2.4.4	กายภาพระดับชุมชน	33
2.5	การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34
2.5.1	คำนิยามของวัฒนธรรมและศูนย์วัฒนธรรม	34
2.5.2	ลักษณะวัฒนธรรมภาคใต้	36
2.5.3	ความหมายและความสำคัญของการท่องเที่ยว	39
2.5.4	การสำรวจทัศนคติของนักท่องเที่ยว	40
2.6	การศึกษาอาคารตัวอย่าง	44
2.6.1	อาคารในประเทศ	44
2.6.2	อาคารต่างประเทศ	48
3	การศึกษาและรวบรวมข้อมูล	52
3.1	การศึกษาและรวบรวมข้อมูลด้านนโยบาย	52
3.1.1	นโยบายระดับประเทศ	52
3.1.1.1	นโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยว	52
3.1.1.2	นโยบายวัฒนธรรมแห่งชาติ	55
3.1.2	นโยบายระดับภาค	56
3.1.2.1	นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว ระดับภาค	56
3.1.2.2	แผนพัฒนาพื้นที่ภาคใต้	57
3.1.3	นโยบายระดับจังหวัด	60
3.1.3.1	นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว ระดับจังหวัด	60

3.1.3.2	โครงการพัฒนาจังหวัดสงขลา	61
3.1.4	นโยบายระดับชุมชน	63
3.1.4.1	นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว ระดับชุมชน	63
3.1.4.2	โครงการพัฒนาเทศบาลหาคใหญ่	64
3.2	การศึกษาและรวบรวมข้อมูลด้านเศรษฐกิจ	65
3.2.1	เศรษฐกิจระดับประเทศ	65
3.2.1.1	โครงสร้างทางเศรษฐกิจ	65
3.2.1.2	สภาวะการณ์ตลาดท่องเที่ยวของ ประเทศไทย	66
3.2.2	เศรษฐกิจระดับภาค	70
3.2.2.1	โครงสร้างทางเศรษฐกิจ	70
3.2.2.2	สภาวะการณ์ตลาดท่องเที่ยวของ ภาคใต้	70
3.2.3	เศรษฐกิจระดับจังหวัดและชุมชน	73
3.2.3.1	โครงสร้างทางเศรษฐกิจ	73
3.2.3.2	สภาวะการณ์ตลาดท่องเที่ยวของ สงขลา-หาคใหญ่	75
3.2.4	ศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ	75
3.2.5	ศึกษาเรื่องแหล่งเงินทุน และโครงสร้าง ประมาณ	76
3.2.6	การประมาณการผลตอบแทนโครงการ	76
3.3	การศึกษาและรวบรวมข้อมูลด้านสังคม	77
3.3.1	สภาพทางสังคมในระดับภาค	77
3.3.1.1	การตั้งถิ่นฐานและการปกครอง	77

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3.1.2	จำนวนและความหนาแน่นของ ประชากร	77
3.3.1.3	การบริการทางสังคม	80
3.3.2	สภาพทางสังคมในระดับจังหวัดและชุมชน	81
3.3.2.1	การตั้งถิ่นฐานและการปกครอง	81
3.3.2.2	จำนวนและความหนาแน่นของ ประชากร	82
3.3.2.3	การบริการทางสังคม	89
3.3.3	ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว	89
3.3.4	การประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยว	90
3.3.5	ฤดูกาลท่องเที่ยว	90
3.3.6	วันพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว	91
3.3.7	ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว	91
3.3.8	การกำหนดลักษณะและขนาดของโครงการ	92
3.4	การศึกษาและรวบรวมข้อมูลด้านกายภาพ	93
3.4.1	สภาพที่ตั้งโครงการระดับภาค	93
3.4.2	สภาพที่ตั้งโครงการระดับจังหวัด	101
3.4.3	สภาพที่ตั้งโครงการระดับชุมชน	102
3.4.4	การศึกษาสภาพภูมิประเทศของที่ตั้งโครงการ	103
3.4.5	การศึกษาสภาพภูมิอากาศของที่ตั้งโครงการ	104
3.4.6	สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	104
3.5	การศึกษาและรวบรวมข้อมูลเชิงสถาปัตยกรรม	109
3.5.1	บทบาทและหน้าที่ของโครงการ	109
3.5.2	การดำเนินงานของโครงการ	110
3.5.2.1	ลักษณะทั่วไปในเชิงบริหาร	110

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.5.2.2	โครงสร้างขององค์กร	iii
3.5.2.3	การศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับ บุคลากรและหน้าที่	ii2
3.5.3	ผู้ใช้โครงการ	ii7
3.5.3.1	ประเภทของผู้ใช้โครงการ	ii7
3.5.3.2	พฤติกรรมของผู้ใช้โครงการ	ii8
3.5.3.3	การศึกษาจำนวนผู้ใช้โครงการ เบื้องต้น	120
3.5.4	องค์ประกอบของโครงการ	125
3.5.4.1	พื้นฐานความต้องการขององค์ ประกอบของโครงการโดยทั่วไป	125
3.5.4.2	ศึกษาองค์ประกอบของโครงการ โดยทั่วไป	126
	ก. องค์ประกอบหลักของโครงการ	
	ข. องค์ประกอบย่อยของโครงการ	
3.5.4.3	การศึกษารายละเอียดความต้องการ เนื้อหาที่สอยขององค์ประกอบที่สำคัญ	134
	ก. ส่วนงาน	
	ข. ห้องสมุด	
	ค. โรงละคร	
3.6	การศึกษาและรวบรวมข้อมูลเชิงเทคนิค	147
3.6.1	ระบบการจัดแสดง (ส่วนนิทรรศการ)	147
3.6.2	ระบบเสียงและการป้องกันเสียง	154
3.6.3	ระบบแสงสว่างและระบบไฟฟ้า	157
3.6.4	ระบบโครงสร้างและวัสดุโครงสร้าง	165

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.6.5	ระบบปรับอากาศ	169
3.6.6	ระบบสุขาภิบาล	172
3.6.7	ระบบรักษาความปลอดภัย	176
3.6.8	ระบบป้องกันอัคคีภัยและระบบควบคุมเพลิง	180
4	การวิเคราะห์ข้อมูล	184
4.1	การวิเคราะห์ข้อมูลด้านนโยบาย	184
4.1.1	นโยบายพัฒนาการท่องเที่ยวในช่วงแผน พัฒนาฯ ฉบับที่ 6	184
4.2	การวิเคราะห์ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ	185
4.2.1	ความเป็นไปได้ของโครงการ	185
4.2.2	แหล่งเงินทุนและโครงสร้างงบประมาณ	185
4.2.3	การประมาณการผลตอบแทนของโครงการ	186
4.3	การวิเคราะห์ข้อมูลด้านสังคม	189
4.3.1	การประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยว	189
4.3.2	การกำหนดลักษณะและขนาดของโครงการ	189
4.4	การวิเคราะห์ข้อมูลด้านกายภาพ	190
4.4.1	การวิเคราะห์เขตการใช้ที่ดิน	190
4.4.2	การวิเคราะห์การเลือกที่ตั้งโครงการ	191
4.4.3	การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและที่ตั้งโครงการ	210
4.5	การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถาปัตยกรรม	213
4.5.1	วิเคราะห์บทบาทและหน้าที่ของโครงการ	213
4.5.2	วิเคราะห์แผนการดำเนินงานของโครงการ	214
4.5.2.1	แผนการดำเนินงานของโครงการ	214
4.5.2.2	หน้าที่และอัตรากำลังของ เจ้าหน้าที่ของโครงการ	218

4.5.3	วิเคราะห์ผู้ใช้โครงการ	229
4.5.3.1	ประเภทผู้ใช้โครงการ	229
4.5.3.2	พฤติกรรมและจุดมุ่งหมายของผู้ใช้โครงการ.	229
4.5.3.3	จำนวนผู้ใช้โครงการ	233
4.5.4	วิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยองค์ประกอบของโครงการ	235
4.5.4.1	การกำหนดองค์ประกอบของโครงการ	235
4.5.4.2	การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ ก. องค์ประกอบหลัก ข. องค์ประกอบย่อย	242
4.5.4.3	การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของการสัญจรภายในองค์ประกอบ	259
4.5.4.4	การวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยของโครงการ	284
4.6	การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเทคนิค	318
4.6.1	วิเคราะห์ระบบการจัดแสดง	318
4.6.2	วิเคราะห์ระบบเสียงและการป้องกันเสียง	319
4.6.3	วิเคราะห์ระบบแสงสว่างและระบบไฟฟ้า	322
4.6.4	วิเคราะห์ระบบโครงสร้างและวัสดุโครงสร้าง	326
4.6.5	วิเคราะห์ระบบปรับอากาศ	332
4.6.6	วิเคราะห์ระบบสุขาภิบาล	337
4.6.7	วิเคราะห์ระบบรักษาความปลอดภัย	340
4.6.8	วิเคราะห์ระบบป้องกันอัคคีภัยและความคุมเพลิง	341

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5	การวางผังและการออกแบบสถาปัตยกรรม	345
5.1	แนวความคิดในการวางผังและออกแบบ	345
5.1.1	การออกแบบแนวแกนสัมพันธ์ของกลุ่มอาคาร	345
5.1.2	การจัดวางแปลนอาคาร	346
5.1.3	การออกแบบสวนนิทรรศการ	348
5.2	แนวความคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรม	349
5.2.1	คุณลักษณะเฉพาะของโครงการ	349
5.2.2	คุณลักษณะสถาปัตยกรรมของอาคาร	349
5.2.3	คุณลักษณะเชื้อเชิญและสง่างาม	350
5.2.4	ความสัมพันธ์แวดล้อมของอาคาร	350
5.2.5	ความตอบสนองประโยชน์ใช้สอย	350
5.2.6	ความปลอดภัยและความสะดวก	351
5.2.7	ความการใช้สอย	351
5.3	ขั้นตอนการออกแบบ	352
5.4	ภาพถ่ายการวางผัง, การออกแบบ และหุ่นจำลอง	363
6	สรุปผลและขอเสนอแนะ	367
6.1	บทสรุป	367
6.2	ขอเสนอแนะ	368
	บรรณานุกรม	369
	ภาคผนวก	
	ก) การละเล่นพื้นเมืองของภาคใต้	
	ข) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการชนโค	

สารบัญตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงความคึกเหินของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการรณโลก	43
3.1 แสดงการเปรียบเทียบรายได้จากสินค้าส่งออกกับรายได้ การท่องเที่ยว	68
3.2 การพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวในประเทศในอนาคต	69
3.3 แสดงการกระจายรายได้ในภาคใต้	71
3.4 แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยก่อนของจังหวัดในภาคใต้	72
3.5 แสดงการกระจายรายได้อ้อมครัวเรือนในเขตเทศบาลขนาดใหญ่	74
3.6 แสดงประชากรและความหนาแน่นของประชากรในภาคใต้	79
3.7 แสดงเขตการปกครองจังหวัดสงขลาและประชากร	84
3.8 จำนวนประชากร , ความหนาแน่น , การเปลี่ยนแปลง ประชากรของจังหวัดสงขลา	86
3.9 แสดงประชากรและแนวโน้มประชากรในอนาคตของเทศบาล ขนาดใหญ่	87
3.10 แสดงค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในจังหวัดสงขลา	91
3.11 แสดงค่าเฉลี่ยอุณหภูมิในแต่ละเดือนของภาคใต้	95
3.12 แสดงการพิจารณาการเลือกที่ตั้งระดับจังหวัด	102
3.13 แสดงการพิจารณาการเลือกที่ตั้งระดับอำเภอ	103
3.14 แสดงบุคลากรและหน้าที่รับผิดชอบของศูนย์วัฒนธรรม ฯ	114
3.15 แสดงสถิติผู้เข้าชมสถาบันทักษิณ ฯ ปี 2526-2530	121
3.16 แสดงสถิติผู้เข้าชมเป็นหมู่คณะของสถาบันทักษิณ ฯ	121
3.17 แสดงสถิติผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ฯ สงขลา ปี 2526-2530	122
3.18 แสดงสถิติผู้เข้าชมเป็นหมู่คณะของพิพิธภัณฑ์ฯ สงขลา	123

3.19	แสดงสถิตินักท่องเที่ยวที่เข้ามาทางจังหวัดสงขลา	124
3.20	แสดงวัตถุประสงค์ในการเดินทางเข้ามาของนักท่องเที่ยว	125
3.21	แสดงองค์ประกอบของโครงการศูนย์วัฒนธรรม	127
3.22	แสดงค่าปริมาตรค่อที่นั่งในห้องประชุมประเภทต่าง ๆ	140
3.23	แสดงระดับความเข้มของแสงสำหรับสภาพการทำงาน	158
3.24	แสดงลักษณะการใ้รงานประเภทต่าง ๆ และระดับความเข้มแสง	159
3.25	แสดงการเปรียบเทียบอัตราการสะท้อนของสีที่ไรภายในอาคาร	160
3.26	แสดงการเปรียบเทียบข้อดีของระบบจ่ายน้ำแบบต่าง ๆ	173
3.27	แสดงการเปรียบเทียบข้อเสียของระบบจ่ายน้ำแบบต่าง ๆ	174
4.1	แสดงค่าความสัมพันธ์ของข้อพิจารณาการ เลือกสถานที่ตั้งโครงการ	205
4.2	แสดงการเลือกสถานที่ตั้งโครงการ	206
4.3	แสดงอิทธิกร่าดังของเจ้าหน้าที่และความรับผิดชอบภายในศูนย์ ฯ	219
4.4	สรุปองค์ประกอบของโครงการ	236
4.5	แสดงรายละเอียดสิ่งแสดงและพื้นที่ไรสอย	295
4.6	แสดงรายละเอียดพื้นที่ไรสอยของโครงการ	302
4.7	แสดงการพิจารณาการจักวางองค์ประกอบ	310
4.8	แสดงการวิเคราะห์โครงสร้างขวงยาว	328
4.9	แสดงการวิเคราะห์โครงสร้างขวงสั้น	329
4.10	แสดงการพิจารณาการเลือกระบบโครงสร้าง	330
4.11	แสดงการพิจารณาเลือกวัสดุโครงสร้าง	332
4.12	แสดงข้อเปรียบเทียบการเลือกใช้ระบบปรับอากาศ	335
4.13	แสดงการเปรียบเทียบข้อดีของระบบจ่ายน้ำแบบต่าง ๆ	338
4.14	แสดงอิทธิกร่าส่วนปริมาตรน้ำเลียกับพื้นที่อาคาร	339

สารบัญแผนภูมิประกอบ

แผนภูมิที่	หน้า
3.1 บทบาทหน้าที่ของศูนย์วัฒนธรรมฯ	110
3.2. แสดงการบริหารงานของหน่วยงานทางวัฒนธรรมแห่งชาติ ฯ	111
3.3 แสดงโครงสร้างขององค์กรภายในศูนย์วัฒนธรรม ฯ	112
4.1 แสดงโครงสร้างการบริหารงานของศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้	214
4.2 แสดงการบริหารงานภายในศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้	215

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
2.1 แสดงภาพศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย	44
2.2 แสดงภาพผังบริเวณอาคารศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย	47
2.3 แสดงภาพทัศนียภาพภายในอาคารศูนย์วัฒนธรรมฯ	47
2.4 แสดงภาพอาคารศูนย์วัฒนธรรมอิฐิกาวา	48
2.5 แสดงภาพแปลนอาคารศูนย์วัฒนธรรมอิฐิกาวา	51
2.6 แสดงภาพผังบริเวณศูนย์วัฒนธรรมอิฐิกาวา	51
3.1 แสดงชนิดค่าง ๆ ของกวางโคม	163
3.2 แสดงชนิดค่าง ๆ ของกวางโคม	164
3.3 แสดงการติดตั้งกวางโคม	164
3.4 แสดงแสงสว่างทำมุมกับโต๊ะ	165
3.5 แสดงหลักการทำงานของระบบปรับอากาศ	169
3.6 แสดงหลักการทำงานของเครื่องปรับอากาศแบบคิกหน้าต่าง	170
3.7 แสดงหลักการทำงานของเครื่องปรับอากาศแบบระบายน้ำด้วยลมเย็น	171
4.1 แสดงทัศนียภาพที่ตั้งโครงการ 1.	199
4.2 แสดงทัศนียภาพที่ตั้งโครงการ 2.	199
4.3 แสดงทัศนียภาพที่ตั้งโครงการ 3.	199

สารบัญแนบที่

แนบที่ที่	หน้า
3.1 แสดงแผนงานการวัดพื้นที่ภาคใต้	59
3.2 แสดงขอบเขตของภาคและที่ตั้งจังหวัดภาคใต้	78
3.3 แสดงเขตการปกครองของจังหวัดสงขลา	83
3.4 แสดงเขตการปกครองของอำเภอหาคีใหญ่	85
3.5 แสดงความหนาแน่นของประชากรในเขตเทศบาลหาคีใหญ่	88
3.6 แสดงลักษณะภูมิประเทศของภาคใต้	94
3.7 แสดงเส้นทางคมนาคมในภาคใต้	96
3.8 แสดงตำแหน่งที่ตั้งจังหวัดสงขลา	98
3.9 แสดงเส้นทางจังหวัดสงขลา	99
3.00 แสดงแผนที่ที่ตั้งเทศบาลเมืองหาคีใหญ่	100
3.11 แสดงลักษณะภูมิประเทศของเมืองหาคีใหญ่	105
3.12 แสดงการไร้ที่ดินบริเวณเมืองหาคีใหญ่	106
3.13 แสดงการไร้ที่ดิน ในอนาคตของเมืองหาคีใหญ่	107
3.14 แสดงแนวโน้มการขยายตัวของเมืองหาคีใหญ่	108
4.1 แสดงตำแหน่งที่ตั้งบริเวณที่เลือกที่ตั้งโครงการ	195
4.2 แสดงตำแหน่งที่ตั้ง 1.	196
4.3 แสดงตำแหน่งที่ตั้ง 2.	197
4.4 แสดงตำแหน่งที่ตั้ง 3.	198
4.5 แสดงความสัมพันธ์ของที่ตั้งโครงการกับบริเวณโดยรอบ	211

บทที่ 1

บทนำ

1.1 คำนำ

ประเทศไทยเริ่มมีการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504) โดยมีแนวนโยบายเน้นในด้านการเศรษฐกิจ จนมาถึงในปัจจุบันซึ่งกำลังอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) โดยมีแนวนโยบายเน้นในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ส่งเสริมคุณภาพชีวิตประชาชน โดยกระจายความเจริญไปสู่ส่วนต่าง ๆ ของประเทศ มีการส่งเสริมทั้งทางด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และนโยบายที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ การส่งเสริมการท่องเที่ยว

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย ได้เจริญขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงหลายปีที่ผ่านมา สิ่งที่มีขึ้นประการหนึ่งก็คือ จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยในปี พ.ศ. 2503 มีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทย จำนวน 81,430 คน และในปี พ.ศ. 2531 มีนักท่องเที่ยวเข้ามาจำนวน 4.23 ล้านคน จะเห็นได้ว่ามีการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเป็นอย่างมาก ดังนั้นจึงมีผลให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศสาขาหนึ่ง คือ ก่อให้เกิดการกระจายรายได้ การสร้างงานสร้างอาชีพ ตลอดจนการลงทุนต่อเนื่องเพิ่มขึ้น โดยสามารถทำให้เกิดรายได้ ในปี พ.ศ. 2531 เป็นจำนวนเงินถึง 7.5 หมื่นล้านบาท เป็นอุตสาหกรรมที่นำเงินตราเข้าประเทศเป็นอันดับหนึ่งในปัจจุบัน ฉะนั้นเมื่อมีการขยายตัวด้านการท่องเที่ยวในอัตราสูงย่อมส่งผลให้ปัญหาต่าง ๆ ตามมา ทั้งด้านนโยบาย เศรษฐกิจ สังคม และสภาพ

1.2 เหตุผลในการเสนอวิทยานิพนธ์

1.2.1 ความเป็นมาของโครงการ

ภาคใต้ของประเทศไทยประกอบด้วยจังหวัดต่าง ๆ 14 จังหวัด เป็นแหล่งทรัพยากรท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศไทย และมีการเจริญเติบโตทางการท่องเที่ยว เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ลงวันเวลาที่ควรใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใช้เอกสารนี้ไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตถือว่าผิดกฎหมาย ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เที่ยวอย่างน่าสนใจ และมีทรัพยากรทางด้านการท่องเที่ยวมากมาย นอกจากธรรมชาติ หาดทราย ชายทะเล ซึ่งใกล้เคียงกว่าภาคอื่น ๆ แล้วยังมีศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี การแสดงการละเล่นท้องถิ่น ตลอดจนเป็นภาคที่มีประวัติศาสตร์โบราณคดีอันยาวนานพอสมควร แต่มีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ต่อกิจกรรมท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เป็นสำคัญ โดยที่ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม และงานประเพณีที่มีคุณค่า และสมบูรณ์ยังมิได้รับการอนุรักษ์ ส่งเสริม หรือพัฒนาให้เกิดประโยชน์อย่างที่จะควรจะเป็น หากได้รับการรวบรวมสิ่งที่มีคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม ซึ่งมีอยู่กระจัดกระจายในระแวก ภาค และระดับจังหวัดเหล่านี้เข้าด้วยกัน และจัดตั้งในรูปศูนย์การแสดงทางวัฒนธรรมขึ้น ในแหล่งที่เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวอยู่แล้ว ก็จะเกิดผลดีในหลาย ๆ ด้านได้แก่

- เป็นการสร้างแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรมและการแสดงที่สำคัญขึ้นใหม่ ซึ่งให้ทั้งความรู้ และความบันเทิงแก่นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ

- เป็นการอนุรักษ์และฟื้นฟู ตลอดจนถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้น และของประเทศไทยโดยส่วนรวมแก่นักท่องเที่ยวและคนในท้องถิ่นเอง

- สนองความต้องการของนักท่องเที่ยวในด้านการศึกษา การสัมผัสและสัมผัส กับศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น ตลอดจนซื้อของที่ระลึก และชมการแสดงต่าง ๆ

- จะมีการสร้างกิจกรรมที่ทำให้เกิดการขยายการบริการมากขึ้น อันจะทำให้ นักท่องเที่ยวใช้เวลาพักนานขึ้น และใช้จ่ายมากขึ้น

- ทำให้เกิดการพัฒนากันการค่า และการบริการท้องถิ่นต่อเนื่อง อันเป็นการกระจายรายได้แก่ประชาชนในท้องถิ่น

จะเห็นได้ว่าศูนย์นี้จัดตั้งขึ้นเพื่อสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวทั่วไปเป็นหลัก จึงไม่เน้นหนักทางคานวิชาการมากเกินไป ทั้งนี้โดยให้ศูนย์ฯ มีลักษณะที่ให้บริการทั้งความรู้ และความบันเทิงสำหรับนักท่องเที่ยว และบุคคลโดยทั่วไปด้วย จึงจัดตั้งขึ้นในลักษณะ ศูนย์การแสดงวัฒนธรรม โดยผนวกเอาที่หาชนโค^๑ ที่เป็นสัญลักษณ์หมู่บ้านคูเมืองของชาวภาคใต้มานานไว้ในศูนย์ฯ ด้วย ซึ่งที่หาชนโคนั้นนอกจากจะเป็นที่หาพื้นเมืองอันเก่าแก่แล้ว ยังมีศักยภาพสูงที่จะใช้เป็นเครื่องมือส่งเสริมการขายที่สำคัญยิ่งต่อการขยายตัวของนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ทั้งนี้จำได้จักทำ และดำเนินการในลักษณะแตกต่างไปจากที่มีอยู่ในปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารสงวนลิขสิทธิ์เพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น มิอนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยจัดให้เป็นมาตรฐานทั้งทางบ้านสถานที่ กติกา และการชน โดยเน้นหนักไปในทางการแสดงเพื่อให้นักท่องเที่ยวชม มีไว้เพื่อการพาณิชย์คือ จึงได้จัดตั้งศูนย์การแสดงวัฒนธรรมและสนามชนโค โดยกำหนดเป็นโครงการเดียวกัน

1.2.2 เหตุผลในการเสนอวิทยานิพนธ์

เนื่องจากจังหวัดสงขลาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภาคใต้ ซึ่งมีทรัพยากรทางด้านการท่องเที่ยวมากมาย ทั้งทางบ้านธรรมชาติ เช่น หาดทราย ชายทะเล น้ำตก และยังมีศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และการแสดงละเล่นท้องถิ่นอีกมากมาย นอกจากนี้จังหวัดสงขลา ยังมีโครงการที่สำคัญอีกมาก เช่น โครงการทำเรือน้ำลึก โครงการอุทยานธรรมชาติ โครงการสะพานข้ามเกาะยอ ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้จังหวัดสงขลาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวที่สำคัญยิ่งขึ้น และการส่งเสริมอุทยานธรรมชาติของสงขลา นั้น ยังคงให้ความสนใจกับทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวธรรมชาติเป็นสำคัญ โดยที่ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางบ้านคือศิลปวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณียังมิได้รับการอนุรักษ์ ส่งเสริม หรือนำมาพัฒนาให้เกิดประโยชน์อย่างที่ควรจะเป็น จึงควรมีสถานที่ที่จะเป็นศูนย์กลางการแสดงทางวัฒนธรรมของภาคใต้ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมให้นักท่องเที่ยวและคนทั่วไปได้รู้จักดีขึ้น อันจะสอดคล้องกับนโยบายของการท่องเที่ยว ซึ่งจะมีผลกระทบในทางที่ดีต่อสังคม เศรษฐกิจ และสภาพในอนาคค

1) ค่านโยบาย

เพื่อตอบสนองต่อนโยบายตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยว ให้จังหวัดสงขลาเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของภาคใต้ และแผนทำนุบำรุงส่งเสริมวัฒนธรรมของชาติ อันบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534)

2) ค่าเศรษฐกิจ

เพื่อเป็นการลงทุนในการพัฒนาการท่องเที่ยว ทั้งทางภาครัฐบาลและทางภาคเอกชน ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กรมศิลปากร หอการค้าจังหวัดสงขลา ในการปรับปรุงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง เป็นแหล่งว่าจ้างการลงทุนและการใช้แรงงานของชุมชน ซึ่งจะทำให้มีแนวโน้มเศรษฐกิจดีขึ้น ทั้งทางตรงและทางอ้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) คำนึงถึง

เพื่อหาแนวทางในการให้บริการของศูนย์วัฒนธรรม ที่ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมในภูมิภาคนั้น ๆ ใ้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม และเพื่อยกย่องมาตรฐานของคนในชาติให้มองเห็นความสำคัญของวัฒนธรรม และวัฒนธรรมท้องถิ่นที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์และส่งเสริม

4) คำนึงการศึกษา

เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการศึกษาในปัจจุบัน โดยเน้นให้เป็นแหล่งความรู้แก่ประชาชนในทุก ๆ ระดับ อันจะเป็นผลดีในการให้การศึกษาที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

5) คำนึงกายภาพ

เพื่อส่งเสริมสภาพภูมิทัศน์ที่เหมาะสมแก่ชุมชน โดยเฉพาะการพิจารณาปัญหาและผลกระทบ อันอาจเกิดขึ้นจากการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรม แห่งนี้ และเพื่อศึกษาแนวทางการจัดตั้งสถานที่ที่ถักถ่อนหย่อนใจ สำหรับประชาชนในพื้นที่ใ้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

1.3 ความเป็นมาของปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหา

1.3.1 ความเป็นมาของปัญหา

จากสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทย และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เข้ามาเที่ยวในจังหวัดสงขลา แม้ว่าอยู่ในภาวะที่น่าพอใจ แต่ก็ยังมีปัญหาและอุปสรรคในค้ำต่าง ๆ ที่สมควรแก้ไข เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่จะขยายตัวต่อไป

1) คำนนโยบาย

รูปแบบหรือองค์กรและหน่วยงานที่ดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานราชการ ซึ่งขาดความคล่องตัวในการบริหารงาน และงบประมาณ นอกจากนั้นยังขาดแผนการดำเนินงาน และการประสานงานระหว่างหน่วยงานราชการที่แน่นอน

2) คำนเศรษฐกิจ

ยังไม่มีการกระจายรายได้จากนักท่องเที่ยวไปสู่ประชาชนในท้องถิ่น

เงิน และการลงทุนในการจัดสร้างศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ ยังไม่ได้รับการพัฒนาให้ถูกต้อง และเพียงพอ

3) **ด้านสังคม**

ความไม่สมดุลของการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว เช่น ศูนย์ การแสดงวัฒนธรรมประเพณีต่าง ๆ การบริการแก่นักท่องเที่ยวยังไม่ได้รับการพัฒนาให้มี มาตรฐานเพียงพอและปัญหาของการศึกษา แยกแยะศิลปวัฒนธรรมของชุมชนภาคใต้ ยัง ไม่ได้รับการส่งเสริมให้ดีขึ้น

4) **ด้านการศึกษา**

ขาดศูนย์กลางในการให้บริการด้านการศึกษาเพิ่มเติมด้านนี้อย่าง แท้จริง และการอำนวยความสะดวกด้านการศึกษายังไม่เพียงพอ โดยเฉพาะการศึกษานอก สถาน

5) **ด้านกายภาพ**

ยังไม่อาคารสถานที่ที่จะเป็นศูนย์การแสวงหาทางวัฒนธรรม และ การบริการด้านอื่น ๆ เพียงพอแก่นักท่องเที่ยว

1.3.2 **แนวทางการแก้ปัญหา**

ศิลปวัฒนธรรมประเพณี ตลอดจนการละเล่นพื้นเมืองประเภทต่าง ๆ เป็นทรัพยากรที่มีความดึงดูดแก่นักท่องเที่ยวประเภทหนึ่ง ภาคใต้ก็เป็นอีกภาคหนึ่งที่มีสิ่ง คุ้มค่ามากมาย แต่ยังไม่ได้มีการรวบรวมพัฒนาเพื่อประโยชน์ในการท่องเที่ยว อย่างเต็มที่ ดังนั้นจึงควรเร่งรีบพัฒนาจัดตั้งเป็นศูนย์ฯ เพื่อรักษาเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ของชาติ และเป็นประโยชน์ต่อการท่องเที่ยว

1) **ด้านนโยบาย**

ศึกษาแผนงานจากแผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อเป็นแนวทาง ในการพัฒนาตามนโยบายของแผนพัฒนาในระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด และระ ดับชุมชน

2) **ด้านเศรษฐกิจ**

ศึกษาการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว รวมทั้งศึกษารายได้ของประ ชาชน และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และผลกระทบต่อชุมชนในด้านการเศรษฐกิจ

เอกสารนี้ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยส่วนรวมทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อการวางแผนจัดระเบียบ และระบบของการกระจายรายได้ออกสู่ชุมชน และนักท่องเที่ยวให้สอดคล้องกัน

3) ด้านสังคม

ศึกษาสภาพของการบริการแก่นักท่องเที่ยวทั้งทางบ้านพักอาศัยท่องเที่ยว และทรัพยากรทางวัฒนธรรมในท้องถิ่น การประชาสัมพันธ์ด้านสาระความรู้ และร้านอาหารน่านั่งสินค้าที่ระลึกแก่ชุมชนและนักท่องเที่ยว

4) ด้านการศึกษา

ศึกษาการให้บริการทางการศึกษาเพิ่มเติม และการจัดระบบการศึกษาโดยเน้นการศึกษานอกสถานที่ โดยไม่จำกัดวัยและระดับความรู้

5) ด้านกายภาพ

ออกแบบและวางผังที่สอดคล้องกับประโยชน์ใช้สอยและกิจกรรมการท่องเที่ยวในการออกแบบสถาปัตยกรรมของศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ ซึ่งประกอบด้วยส่วนจัดแสดงกิจกรรมส่วนเผยแพร่โครงการ ส่วนบริหาร ส่วนบริการ ส่วนสนามชนโค และส่วนจอดรถ

1.4 วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์

1.4.1 วัตถุประสงค์ของโครงการ

ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นสถานที่แสดงศิลปวัฒนธรรม หัตถกรรมพื้นบ้าน การกีฬา การละเล่น ตลอดจนชีวิตความเป็นอยู่ของคนท้องถิ่น และเป็นศูนย์ส่งเสริมพัฒนาสินค้าอุตสาหกรรมพื้นบ้าน โดยให้อยู่บนพื้นฐานที่สามารถเลี้ยงตนเองได้ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งทางด้านการท่องเที่ยว การลงทุน การอนุรักษ์ฟื้นฟู และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม

1) เป็นการสร้างแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม และการแสดงที่สำคัญซึ่งให้ทั้งความรู้และความบันเทิงแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

2) เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟู ตลอดจนถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของประเทศไทยโดยส่วนรวมต่อนักท่องเที่ยว และคนในท้องถิ่นเอง

3)สนองความต้องการของนักท่องเที่ยวในด้านการศึกษา การ

สัมพันธ์และสัมพันธ์กับศิลปวัฒนธรรม ชนบทรรมนิยมประเพณีของท้องถิ่น ตลอดจนการชื่อ
ของที่ระลึกและชมการแสดงต่าง ๆ

4) สร้างกิจกรรมที่ทำให้เกิดการขยายการบริการมากขึ้น อันจะ
ให้นักท่องเที่ยวใช้เวลาพักนานขึ้น และใช้จ่ายมากขึ้น

5) ทำให้เกิดการพัฒนาค่านการค่า และการบริการต่อเนื่อง อัน
เป็นการกระจายรายได้แก่ประชาชนในท้องถิ่นและใกล้เคียง

1.4.2 วัตถุประสงค์ของการเสนอวิทยานิพนธ์

เพื่อศึกษาความเป็นไปได้อะไรและความเหมาะสมในการจัดตั้งศูนย์การ
แสดงทางวัฒนธรรมขึ้นในพื้นที่ภาคใต้ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยว
สภาพทางสังคม สภาพทางกายภาพของการท่องเที่ยว จึงมีวัตถุประสงค์ของการ
เสนอวิทยานิพนธ์ดังนี้

1) เพื่อศึกษาวิเคราะห์นโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวจากแผน
พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) และแผนนโยบาย
ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ตลอดจนแนวโน้มการขยายตัวของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและ
ชาวต่างประเทศ

2) เพื่อศึกษาอาชีพและรายได้ของประชากรในระดับภาค ระดับ
จังหวัด และระดับชุมชน รวมทั้งกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีผลกระทบต่อชุมชน ทั้งทางตรง
และทางอ้อม

3) เพื่อศึกษาชนบทรรมนิยมประเพณี วัฒนธรรม จำนวนประชากร
ในระดับภาค ระดับจังหวัด และระดับชุมชน รวมทั้งจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการ
ในชุมชนเมือง

4) เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพ สถาปัตยกรรม และประโยชน์ใช้
สอยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยว การบริการ และชนบทรรมนิยมประเพณี
เพื่อการออกแบบสถาปัตยกรรม

1.5 ขอบเขตของการศึกษาวิทยานิพนธ์

ขอบเขตของการศึกษาวิทยานิพนธ์ได้แบ่งออกเป็น 2 ประการคือ ขอบเขตของ
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการศึกษาเท่านั้น ไม่นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาข้อมูล และขอบเขตของการออกแบบ ดังต่อไปนี้

1.5.1 ขอบเขตของการศึกษาข้อมูล

- 1) ศึกษาแนวนโยบาย เศรษฐกิจ สังคม กายภาพ และการท่องเที่ยวในระดัประเทศ
- 2) ศึกษาแนวนโยบาย เศรษฐกิจ สังคม กายภาพ และการท่องเที่ยวในระดัภาค
- 3) ศึกษาแนวนโยบาย เศรษฐกิจ สังคม กายภาพ และการท่องเที่ยวในระดัจังหวัด
- 4) ศึกษาแนวนโยบาย เศรษฐกิจ สังคม กายภาพ และการท่องเที่ยวในระดัชุมชน

1.5.2 ขอบเขตของการออกแบบ

จะทำการออกแบบตามองค์ประกอบหลักที่สำคัญของโครงการ โดยยึดองค์ประกอบตามเอกสารโครงการ และจากการสัมภาษณ์เจ้าของโครงการดังต่อไปนี้

- 1) ส่วนบริหารโครงการ
- 2) ส่วนบริการทางวิชาการ
- 3) ส่วนเผยแพร่วัฒนธรรม
- 4) ส่วนทะเบียนคั้งและซ่อมสงวนรักษา
- 5) ส่วนบริการสาธารณะ
- 6) ส่วนสนามชนโค
- 7) ส่วนงานช่างเทคนิค
- 8) ส่วนจอดรถ

1.6 วิธีดำเนินการศึกษาวิทยานิพนธ์

1.6.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการค้นคว้าจากเอกสารและการสำรวจภาคสนาม

โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ คือ

- 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นปฐมภูมิด้วยการสังเกต สอบถาม และเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ญาติไหนไปใช้ประโยชน์ด้านการศึกษาไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การสัมภาษณ์

2) การรวบรวมข้อมูลขั้นทุติยภูมิด้วยการค้นคว้าจากเอกสาร และงานวิจัยจากหน่วยงานของภาครัฐบาลและภาคเอกชน ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ข้อมูลที่ต้องการประกอบด้วยข้อมูลระดับประเทศ ข้อมูลระดับภาค ระดับจังหวัด และระดับชุมชนในค่านนโยบาย ค่านสังคม ค่านเศรษฐกิจ และค่านกาสุขภาพ

1.6.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) ศึกษาและวิเคราะห์แนวนโยบาย และหน้าที่ความรับผิดชอบจากหน่วยงาน ศึกษาการท่องเที่ยวทั้งภาครัฐบาล และภาคเอกชน รวมถึงแผนศึกษาการท่องเที่ยวทั้งในระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด และระดับชุมชน
- 2) วิเคราะห์ทางค่านกายขยายตัวของประชาชน และนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในจังหวัดสงขลา โดยเฉพาะที่หาดใหญ่
- 3) วิเคราะห์ทางค่านเศรษฐกิจของชุมชน รายจ่ายของนักท่องเที่ยวแต่ละประเภทด้วยการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ
- 4) วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบด้วยวิธีการให้เป็นค่าคะแนน การเปรียบเทียบ และการวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางการออกแบบองค์ประกอบสถาปัตยกรรม

1.7 คำนิยามศัพท์

ภายในโครงการศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ จังหวัดสงขลา นี้ มีความจำเป็นอยู่บ้างบางประการในการใช้คำศัพท์ทางวิชาการ หรือศัพท์เฉพาะเท่าที่พบกันมาก และในโครงการนี้จึงได้นิยามศัพท์บางตัว ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะทำให้เกิดความเข้าใจที่ตรงประเด็นและสอดคล้องกับความต้องการของผู้วิจัย คำนิยามศัพท์ดังกล่าว พอสรุปได้ดังนี้คือ

- ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ หมายถึง ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้จังหวัดสงขลา ซึ่งอยู่นอกเหนือคำว่า "ศูนย์วัฒนธรรมโดยทั่วไป" หรือ "ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย"
- นักท่องเที่ยว หมายถึง นักท่องเที่ยวที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าเฉพาะโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใช้เห็นชอบใช้เอกสารนี้แล้ว ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) และ
หน่วยงานราชการในจังหวัดสงขลา บางหน่วย
นอกจากนั้น คำว่า "นักท่องเที่ยว" ยังมีความ
หมายถึง นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาว
ต่างประเทศรวมกัน

เจ้าหน้าที่ หมายถึง

เจ้าหน้าที่ภายในศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ จังหวัด
สงขลา ทั้งเจ้าหน้าที่ประจำและชั่วคราว

1.8 ข้อตกลงเบื้องต้น

1.8.1 โครงการศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ จังหวัดสงขลา เป็นโครงการเสนอ
และโยกย้ายการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่
6 ทั้งนี้ โครงการฯ จึงจำเป็นต้องอ้างอิงสถิติ และผลการวิจัยเสียส่วนใหญ่จากการท่องเที่ยว
แห่งประเทศไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้จึงไม่สามารถที่จะแสดงวิธีการ
ที่จะเชื่อถือซึ่งใดในบางครั้ง แต่ข้อมูลที่นำมาแสดงส่วนใหญ่ล้วนมีแหล่งข้อมูลอ้างอิงแล้ว
ทั้งสิ้น

1.8.2 โครงการดังกล่าว มีความจำเป็นในเรื่องข้อมูล และขอบเขตของ
เวลาและงบประมาณที่ใช้ในการศึกษา โดยเฉพาะในภาคข้อมูลทางวัฒนธรรม ล้วนมี
แหล่งข้อมูลมากมายจนไม่สามารถสรุปรวบรวมได้ในเวลาจำกัด และการเก็บข้อมูลบางครั้ง
จำเป็นต้องใช้เวลาและงบประมาณมาก ฉะนั้นผลที่ได้จากการศึกษาในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จึง
อาจมีข้อบกพร่องอยู่บ้าง เนื่องจากเหตุผลดังกล่าว

1.9 แหล่งข้อมูล

1.9.1 ประเภทเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- ก) การศึกษาเบื้องต้น เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา
- ข) แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยวสงขลา/ภาคใหญ่
- ค) งานวิทยานิพนธ์, งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
- ง) เอกสารทางราชการที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ยืมได้เห็นว่าไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- จ) เอกสารทางวิชาการท่องเที่ยว
- 1.9.2 หน่วยงานที่สามารถค้นคว้าข้อมูลได้
  - ก) สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
  - ข) สำนักงานการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา
  - ค) สำนักผังเมือง
  - ง) สำนักงานสถิติแห่งชาติ
  - จ) ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย
  - ฉ) สดามันวิจัยแห่งชาติ
  - ช) เทศบาลหาคใหญ่
  - ซ) ห้องสมุดของสถานบันอุดมศึกษาต่าง ๆ

1.10 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.10.1 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการ

เมื่อโครงการศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ จังหวัดสงขลา เสร็จสมบูรณ์แล้ว คาดว่าศูนย์ฯ จะก่อให้เกิดประโยชน์ในระดับชาติ และระดับชุมชน ดังนี้

- 1) จะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาศึกษาและท่องเที่ยวในประเทศไทย เพิ่มขึ้นจากเดิมอีกในช่วงระยะเวลาหลังจากปีที่ 5 ที่ศูนย์ฯ สร้างเสร็จ
- 2) จะสามารถประวิงเวลาการท่องเที่ยวอีกประมาณวันละ 0.5 ของจำนวนสถิติเดิมให้ใช้เวลาท่องเที่ยวในจังหวัดสงขลาเพิ่มขึ้นอีกคนละครึ่งวัน หรือ 1 วัน
- 3) จะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศให้มาเยี่ยมชมโครงการเพิ่มขึ้นจากเดิมประมาณวันละ ร้อยละ 10 ของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เข้ามาเที่ยวในจังหวัดสงขลา
- 4) ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ จังหวัดสงขลา จะมีเครื่องมืออุปกรณ์และสถานที่ดำเนินการฝึกอบรมผลิตอดกรรมพื้นบ้านได้ปีละ 100 คน เป็นอย่างน้อยอันจะทำให้เกิดการใ้ใช้ฝีมือและวัตถุดิบที่เคยสูญเปล่ามาแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ
- 5) ทำให้เยาวชนมีแหล่งศึกษา ค้นคว้าเพิ่มขึ้น อันจะส่งผลต่อการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่หรือใช้ซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พัฒนาคุณภาพของประชากรในระยะยาว

6) ทำให้การศึกษาวินัยและการใช้บริการวินัยเรื่องราวของภาคใต้กระทำได้อย่างกว้างขวาง จะได้ข้อมูลมาช่วยแก้ปัญหา และพัฒนาภาคใต้ได้ตรงจุด ประหยัด และสัมฤทธิ์ผลขึ้น

7) ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ จังหวัดสงขลา จะสามารถสร้างนักวิชาการที่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องวัฒนธรรมของภาคใต้โดยแท้จริง ทั้งทางตรงและทางอ้อมได้ปีละประมาณ 30 คน บุคคลเหล่านี้จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาภาคใต้ในระยะยาว

8) ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ จังหวัดสงขลา สามารถดำเนินการเป็นผู้นำเกี่ยวกับงานธุรกิจทางวัฒนธรรมแนวใหม่ เพื่อเป็นแบบอย่างให้เอกชนรับช่วงต่อ เช่น การทำธุรกิจทางอุตสาหกรรม การศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศ

9) ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ จังหวัดสงขลา จะสามารถเป็นศูนย์กลางทางวิชาการที่สมบูรณ์ และเป็นศูนย์ประสานงานวัฒนธรรมจังหวัดในภาคใต้ และหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งในและต่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

10) ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ จังหวัดสงขลา จะมีสมรรถนะสูงในการทำนุบำรุงวัฒนธรรมทุกสาขา

1.10.2 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์เรื่อง "ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ จังหวัดสงขลา" เป็นโครงการที่ส่งเสริมทางด้านการท่องเที่ยว และเพื่อการศึกษา ประโยชน์ที่จะได้รับมีดังต่อไปนี้

1) ได้ศึกษาถึงแนวนโยบายของแผนพัฒนาการท่องเที่ยว ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) ทำให้ทราบถึงแนวทางในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

2) ทำให้ทราบถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถานะการท่องเที่ยวทั้งในระดับภาค ระดับจังหวัด และระดับชุมชน ซึ่งจะเป็นโยบายในการศึกษาโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวโครงการอื่น ๆ ต่อไป

3) ทำให้ทราบระบบเศรษฐกิจด้านการลงทุนสร้างโครงการ การจ้างแรงงาน แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีศักยภาพในเชิงเศรษฐกิจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4) เพื่อความชำนาญในการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ออกมา
เป็นสถาปัตยกรรมรวมทั้งใค้ศึกษาแนวทางการจัดวางผังโครงการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 การศึกษาข้อมูลค่านโยบาย

2.1.1 การศึกษาข้อมูลค่านโยบายระดับประเทศ

แผนพัฒนาฉบับที่ 6 มีจุดมุ่งหมายหลักจะยกระดับการพัฒนาประเทศไทยให้เจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคต ความรู้ไปกับการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมที่สะสมมาตั้งแต่อดีต ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนชาวไทยมีรายได้ คุณภาพชีวิตความเป็นอยู่และสภาพจิตใจที่ดีขึ้น ดังนั้นประเด็นหลักของแผนพัฒนา ฉบับที่ 6 ก็คือ ทำอย่างไรจึงจะสามารถยกระดับการพัฒนาประเทศ เพื่อให้เศรษฐกิจไทยขยายตัวสูงกว่าในช่วงระยะเวลาของแผนพัฒนา ฉบับที่ 5 ที่ผ่านมา โดยคำนึงถึงทั้งอัตราและลักษณะการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่จะไม่ก่อให้เกิดความบั่นทอนความมั่นคง และเสถียรภาพทางเศรษฐกิจการเงิน การคลัง ซึ่งจะต้องช่วยแก้ปัญหาการขาดดุลย์การค้าและการคลัง ตลอดจนให้มีการเพิ่มการจ้างงาน นอกจากนั้นจะต้องคำนึงถึงการแก้ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการเสริมสร้างความเป็นธรรม และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนชาวไทยให้ทั่วถึงอีกด้วย

เมื่อพิจารณาถึงสภาพปัญหา และข้อจำกัดสำคัญ ๆ ประกอบกับโอกาสของการพัฒนาที่คาดว่าประเทศไทยจะได้รับในอนาคตอันใกล้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 จึงได้กำหนดแผนงานในการพัฒนาประเทศไว้ 10 แผนงาน คือ

- (1) แผนพัฒนาเศรษฐกิจส่วนรวม
- (2) แผนพัฒนาคน สังคม และวัฒนธรรม
- (3) แผนพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (4) แผนพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- (5) แผนปรับปรุงการบริหาร และทบทวนบทบาทของรัฐในการพัฒนาประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับ (6) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- (7) แผนพัฒนาระบบการผลิต การตลาด และการสร้างงาน
- (8) แผนพัฒนาระบบบริการพื้นฐาน
- (9) แผนพัฒนาเมืองและพื้นที่เฉพาะ
- (10) แผนพัฒนาชนบท

2.1.2 การศึกษาข้อมูลตามนโยบายระดับภาค

จากแผนพัฒนาภาคใต้ ได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาไว้หลายประการ ซึ่งเป็นการวางแผนเตรียมการพัฒนาไว้ ดังนี้

2.1.2.1 ประเด็นการพัฒนา ประเด็นการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ ของภาคใต้ที่สำคัญประกอบด้วย

1) ภาคใต้มีทำเลที่ตั้งเหมาะสมทางกายภูมิศาสตร์ และมีความอุดมสมบูรณ์ทางทรัพยากรธรรมชาติ ครอบคลุมพื้นที่และจำนวนประชากรประมาณ ร้อยละ 13.14 ของประเทศ จึงเป็นพื้นที่ที่จะเป็นฐานเศรษฐกิจใหม่ และฐานการจ้างแรงงานใหม่อีกบริเวณหนึ่งของประเทศ ที่จะช่วยกระจายความเจริญออกจากกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลได้บ้าง

2) สภาพพื้นที่มีชายฝั่งทะเลทั้ง 2 ด้าน คือชายฝั่งทะเลอันดามัน ด้านตะวันตกและอ่าวไทยด้านตะวันออกนั้น สามารถพัฒนาเป็นศูนย์กลางการติดต่อค้าขายกับนานาชาติได้ นอกเหนือจากการพัฒนาอุตสาหกรรมบนพื้นฐานของทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ เช่น ทุเรียน ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ประมง ฯลฯ และโอกาสการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญที่สุดของภูมิภาคนี้ในอนาคต

2.1.2.2 แนวนโยบายการพัฒนา แนวนโยบายการพัฒนาประเทศ ประกอบด้วย

1) แนวนโยบายการพัฒนาภาคใต้นั้น จะต้องอาศัยทำเลที่ตั้งอันเหมาะสม โดยมีเมืองสงขลา-หาดใหญ่ เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจ และการบริหารของภาคใต้ทั้งหมด และเปิดความเชื่อมโยงระหว่างชายฝั่งทะเลอันดามัน ซึ่งมีจังหวัดภูเก็ต เป็นศูนย์กลาง และชายฝั่งทะเลอ่าวไทย ซึ่งมีจังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นศูนย์กลางเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ ด้วยระบบคมนาคมขนส่งที่มีประสิทธิภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาหรือข้อมูลใดๆของเอกสารนี้เพื่อการนำไปใช้

- 2) กำหนดพื้นที่เป้าหมายการพัฒนาประกอบด้วย
- ก. พื้นที่ภาคใต้ตอนบนเป็นฐานเศรษฐกิจใหม่ และศูนย์กลางการศึกษาค้าขายกับนานาชาติ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 22,000 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย 4 จังหวัด คือ สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต หังงา และกระบี่
  - ข. พื้นที่กลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา เป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ และแหล่งน้ำจืดที่สำคัญที่จะเป็นฐานสนับสนุนการพัฒนาภาคใต้ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 9,570 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย จังหวัดพัทลุงหังงาจังหวัด สงขลา 6 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ คือ เมืองสงขลา หาดใหญ่ สะเคา รัตภูมิ ระโนค สหิงพระ กิ่งอำเภอกระแสดินธุ์ และนาหม่อม จังหวัดนครศรีธรรมราช 2 อำเภอ คือ อำเภอชะอวด และห้วยโธ
  - ค. พื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง ไค้แก่ บริเวณจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นแหล่งผลิตข้าวที่สำคัญของภาคใต้ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 1.07 ล้านไร่ ประกอบด้วย อำเภอชะอวด ห้วยโธ เขียวใหญ่ ปากพนัง อำเภอเมือง และบางส่วนของอำเภอร่อนพิบูลย์

2.1.3 การศึกษาข้อมูลค่านโยบายระดับจังหวัด

จากแผนพัฒนาเมืองและพื้นที่เฉพาะ เป็นการขยายความเจริญไปยังส่วนภูมิภาค และยังเป็นการสร้างเขตพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ขึ้นตามเมืองหลัก จังหวัดสงขลา เป็น 1 ใน 5 เมืองหลักที่ดำเนินการพัฒนามาตั้งแต่แผนพัฒนา ฉบับที่ 5 และต่อเนื่องมาจนถึงแผนพัฒนา ฉบับที่ 6 ซึ่งจะแล้วเสร็จในระยะต้นของแผนพัฒนา ฉบับที่ 6 นี้ โดย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่มอบให้ใช้โดยไม่สงวนลิขสิทธิ์และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มุ่งเน้นเพื่อสนองนโยบายการกระจายความเจริญและการบริหารงานไปสู่ส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น ให้สามารถพัฒนาฐานเศรษฐกิจและสังคมของเมืองหลักให้เชื่อมโยง และสนับสนุนการพัฒนาชนบทในภูมิภาคได้ในอนาคต โดยได้กำหนดแนวนโยบายดังนี้

2.1.3.1 การพัฒนาเมืองศูนย์กลางจะมุ่งประสานการวางระบบโครงสร้างบริการพื้นฐานที่จำเป็นควบคู่กับมาตรการทางผังเมือง และการใช้ที่ดิน พร้อมกับการกระตุ้นให้มีการลงทุนทางเศรษฐกิจ ตลอดจนปรับปรุงระบบการคลัง และการบริหารส่วนท้องถิ่น เพื่อให้มีการแบ่งภาระการลงทุนพัฒนาระหว่างรัฐบาลกลาง และส่วนท้องถิ่นให้เหมาะสม เพื่อพัฒนาฐานเศรษฐกิจในส่วนภูมิภาคให้มีความพร้อมที่จะรองรับการกระจายกิจกรรมจากกรุงเทพมหานคร และปริมณฑลให้ได้

2.1.3.2 กำหนดเป้าหมายการพัฒนาเมืองศูนย์กลางความเจริญ โดยพิจารณาจากบทบาทของเมืองดังกล่าวทางเศรษฐกิจ ขนาดประชากรและการจ้างงาน ตลอดจนระดับของบริการพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม และบทบาทที่เมืองดังกล่าวจะส่งอิทธิพลการพัฒนาต่อพื้นที่ชนบทโดยรอบอย่างทั่วถึง

2.1.3.3 จัดระบบบริการพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับมาตรการทางผังเมือง โดยเฉพาะการปรับปรุงระบบสาธารณูปการในเขตเมือง พร้อมทั้งวางโครงสร้างการคมนาคมขนส่งหลักที่เชื่อมโยงเมืองศูนย์กลางเข้ากับระบบเศรษฐกิจของประเทศ เช่น ท่าอากาศยาน ท่าเรือน้ำลึก ท่าเรือ

2.1.3.4 เร่งส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และระบบการตากในเมืองศูนย์กลางความเจริญดังกล่าว ให้เป็นแหล่งจ้างงานที่เพิ่มขึ้น เพื่อรองรับแรงงานส่วนเกินจากภาคเกษตรในชนบทโดยรอบ

2.1.3.5 กำหนดแบ่งการลงทุนพัฒนาบริการพื้นฐานส่วนรวมของเมือง ให้สัดส่วนการรับภาระการลงทุนระหว่างรัฐบาล และส่วนท้องถิ่นเปลี่ยนจากเดิม 70 : 30 เป็น 60 : 40 เป็นอย่างต่ำ โดยส่วนท้องถิ่นมีบทบาทมากขึ้น และแบ่งภาระความรับผิดชอบในการพัฒนาเมืองให้เหมาะสม

2.1.4 การศึกษาข้อมูลค่านโยบายระดับชุมชน

คณะกรรมการได้กำหนดนโยบายที่จะพัฒนาเมืองหาคีใหญ่ไปสู่ความเจริญใน 4 สาขา คือ สาขาการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาขาการพัฒนาสังคม สาขาพัฒนาเศรษฐกิจและสาขาการพัฒนาเมือง โดยมีจุดมุ่งหมายและแนวทางการพัฒนาดังนี้

2.1.4.1 ศูนย์กลางในการติดต่อคมนาคมในระดับภาคใต้ และศูนย์กลางการค้ากับต่างประเทศ เช่น มาเลเซีย สิงคโปร์

2.1.4.2 ศูนย์กลางในสาขาพาณิชย์กรรม การให้บริการตามแหล่งบันเทิงของภาคใต้

2.1.4.3 พัฒนากิจการท่องเที่ยว โดยนักท่องเที่ยวในประเทศ และนักท่องเที่ยวต่างประเทศ โดยเฉพาะชาวมาเลเซียและสิงคโปร์

2.1.4.4 ส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษาสูง ส่งเสริมการจัดตั้งสถาบันการศึกษาในทุกระดับทั้งภาคเอกชนและรัฐบาล

2.1.4.5 เป็นเมืองแห่งการบริหารราชการระดับภาค และรวมทั้งจะพยายามพัฒนาส่งเสริมบุคคลากรให้มีประสิทธิภาพ

2.1.4.6 ส่งเสริมการพัฒนาการเมืองระดับท้องถิ่น ตลอดจนทั้งการให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการบริหารมากขึ้น

2.2 การศึกษาข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

จากการประเมินสถานการณ์และผลการพัฒนาประเทศ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

และฐานะทางการเงินของประเทศอยู่ในสถานะที่น่าเป็นห่วง ทั้งในระดักระหว่างประเทศ และระดับในประเทศ โดยเฉพาะการขาดดุลการค้า และการขาดดุลของงบประมาณยังคงอยู่ในระดับสูงเกือบตลอดระยะเวลาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 และภาระหนี้สินต่างประเทศก็เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

2.2.1 การศึกษาข้อมูลด้านเศรษฐกิจระดับประเทศ

เศรษฐกิจระดับระหว่างประเทศ การใช้จ่ายเกินกว่ารายได้ของประเทศเห็นได้ชัดเงินจากการขาดดุลการค้า และการขาดดุลบัญชีเดินสะพัด ซึ่งเพิ่มขึ้นจาก 45,000 ล้านบาท และ 37,400 ล้านบาทต่อปี โดยเฉลี่ยในระยะของแผนพัฒนา ฉบับที่ 4 เป็น 55,600 ล้านบาท และ 36,000 ล้านบาทต่อปี โดยเฉลี่ยในระยะของแผนพัฒนา ฉบับที่ 5

เศรษฐกิจของประเทศ แม้ว่าในระยะของแผนพัฒนา ฉบับที่ 5 ได้มีการตั้งเป้าหมายให้รายได้ของรัฐ เมื่อเทียบกับผลผลิตรวมเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 14 เป็นร้อยละ 18 ในปีสุดท้ายของแผนฯ 5 แต่ก็ปรากฏว่าการเก็บภาษีของรัฐอยู่ในระดับต่ำกว่าเป้าหมาย อันเป็นผลทำให้การขาดดุลการคลังของรัฐบาลเพิ่มขึ้นอย่างมากในช่วงแผนฯ 5 จาก 15,300 ล้านบาท ต่อปีโดยเฉลี่ยในช่วงแผนฯ 4 เป็น 33,000 ล้านบาทต่อปีโดยเฉลี่ยในช่วงแผนฯ 5 โดยรายได้ของรัฐต่อผลผลิตรวมอยู่ในระดับเพียงร้อยละ 15.1 ในปีสุดท้ายของแผนฯ 5 (เทียบกับเป้าหมายในแผนที่ปรับปรุงใหม่ที่กำหนดไว้ร้อยละ 16.0 ของผลผลิตรวม)

อย่างไรก็ตามในปี 2529 เศรษฐกิจของประเทศไทยมีแนวโน้มดีขึ้น และสามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ ทั้งนี้เป็นเพราะภาวะเศรษฐกิจโลกเริ่มฟื้นตัว และมีเสถียรภาพขึ้น ประกอบกับในระยะที่ผ่านมา รัฐบาลได้พยายามที่จะแก้ปัญหา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและการลงทุนหลายประการ เช่น การลดค่าไฟฟ้า การลดราคาน้ำมัน ลดอัตราดอกเบี้ย ฯลฯ ทำให้ในปี 2529 อุตสาหกรรมขยายตัวถึงร้อยละ 6.7 การก่อสร้างเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.7 การลงทุนภาคเอกชนลดลงร้อยละ 2.0 (ปี 2528 ลดลงร้อยละ 9.6) ส่วนการส่งออกก็เพิ่มร้อยละ 14.8 ขณะที่มูลค่าการนำเข้าลดลงร้อยละ 4.3 ซึ่งส่งผลทำให้ดุลการค้าของไทย ขาดดุลเพียง 22,500 ล้านบาท และมีบัญชีเดินสะพัดเกินดุล 700

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการวิชาการเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไมออนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ขออนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ล้านบาท (ปี 2528 ราคักุศลเพียง 61,600 ล้านบาท และราคักุศลบัญชีเงินสะหัด 41,900 ล้านบาท)

จากการพัฒนาและข้อจำกัดที่ไควิเคราะห์ไว้ข้างต้นประกอบกับการพิจารณาถึงโอกาสและความเป็นไปไคของการพัฒนาในอนาคต แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจส่วนรวมในช่วงแผนฯ 6 จึงจำเป็นตองเน้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ในอัตราที่สูงกว่าในระยะของแผนฯ 5 โดยมีลักษณะของการขยายตัวที่จะสนับสนุนการสร้างงาน การกระจายรายไค การแก้มัญหาคความยากจนในชนบท และการรักษาคุณภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ ใหมีโอกาศในการพัฒนาต่อเนื่องไปในอนาคตคอยังมั่นคง

2.2.2 การศึกษาข้อมูลคานเศรษฐกิจระดับภาค

ลักษณะทางเศรษฐกิจของภาคไค ในปี พ.ศ. 2530 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของภาคไคมีมูลค่า 35,899.4 ล้านบาท (ราคาคงที่ปี 2525) คิดเป็นร้อยละ 9.48 ของการผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศรองจากกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือตามลำดับ การขยายตัวทางเศรษฐกิจในช่วงปี 2523 ถึงปี 2530 มีอัตราการเพิ่มร้อยละ 4.03 ต่อปี ซึ่งช้ากว่าการขยายตัวทางเศรษฐกิจโดยส่วนรวมของทุก ๆ ภาค และของประเทศ

โครงสร้างทางเศรษฐกิจของภาคไคที่พึ่งพาอาศัยอยู่กับการผลิตสาขาเกษตรกรรม ค้าสง ค้าปลีก การบริการ เป็นสำคัญมีสัดส่วนร้อยละ 40.56, 18.14, 9.10 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของภาคตามลำดับ จะเห็นไคว่าการเกษตรกรรมมีมูลค่าสูงถึงร้อยละ 40.56 ในสาขาประกอบคัว 4 สาขาย่อย คือ กสิกรรม ปศุสัตว์ ประมง และป่าไม้อุตสาหกรรมเป็นสาขาที่มีมูลค่าการผลิต 7669.5 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 52.68 ของมูลค่าการผลิตสาขาเกษตรกรรม เป็นร้อยละ 21.36 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของภาคไค ซึ่งเป็นลักษณะโดยทั่วไปของภาคต่าง ๆ ยกเว้นกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งมีโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่พึ่งพาอยู่กับสาขาอุตสาหกรรมเป็นสำคัญ (ร้อยละ 36.17 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของกรุงเทพมหานครและปริมณฑล) เองจากกสิกรรมคือ ประมงมีมูลค่า 3262.4 ล้านบาท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 22.41 ของมูลค่าสาขาเกษตรกรรม และร้อยละ 9.09 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคไค สำหรับการผลิตสาขาอุตสาหกรรมในภาคไค มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 4.21 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคไค ซึ่งอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และตองอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทางการเกษตร โดยใช้วัตถุดิบในภาคเป็นสำคัญ เช่น โรงงานรมยางพารา โรงสีข้าว การถลุงแร่ และโรงน้ำแข็ง มีศูนย์กลางการรับซื้อ การส่งออกผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมของภาคที่จังหวัดสงขลา

เศรษฐกิจโดยส่วนรวมของภาคพึ่งพากับสาขาเกษตรกรรมถึงร้อยละ 44.63 ในปี 2518 และตกลงร้อยละ 40.55 ในปี 2530 แสดงให้เห็นว่าบทบาททางด้านเกษตรกรรมของภาคใต้มีอัตราการขยายตัวช้ากว่าสาขาอื่น ๆ ในสาขาเกษตรกรรม และประมงเป็นสาขาสำคัญ ทั้งนี้เพราะภาคใต้มีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของภาคคือ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน มะพร้าว โกโก้ และไม้ผล ซึ่งส่งเป็นสินค้าออกของภาค และของประเทศ เมื่อพิจารณาผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ เปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านแล้วยังสามารถเพิ่มผลผลิตได้อีก ซึ่งรัฐบาลและเอกชนได้ร่วมมือกันพยายามปรับปรุงผลผลิตเพิ่มขึ้น โดยการปรับปรุงพันธุ์พืช และการใช้ปุ๋ย และกลไกทางด้านตลาดสินค้าเกษตร แล้วนำเอาผลผลิตเหล่านี้มาใช้เป็นวัตถุดิบให้กับโรงงานอุตสาหกรรมมากยิ่งขึ้น เพื่อให้กิจกรรมของภาคยังคงมีความสำคัญอีกต่อไป ทางด้านการประมงแม้จะมีปัญหาเกิดขึ้นในหลาย ๆ ด้าน เช่น การลดน้อยของสัตว์น้ำ ราคาน้ำมัน ภัยห่านาน้ำ แต่เนื่องจากภาคใต้มีทะเลขนานอยู่สองข้าง จึงสามารถทำการประมงได้ทั้งสองด้าน ทั้งทางด้านทะเลวันตกและทะเลวันออก ทั้งประมงน้ำลึกและประมงชายฝั่ง จึงนับว่าเป็นภาคที่มีความเหมาะสมเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาทางด้านการประมง

สาขาการบริการมีสัดส่วนร้อยละ 46.56 ของภาคในปี 2518 เพิ่มขึ้นร้อยละ 52.03 ในปี 2530 สาขาบริการมีความสำคัญมากยิ่งขึ้นเนื่องจากความเจริญในสาขาอื่น ๆ จะมีผลกระทบโดยทางตรงและทางอ้อม ทำให้สาขาการบริการมีความเจริญมากขึ้น เพราะเงินรายได้จากทุกสาขาอาชีพจะต้องนำมาใช้จ่ายในชุมชน ทั้งเป็นแหล่งการบริการทุกชนิด เช่น การศึกษา การสาธารณสุข สินค้าอุปโภคและบริโภค แหล่งบันเทิงและสินค้าฟุ่มเฟือยต่าง ๆ นอกจากนี้ภาคใต้มีสถิงภาพทางการท่องเที่ยว และรัฐบาลได้ให้การสนับสนุนโครงการพัฒนาเพื่อการท่องเที่ยว สิ่งเหล่านี้ทำให้สาขาการบริการในภาคมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น

จะเห็นได้ว่าโครงสร้างทางเศรษฐกิจของภาคมีแนวโน้มที่พากับสาขาการบริการมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะอัตราการขยายตัวในสาขาการบริการขยายตัวได้เร็วกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สาขาเกษตรกรรม ซึ่งมีปัญหาทางด้านราคาและการเพิ่มผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่ ส่วนการพึ่งพาภิยสาขาเหมืองแร่ นั้นจะเป็นไปไคยากในอนาคค เนื่องจากภาวะของตลาดโลกและผลผลิตแร่ซึ่งลดลงตามลำดับ สำหรับสาขาอุตสาหกรรมนั้นในภาคไคยังมีบทบาทสำคัญมากนัก เนื่องจากยังคงมีปัญหาลในหลาย ๆ ด้าน แต่อย่างไรก็ตาม อัตราการขยายตัวในสาขานี้ก็ใกล้เคียงกับการขยายตัวของภาค

รายได้เฉลี่ยต่อบุคคลของประชากรในภาคไคต่ำกว่ารายได้เฉลี่ยของประชากรประเทศ แต่สูงกว่ารายได้เฉลี่ยของประชากรภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือประชากรภาคไคมีรายได้เฉลี่ย (ราคาคงที่ปี 2515) 5,015 บาท ในปี พ.ศ. 2523 และ 5,400 บาท ในปี พ.ศ. 2530 ขณะที่รายได้ต่อบุคคลของประเทศเป็น 6,269 บาท และ 7,328 บาท ในช่วงเวลาเดียวกัน ประชากรส่วนใหญ่จะมีรายได้เฉลี่ยต่อบุคคลต่ำกว่ารายได้เฉลี่ยของประชากร นอกจากประชากรในจังหวัดภูเก็ต ระนอง หังงา ชุมพร กระบี่ และยะลา นั้นมีประชากรที่มีรายได้หัวเฉลี่ยของภาคไคในปี 2528 ประชากรในจังหวัดระนองมีรายได้เฉลี่ยสูงที่สุดคือ 13,960 บาท และจังหวัดนครศรีธรรมราชมีรายได้เฉลี่ยต่ำที่สุดคือ 3,646 บาท ความแตกต่างระหว่างรายได้เฉลี่ยระหว่างจังหวัดไคปี 2530 มีค่า 3.8 เท่า หังมีค่าน้อยกว่าค่าความแตกต่างไคปี 2518 หังมีค่า 5.5 เท่า แสดงถึงระดับการพัฒนาภายในภาคไคมีความเสมอภาคมากยิ่งขึ้น และจังหวัดในภาคไคที่มีรายได้เฉลี่ยสูงกว่ารายได้เฉลี่ยของประเทศคือ ระนอง ภูเก็ต และหังงา

2.2.3 การศึกษาข้อมูลด้านเศรษฐกิจระดับจังหวัด

โครงสร้างทางเศรษฐกิจของจังหวัดสงขลา มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสูงเป็นอันดับหนึ่งของภาคไค มาตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521-2530 โดยไคปี พ.ศ. 2521 มีมูลค่า 4,308.2 ล้านบาท คิดเป็นผลิตภัณฑ์ของจังหวัดต่อภาคไคร้อยละ 14.72 และเพิ่มมูลค่าเป็น 8,905.5 ล้านบาทไคปี พ.ศ. 2530 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดเฉลี่ยต่อบุคคลหรือประชาชนมีรายได้เฉลี่ยต่อคนไคปี พ.ศ. 2530 เท่ากับ 6,663 บาท อันเป็นระดับเฉลี่ยที่สูงกว่าผลิตภัณฑ์รวมของภาคไค โดยรายได้เฉลี่ยต่อบุคคลเท่ากับ 5,490 บาทต่อปีไคปีเดียวกัน

จากผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดสงขลา ตารางาคงที่ไคปี พ.ศ.-

2515 หังตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521-2530 พบว่าสาขาการผลิตที่สำคัญที่สุดของจังหวัดคือ สาขา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไมออนุญาตให้นำไปไซประโยชน์ดานการคา

ไม่ว่ากรณีใดๆ หัง หังให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเกษตรกรรม โดยในปี 2529 มีมูลค่า 7,576.4 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 36.59 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด และเพิ่มขึ้นในปี 2526 เป็นมูลค่า 2,137.9 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 35.23 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด หรือสาขาการผลิตภัณฑ์เกษตรกรรม มีอัตราการเปลี่ยนแปลงในช่วงปี พ.ศ. 2521-2530 เพิ่มขึ้น 6.28 เปอร์เซ็นต์ ทั้งนี้กล่าวได้ว่าสาขาการผลิตที่ทำรายได้ให้แก่จังหวัดสูงมากที่สุดในภาคการเกษตรกรรม รองลงมาคือสาขาการบริการและการขายส่ง-ขายปลีก โดยในปี 2521 สาขาการบริการมีมูลค่า 582.4 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 13.52 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด และมีมูลค่าเพิ่มขึ้นเป็น 975.3 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 16.07 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดในปี พ.ศ. 2530 ส่วนการขายส่งและขายปลีกก็มีมูลค่าเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกับสาขาการบริการ โดยในปี 2521 มีมูลค่า 700.4 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 16.26 และเพิ่มขึ้นเป็น 877.4 ล้านบาท แต่คิดเป็นเพียงร้อยละ 14.46 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดในปี พ.ศ. 2530

ส่วนทางด้านภาวะทางการเงินของจังหวัดสงขลา อยู่ในเกณฑ์ที่ดีต่อเนื่องกัน ตลอดจนความสามารถในการออมของประชาชนค่อนข้างสูง เนื่องจากการผลิตโดยทั่วไปได้รับผลดี และราคาผลิตภัณฑ์หลายชนิดสูงขึ้น โดยใช้สถาบันการเงินเป็นสื่อกลางในการติดต่อธุรกิจ ในบรรดาสถาบันการเงินนั้น ธนาคารพาณิชย์นับว่ามีบทบาทต่อท้องถิ่นมากที่สุด ปริมาณเงินฝาก และเงินให้สินเชื่อเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จากรายงานการธนาคารแห่งประเทศไทย สาขาสภาคใต้ ปรากฏว่าในปี พ.ศ. 2530 สาขานิติพาณิชย์ในจังหวัดสงขลา สามารถระดมเงินฝากได้ จำนวน 10,972.9 ล้านบาท เทียบกับ 9,434.02 ล้านบาท ในปี 2529 โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.3 ในขณะที่สินเชื่อเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 15.8 จะเห็นได้ว่าอัตราการขยายตัวของสินเชื่อจะต่ำกว่าอัตราการขยายตัวของเงินฝาก

ปริมาณการให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในจังหวัดสงขลา ส่วนใหญ่ให้แก่ผู้ประกอบการค้าปลีก และค้าส่ง การเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการค้าส่งออก จังหวัดสงขลาซึ่งเป็นจังหวัดที่เป็นศูนย์กลางทางการเงินของภาคใต้ มีจำนวนเงินให้สินเชื่อเพิ่มมากที่สุดในพื้นที่

สรุป จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดที่มีผลิตภัณฑ์มวลรวมสูงที่สุดของภาคใต้ โดยมีเอกสารนี้ โครงสร้างการผลิตที่สำคัญ คือ การเกษตรกรรม ผลิตภัณฑ์ที่ทำรายได้สูงให้แก่ ย่างพารา
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้าว และผลิตผลทางการประมง เนื่องจากได้เปรียบที่มีทรัพยากรธรรมชาติมากมาย โดยเฉพาะทางทะเลสาบสงขลา ซึ่งเป็นแหล่งทรัพยากรในน้ำของประเทศ นอกจากนี้ ยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้อย่างมาก และยังเป็นศูนย์กลางทางด้านการค้า คือ ด้านการคมนาคม ด้านการศึกษา และด้านการบริหาร ประกอบกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 และฉบับที่ 6 ได้กำหนดการพัฒนาจังหวัดสงขลาให้เป็นเมืองหลัก และยังมีโครงการต่าง ๆ ที่สำคัญ เช่น โครงการถนนข้ามเกาะยอ โครงการทำเรื่อน้ำลึก โครงการนิคมอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นโครงการที่จะมีผลกระทบต่อการขยายตัวของจังหวัดสงขลา

2.2.4 การศึกษาข้อมูลด้านเศรษฐกิจระดับชุมชน

ภาวะเศรษฐกิจของอำเภอหาคีใหญ่ขึ้นอยู่กับสินค้าหลัก 2 ชนิด ได้แก่ ยางพาราและแร่ ซึ่งเป็นการผลิตหลัก และเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญ โดยมีสัดส่วนประมาณหนึ่งในสามของการผลิตพืชเศรษฐกิจได้แก่ยางพารา ข้าว มะพร้าว และผลไม้ต่าง ๆ โดยเฉพาะยางพาราปลูกมากที่สุดในประเทศไทย และทำรายได้เป็นอันดับหนึ่งของภาคใหญ่ หาคีใหญ่เป็นศูนย์กลางการค้าและพาณิชย์กรรมที่ใหญ่ที่สุดของภาคใต้ ซึ่งมีห้างการค้าส่งและการค้าปลีก มีผู้ใช้แรงงานในการประกอบอาชีพค้าขายและการบริการมากที่สุด คือประมาณ 71.8 % ของประชากร อุตสาหกรรมหลักของหาคีใหญ่ที่มีมากที่สุดคืออุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์โลหะซึ่งมีประมาณ 28 % และทางรัฐบาลมีโครงการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมขึ้น ซึ่งจะช่วยในการผลักดันให้เกิดการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม

สำหรับทางด้านภาวะการเงินและการคลัง โดยที่หาคีใหญ่เป็นศูนย์กลางธุรกิจทุกประเภท จึงมีปริมาณเงินทุนหมุนเวียนในปีหนึ่ง ๆ เป็นจำนวนมาก ดังนั้นจึงมีสถาบันการเงินมากที่สุดในภาคใต้ สภาวะการคลังของเทศบาลหาคีใหญ่อยู่ในฐานะเกินดุล คือมีรายรับจากการเก็บภาษีอากรปีละ 50-60 % ของรายได้ทั้งหมด

2.3 การศึกษาข้อมูลด้านสังคม

2.3.1 การศึกษาข้อมูลด้านสังคมระดับประเทศ

ประเทศไทยแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 74 จังหวัด มีประชากรในปี พ.ศ. 2530 ประมาณเกือบ 60 ล้านคน ประชากรส่วนใหญ่กระจายตัวอยู่ตามเมืองหลักของภาคต่าง ๆ เช่น เชียงใหม่ นครราชสีมา สงขลา และกรุงเทพฯ จังหวัดที่มีประชากรมากที่สุดคือกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศ เป็นศูนย์กลางการเศรษฐกิจ การปกครอง และอีกหลาย ๆ ด้าน ลักษณะครอบครัวของคนไทยส่วนมากจะเป็นแบบครอบครัวใหญ่ สำหรับทางด้านการบริการทางสังคม เช่น การศึกษา การสาธารณสุข มีอยู่ทั่วไปทุกจังหวัด โดยเฉพาะตามเมืองศูนย์กลางหลักของภาคต่าง ๆ

2.3.2 การศึกษาข้อมูลด้านสังคมระดับภาค

การแบ่งเขตการปกครอง ภาคใต้มีจำนวนเขตการปกครองแบ่งเป็น 14 จังหวัด มีอำเภอและกิ่งอำเภอ 126 อำเภอ และมีตำบลและหมู่บ้าน 1,010 ตำบล 6,908 หมู่บ้านตามลำดับ

ลักษณะทางประชากร ในปี 2530 ของภาคใต้มีจำนวนทั้งสิ้น 6,449,186 คน คิดเป็นร้อยละ 12.44 ของประชากรทั้งประเทศ การกระจายอยู่ในพื้นที่ 14 จังหวัด จังหวัดที่มีจำนวนประชากรมากที่สุดคือจังหวัดนครศรีธรรมราช รองลงมาได้แก่จังหวัดสงขลา สุราษฎร์ธานี นราธิวาส ปัตตานี ตรัง และพัทลุง ตามลำดับ และจังหวัดที่มีประชากรน้อยที่สุดคือจังหวัดระนอง มีบทบาทในการรองรับการเพิ่มขึ้นของประชากรร้อยละ 13.07 ของการเพิ่มทั้งประเทศในช่วงปี 2523-2533 มีอัตราการเพิ่มประชากรร้อยละ 2.04 ต่อปี สูงกว่าอัตราการเพิ่มของประชากรของประเทศร้อยละ 1.98 ต่อปี จังหวัดที่มีอัตราการเพิ่มประชากรสูงสุดคือจังหวัดกระบี่ รองลงมาคือจังหวัดระนอง และสตูล ตามลำดับ ส่วนจังหวัดที่มีบทบาทในการรองรับการเพิ่มของประชากรภาคมากที่สุดคือจังหวัดสงขลา รองลงมาได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช และสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นเมืองหลักและเป็นศูนย์กลางความเจริญของภาค มีความหนาแน่นของประชากรโดยเฉลี่ยประมาณ 90 คน ต่อตารางกิโลเมตร ทำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ซึ่งเท่ากับ 101 คนต่อตารางกิโลเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การบริการทางสังคม จังหวัดต่าง ๆ ของภาคใต้ มีการบริการทางสังคมซึ่งเป็นการบริการพื้นฐานของทางรัฐบาล เพื่อให้การบริการแก่ประชาชนในด้านการศึกษาและการสาธารณสุข เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

การศึกษา การบริการสังคมทางด้านการศึกษาในภาคใต้นั้น มีบทบาทต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชากร โดยมีสถานการศึกษาให้บริการอย่างทั่วถึง ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงระดับอุดมศึกษากระจายอยู่ทั้งภาค

การสาธารณสุข การสาธารณสุขของภาคใต้นั้นเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาให้ประชากรมีพลานามัยที่สมบูรณ์ ภาคใต้มีโรงพยาบาลขนาด 600 ถึง 1,000 เตียง กระจายอยู่ทั่วไปตามจังหวัดที่สำคัญ และมีโรงพยาบาลของเอกชน คลินิก สถานอนามัยอยู่ทั่วทุกจังหวัด

2.3.3 การศึกษาของมณฑลทางสังคมระดับจังหวัด

การแบ่งเขตการปกครอง จังหวัดสงขลาแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 10 อำเภอ 5 กิ่งอำเภอ เมืองการบริหารส่วนจังหวัดสงขลา เทศบาล สุขาภิบาล ตำบล และหมู่บ้านดังนี้

- 1) องค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา
- 2) เทศบาลเมืองสงขลา
- 3) เทศบาลเมืองหาดใหญ่
- 4) เทศบาลตำบลสะเคา
- 5) สุขาภิบาล 14 แห่ง
- 6) ตำบล 120 ตำบล
- 7) หมู่บ้าน 908 หมู่บ้าน

มีส่วนราชการทั้งสิ้น 234 ส่วนราชการ และรัฐวิสาหกิจ 34 แห่ง

ลักษณะทางประชากร จากการสำรวจเมื่อวันที่ 8 มีนาคม 2531 มีประชากรทั้งสิ้น 1,030,005 คน เป็นชาย 520,033 คน หญิง 509,972 คน บ้านเรือนอยู่อาศัย 227,623 หลังคาเรือน จังหวัดสงขลาจัดเป็นจังหวัดหนึ่งใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีชาวไทยนับถือศาสนาอิสลามประมาณ 332,704 คน หรือประมาณ 33 % ส่วน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่อยู่ในอำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและใช้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพทางการศึกษา มีมหาวิทยาลัย 2 แห่ง วิทยาลัย 7 แห่ง มีโรงเรียนทุกระดับทั้งสายสามัญและสายอาชีพทั้งของรัฐบาลและเอกชน มีการแบ่งหน้าที่ของเขตรับผิดชอบและดำเนินการอยู่หลายฝ่าย อาทิเช่น หน่วยงานมหาวิทยาลัยของรัฐ กระทรวงศึกษาธิการ เทศบาล เอกชน นอกจากนี้ยังมีส่วนราชการสังกัดกรมต่าง ๆ ได้ร่วมจัดการศึกษาในบางประเภท เช่น สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาคใต้ กระทรวงมหาดไทย วิทยาลัยพยาบาลสงขลา กระทรวงสาธารณสุข

สภาพทางสาธารณสุข จังหวัดสงขลาเป็นศูนย์กลางการบริการสาธารณสุขที่สำคัญแห่งหนึ่งในภาคใต้ เพราะเป็นที่ตั้งโรงพยาบาลขนาดใหญ่ คือโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ นอกจากนี้ยังมีโรงพยาบาล สถานีอนามัย สถานบริการสาธารณสุขชุมชนกระจายอยู่ทั่วทั้ง 10 อำเภอ 4 กิ่งอำเภอ นับได้ว่าประชากรของจังหวัด ได้รับบริการทางสาธารณสุขสมบูรณ์จังหวัดหนึ่ง

2.3.4 การศึกษาข้อมูลด้านสังคมระดับชุมชน

การแบ่งเขตการปกครอง อำเภอหาดใหญ่แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 14 ตำบล คือ ตำบลควนลัง ตำบลคอหงษ์ ตำบลคลองแห ตำบลคลองอู่ตะเภา ตำบลบ้านพรุ ตำบลทุ่งใหญ่ ตำบลฉลุง ตำบลทุ่งสาธิต ตำบลทุ่งตำเสา ตำบลน่าน้อย ตำบลท่าช้าง ตำบลคลองหอยโข่ง ตำบลคูเต่า และตำบลพะตง

ลักษณะทางประชากร จากสถิติของเทศบาลเมืองหาดใหญ่เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2528 มีจำนวนประชากร 122,908 คน เป็นชาย 61,672 คน หญิง 61,232 คน มีจำนวนครัวเรือน 20,613 ครัวเรือน ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในเขตเทศบาล คือ 80 % อีก 20 % กระจายตัวอยู่บริเวณรอบ ๆ

สภาพทางการศึกษา การศึกษาของอำเภอหาดใหญ่ มีตั้งแต่ระดับอนุบาล จนถึงระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีทั้งของภาคราชการและภาคเอกชน รวมกันทั้งสิ้น 54 แห่ง

สภาพทางสาธารณสุข มีหน่วยงานที่ให้การบริการด้านสาธารณสุขในเขตเทศบาลและบริเวณใกล้เคียง เช่น โรงพยาบาลหาดใหญ่ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ นอกจากนี้ยังมีโรงพยาบาลของเอกชนอีก 5 แห่ง มีสถานีอนามัย 4 แห่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 การศึกษาข้อมูลด้านกายภาพ

2.4.1 การศึกษาข้อมูลด้านกายภาพระดับประเทศ

ประเทศไทยตั้งอยู่ในเขตร้อนระหว่างละติจูด $5^{\circ} 37'$ เหนือกับ $20^{\circ} 27'$ เหนือและลองจิจูด $97^{\circ} 22'$ ตะวันออกกับ $105^{\circ} 31'$ ตะวันออก มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 513,115 ตารางกิโลเมตร หรือ 198,114 ตารางไมล์ ลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาและป่าทึบในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นที่ราบสูง และมีที่ราบกว้างใหญ่อยู่ทางภาคกลาง ภาคใต้ มีลักษณะยาวเรียว มีทะเลขนานทั้ง 2 ข้าง

ประเทศไทยมีอาณาเขตทิศเหนือจรดสาธารณรัฐสังคมนิยมสหภาพพม่า และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทิศตะวันออกจรดสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและกัมพูชาประชาธิปไตย ทิศตะวันตกจรดสาธารณรัฐสหภาพพม่า ทิศใต้จรดอ่าวไทยและประเทศมาเลเซีย, ทะเลอันดามัน ประเทศไทยมีชายฝั่งทะเลรวมความยาวทั้งสิ้น 2,614 กิโลเมตร สภาพะทางอากาศของประเทศไทยอยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุม 2 ชนิด คือ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และมรสุมตะวันตกเฉียงใต้

ช่วงมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือหรือฤดูหนาว อยู่ระหว่างเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนกุมภาพันธ์ บริเวณกคอากาศสูงจากแผ่นดินใหญ่ของประเทศจีนจะแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทยทำให้มีอากาศเย็น และแห้งแล้งทั่วประเทศ เป็นฤดูที่มีฝนน้อยและความชื้นต่ำ ช่วงมรสุมตะวันตกเฉียงใต้หรือฤดูฝนจะอยู่ระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนตุลาคม จะนำเอาความชื้นจากมหาสมุทรอินเดียมาตกเป็นฝนตามภาคต่าง ๆ ของประเทศ ในช่วงนี้มีความกดอากาศอยู่ในเกณฑ์ต่ำ, ฝนมาก และมีความชื้นสูง โดยปกติจะมีสภาวะฝนอยู่ในช่วงระยะสั้น

ประเทศไทยแบ่งฤดูกาลตามลักษณะอุณหภูมิตัวออกได้เป็น 3 ฤดูคือ

ก. ฤดูฝน หรือฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ปริมาณฝนอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยปีละ 1,800 มิลลิเมตร (70.9 นิ้ว)

ข. ฤดูหนาว หรือฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ จะเริ่มตั้งแต่กลางตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ เป็นช่วงที่มีอากาศดีที่สุดในรอบปี ภัยของอุณหภูมิต่ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เฉลี่ยประมาณ $12^{\circ} - 18^{\circ}$ ซ.

ค. ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม เป็นช่วงเปลี่ยนมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือเป็นมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ เดือนที่ร้อนที่สุดคือ เดือนเมษายน มีอุณหภูมิเฉลี่ยรายเดือนสูงกว่า 30° ซ

2.4.2 การศึกษาข้อมูลด้านกายภาพระดับภาค

ภาคใต้ของประเทศไทยตั้งอยู่บนคาบสมุทรมลายู ตั้งแต่ละติจูดที่ 10 องศาเหนือ ทางเหนือสุดของจังหวัดชุมพร ลงมาถึงใต้สุดที่ละติจูด 5 องศา 37 ลิบคาเหนือ ที่อำเภอเบตกรง จังหวัดยะลา มีความยาวจากเหนือมาใต้ประมาณ 600 กิโลเมตร กว้างสุดประมาณ 250 กิโลเมตร ที่ละติจูด 98 องศาตะวันออก ถึงสองติจูดที่ 102 องศาตะวันออก บริเวณที่แคบที่สุดคือ "คอคอดกระ" จากฝั่งแม่น้ำสายบุรี (ปากจั่น) ถึงฝั่งทะเลด้านตะวันออก มีความยาวเพียง 64 กิโลเมตรเท่านั้น

อาณาเขตการติดต่อ

ภาคเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ภาคใต้	ติดต่อกับประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย
ภาคตะวันออก	ติดต่อกับอ่าวไทย
ภาคตะวันตก	ติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมสหภาพพม่า และทะเลอันดามัน

ขนาด ภาคใต้มีเนื้อที่รวมกันทั้งสิ้น 70,715.187 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 44,196,992 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 7.3 ของพื้นที่ประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศ ภาคใต้ของประเทศไทยมีลักษณะเป็นแหลมยื่นไปในทะเล โดยมีทะเลขนานทั้งสองข้าง คืออ่าวไทยทางฝั่งตะวันออก และทะเลอันดามันทางฝั่งตะวันตก มีแนวทิวเขาภูเก็ททอดยาวตั้งแต่จังหวัดชุมพรถึงจังหวัดพังงา ถัดจากนั้นเป็นทิวเขาหินปูนเตี้ย ๆ และทิวเขานครศรีธรรมราช เริ่มจากทางใต้ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีผ่านจังหวัดนครศรีธรรมราชไปถึงจังหวัดสตูล ทิวเขาทั้งสองนี้ทอดยาวไปทางตอนกลางของภาคขนานกับแนวลองติจูด ลักษณะเป็นเสมือนแกนกลางของพื้นที่ซึ่งมีแนวลาดไปทางฝั่งทะเลทั้งสองด้าน ทางใต้สุดของภาคมีแนวทิวเขาสันกาลาคีรีทอดยาวในแนวตะวันออก ตะวันตก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และเป็นพรมแดนกันระหว่างประเทศไทยกับประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย

ภูมิอากาศ ภาคใต้มีภูมิอากาศแบบมรสุมเมืองร้อน มีปริมาณฝนตกชุกเฉลี่ยประมาณ 2,500 มิลลิเมตรต่อปี และมีช่วงฝนตกประมาณ 170 วันต่อปี มีอุณหภูมิเฉลี่ย 27 องศาเซลเซียส มี 2 ฤดู คือฤดูร้อนและฤดูฝน

การใช้ที่ดิน ภาคใต้มีการใช้ที่ดินเพื่อปลูกยางพารา ซึ่งเป็นพืชหลักของภาคมากที่สุดถึงร้อยละ 42.33 ของพื้นที่ทั้งหมดของภาค โดยสามารถปลูกได้ทั่วไปตั้งแต่ที่ราบถึงเชิงเขา ซึ่งมีอยู่ไม่น้อยที่เป็นการหักร้างพื้นที่ป่าเพื่อปลูกยางพารารองลงมาเป็นที่ป่าไม้ซึ่งมีอยู่ถึงร้อยละ 29.70 และป่าชายเลนร้อยละ 7.13 นอกจากนี้ก็เป็นการปลูกข้าวร้อยละ 11.42 โดยปลูกตามพื้นที่ราบลุ่มบริเวณจังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี และมีประปรายในจังหวัดต่าง ๆ มะพร้าวซึ่งเคยเป็นพืชหลักของภาคใต้ มีปลูกร้อยละ 4.55 โดยปลูกตามชายทะเล และตามเกาะต่าง ๆ ส่วนใหญ่เป็นมะพร้าวพันธุ์เก่าซึ่งมีอายุมาก และให้ผลผลิตน้อยลง

การคมนาคม การติดต่อระหว่างภาคใต้และภาคอื่น ๆ ติดต่อกันทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ

การคมนาคมทางบกประกอบด้วยทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงจังหวัด และถนนท้องถิ่น เส้นทางหลวงที่สำคัญคือทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 เส้นทางสายเพชรเกษม เส้นทางรถไฟคือ เส้นทางรถไฟสายใต้ เริ่มต้นจากกรุงเทพฯ การคมนาคมทางน้ำประกอบด้วยท่าเทียบเรือประมงทางน้ำ และท่าเรือน้ำลึกที่สงขลา และภูเก็ต ส่วนการคมนาคมทางอากาศ ภาคใต้มีสนามบินพาณิชย์ 1 แห่ง กระจายอยู่ตามจังหวัดทางเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว

การสาธารณสุขโลก

ไฟฟ้า ปัจจุบันระบบไฟฟ้าภาคใต้มีกำลังผลิตรวม 345.9 เมกกะวัตต์ จากโรงไฟฟ้า 10 โรง

ประปา ภาคใต้มีระบบการประปา 2 แบบ คือประปาที่สังกัดการประปาส่วนภูมิภาค และการประปาส่วนท้องถิ่น ปัจจุบันชุมชนภาคใต้มีน้ำประปาใช้รวมทั้งสิ้น 105 ชุมชน

โทรศัพท์ การให้บริการโทรศัพท์ในภาคใต้อยู่ในการดำเนินการของเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต หากมีข้อผิดพลาดประการใดขออภัยเป็นอย่างสูง และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โทรศัพท์ภูมิภาคที่ 7 และ 8 มีสำนักงานอยู่ที่อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช และอำเภอหาคใหญ่ จังหวัดสงขลา ตามลำดับ ระบบโทรศัพท์ประกอบด้วยชุมสายครอสมาร์และชุมสาย จำนวน 37 ชุมสาย มีเลขหมายรวม 43,140 เลขหมาย

2.4.3 การศึกษาข้อมูลด้านกายภาพระดับจังหวัด

จังหวัดสงขลาตั้งอยู่ ณ เส้นรุ้ง $6^{\circ} 17' - 7^{\circ} 56'$ เหนือ เส้นแวงที่ $100^{\circ} 01' - 101^{\circ} 06'$ ตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเลโดยเฉลี่ย 4 เมตร เนื้อที่ 7,150 ตารางกิโลเมตร อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ตามเส้นทางรถไฟ 947 กิโลเมตร และทางหลวงแผ่นดินประมาณ 1,200 กิโลเมตร และทางทะเลประมาณ 725 กิโลเมตร

อาณาเขตการติดต่อ

ทิศเหนือ	จรดจังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดพัทลุง
ทิศตะวันออก	จรดอ่าวไทย
ทิศใต้	จรดจังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี รัฐเคดาห์ และรัฐเปอรลิส
ทิศตะวันตก	จรดจังหวัดพัทลุง และจังหวัดสตูล

ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่ทางทิศเหนือส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม ทางทิศตะวันออกเป็นที่ราบริมทะเล ทิศใต้และทิศตะวันตกเป็นภูเขาและที่ราบสูง มีป่าภูเขาสูงน้อย ๆ เพลากไปทางทะเลสาบสงขลา

ภูมิอากาศ จังหวัดสงขลามี 2 ฤดู คือฤดูร้อนและฤดูฝน ซึ่งอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมที่พัดพาประจำ คือลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งจะมีฝนตกชุกและลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ มีฝนตกประมาณ 159 วันต่อปี เฉลี่ยประมาณ 2,093.8 มิลลิเมตรต่อปี มีอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 27.6° ซ

การใช้ที่ดิน สงขลามีการใช้ที่ดินเพื่อปลูกยางพารามากที่สุดในประเทศคือ 1,430,779 ไร่ หรือ 14.6 % ของพื้นที่ปลูกยางทั่วประเทศ อำเภอที่ปลูกมากที่สุดคืออำเภอหาคใหญ่ สำหรับพื้นที่ปลูกข้าวมีมากเป็นอันดับ 3 ของภาคใต้ รองจากนครศรีธรรมราช และพัทลุง มีพื้นที่ปลูกข้าวประมาณ 562,813 ไร่ อำเภอที่ปลูกมากที่สุดคืออำเภอรโนน นอกนั้นก็เป็นที่ปลูกไม้ผลและป่าน้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การคมนาคม เส้นทางถนนเป็นเส้นทางหลักประกอบด้วยทางหลวงแผ่นดิน 6 เส้นทาง ทางหลวงจังหวัด 9 เส้นทาง และทางหลวงท้องถิ่น เส้นทางถนนที่สำคัญคือทางหลวงหมายเลข 4 เส้นทางสายเพชรเกษม

เส้นทางรถไฟเป็นเส้นทางหลักอีกด้านหนึ่งติดต่อกับกรุงเทพฯ ตั้งจังหวัดสงขลา โดยมีชุมทางรถไฟที่หาดใหญ่ และแยกออกเป็น 2 เส้นทางคือ

1. เส้นทางสายหาดใหญ่-ปากังเบซาร์.
2. เส้นทางสายหาดใหญ่-ยะลา-นราธิวาส

เส้นทางน้ำมีท่าเรือประมงที่สำคัญของภาคใต้ คือท่าเรือน้ำลึกสงขลา และยังใช้เป็นท่าเทียบเรือของกองทัพอากาศบริเวณหน้าสถานีทหารเรือสงขลา

สำหรับเส้นทางอากาศมีสนามบิน 2 แห่ง คือ สนามบินสงขลา ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองสงขลา และสนามบินหาดใหญ่ ตั้งอยู่ห่างจากอำเภอหาดใหญ่ 11 กิโลเมตร เป็นสนามบินมาตรฐาน

การสาธารณสุขโลก

การผังเมือง ปัจจุบันได้กำหนดให้อำเภอเมืองสงขลา และอำเภอหาดใหญ่เป็นเมืองหลักของภาคใต้ จึงมีผังเมืองรวมของ 2 อำเภอ โดยกระทรวงมหาดไทยได้จัดทำผังเมืองรวมเรียบร้อยแล้ว

การจราจร มีปัญหาเฉพาะอำเภอหาดใหญ่ ซึ่งเป็นศูนย์กลางในหลาย ๆ ด้าน

การประปา จังหวัดสงขลาให้บริการการประปาแก่ชุมชนเมือง 12 แห่งเป็นกิจการของการประปาภูมิภาค 5 แห่ง และประปาสุขาภิบาล 7 แห่ง มีผู้ใช้น้ำรวมทั้งหมด 18,792 ราย มีปริมาณน้ำจ่ายไปรวม 11,798,252 ลูกบาศก์เมตร

ไฟฟ้า จังหวัดสงขลาได้รับกระแสไฟฟ้าจากหลายแห่ง ได้แก่ โรงไฟฟ้าลิกไนต์ ที่จังหวัดกระบี่ โรงไฟฟ้าน้ำมัน/แก๊สที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ไฟฟ้าจากประเทศมาเลเซียเข้าทางอำเภอสะเดา โรงไฟฟ้ากังหันแก๊สที่อำเภอหาดใหญ่

โทรศัพท์ มีโทรศัพท์ภายในประเทศอยู่ในความรับผิดชอบขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย และโทรศัพท์ภายนอกประเทศ อยู่ในความรับผิดชอบของการสื่อสารแห่งประเทศไทย สำหรับโทรศัพท์ภายในประเทศมีชุมสายโทรศัพท์ 5 แห่ง

คือ ชุมสายโทรศัพท์สงขลา หาดใหญ่ สะเตา คลองแงะ และปากังเบซาร์ คิดเป็นจำนวน
เลขหมาย 7,700 เลขหมาย ส่วนโทรศัพท์ภายนอกประเทศมีโทรศัพท์ 4 สาย จากชุมสาย
หาดใหญ่ ผ่านดาวเทียมติดต่อไปต่างประเทศทั่วโลก

2.4.4 การศึกษาข้อมูลด้านกายภาพระดัชมุมชน

อำเภอหาดใหญ่อยู่ในจังหวัดสงขลามีพื้นที่ประมาณ 1,025 ตาราง
กิโลเมตร เป็นพื้นที่ในเขตเทศบาลเมืองหาดใหญ่ประมาณ 21.6 ตารางกิโลเมตร

ลักษณะภูมิประเทศ พื้นที่อำเภอหาดใหญ่โดยทั่วไปเป็นที่ราบสูงมีภูเขา
และป่าไม้ พื้นที่คอกย ๆ ลาดต่ำตามที่ติดกับทะเลสาบสงขลา ส่วนบริเวณเขตเทศบาลส่วน
มากเป็นที่ราบต่ำ

ภูมิอากาศ สภาพอากาศโดยทั่วไปของพื้นที่อำเภอหาดใหญ่มีลักษณะ
แบบมรสุมเมืองร้อน มี 2 ฤดู คือฤดูฝนและฤดูแล้ง ฝนตกตลอดปี ฤดูแล้งเริ่มตั้งแต่เดือน
เมษายนถึงเดือนสิงหาคม รวม 5 เดือน ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนกันยายนถึงเดือนมีนาคม
รวม 7 เดือน

การใช้ที่ดิน เนื่องจากในระยะที่ผ่านมาไม่ได้มีการกำหนดลักษณะการ
ใช้ที่ดินอย่างแน่นอน ประชาชนจึงใช้ประโยชน์ทางค้า เศรษฐกิจเป็นสิ่งสำคัญ บริเวณที่มีความ
หนาแน่นสูงและย่านพาณิชยกรรม จะมีสัดส่วนสูงสุดอีก 30.58 % นอกเหนือจากการใช้ที่ดิน
เพื่อการเกษตรกรรมและที่โล่งแล้ว บริเวณศูนย์ราชการต่าง ๆ อยู่ตามถนนเพชรเกษมและ
สองข้างทางรถไฟ สถาบันการศึกษาและสถาบันศาสนาจะกระจายอยู่ทั่วไป

การคมนาคม หาดใหญ่เป็นศูนย์กลางการคมนาคมของภาคใต้ และ
ถึงประเทศมาเลเซีย ซึ่งสามารถติดต่อได้ทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ โดยมีสถานี
รถไฟหาดใหญ่เป็นศูนย์กลางคมนาคมที่สำคัญ และมีสนามบินนานาชาติ ซึ่งสามารถติดต่อ
ภายในประเทศและต่างประเทศได้ทุกวัน

การสาธารณสุขโลก

การไฟฟ้า เป็นของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค มีโรงไฟฟ้ากังหันแก๊สอยู่
ในอำเภอหาดใหญ่ และสถานีไฟฟ้าย่อยหาดใหญ่ สำหรับเทศบาลลงมีหน้าที่รับผิดชอบเฉพาะ
การจัดให้มีไฟฟ้าสาธารณะตามริมถนนต่าง ๆ และมีสาธารณสุขภายในเขตเมือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการปรึกษา อยู่ในความรับผิดชอบของการประชาสัมพันธ์โดยอาศัย
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แหล่งน้ำดิบจากคลองอุตะเกา มีจำนวนผู้ใช้น้ำ 8,092 ราย

โทรศัพท์ ชุมสายโทรศัพท์หาคีใหญ่ เป็นที่ทำการเขตโทรศัพท์ภูมิภาคที่ 8 ขณะเดียวกันเป็นศูนย์ที่ติดตั้งอุปกรณ์การคิดค่าบริการโทรศัพท์ของชุมสายระดมรองลงมาอีกด้วย และมีโทรศัพท์ 4 สาย จากชุมสายโทรศัพท์หาคีใหญ่นานกว่าเทียมติดออกไปยังต่างประเทศทั่วโลก

2.5 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 คำนิยามของวัฒนธรรม และศูนย์วัฒนธรรม

2.5.1.1 วัฒนธรรม

ความเป็นมาของวัฒนธรรม

"วัฒนธรรมคืออะไร" มีผู้หลายคนได้ให้คำจำกัดความของคำว่าวัฒนธรรมไว้หลายแง่หลายมุม ดังนี้

"วัฒนธรรมของมนุษย์ คือแบบอย่างการดำเนินชีวิตของแต่ละกลุ่มชน และเป็นแบบอย่างที่ชนกลุ่มนั้นเห็นว่าดีที่สุด เหมาะสมที่สุดสำหรับชีวิตของเขา

"วัฒนธรรม หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์สร้างขึ้น และปรากฏอยู่ในสังคมของมนุษย์ รวมถึงภาษา เครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ระเบียบแบบแผน การดำเนินชีวิตที่สังคมยอมรับ สถาบันต่าง ๆ มาตรฐานต่าง ๆ แนวความคิด อุดมคติต่าง ๆ วัฒนธรรมเป็นมรดกสำคัญที่รับช่วงสืบมาโดยสำคัญ"

คำจำกัดความที่กล่าวมาข้างต้น พอจะประมวลความหมายถึงนิยามของวัฒนธรรมได้ว่า "วัฒนธรรมนั้นเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เป็นมรดกทางสังคม คือมีการสืบทอดกันมา มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงเพื่อความเจริญในวิถีชีวิตของส่วนรวม บุคคลส่วนใหญ่ได้เลือกยึดปฏิบัติมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน และเป็นแบบแผนของพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความดีงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และความสามัคคีของคนในสังคม"

ขอบเขตของวัฒนธรรม

ทฤษฎีที่วัฒนธรรมมีขอบเขตกว้างขวางครอบคลุมถึงทุกสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นและเพื่อการส่งเสริมพัฒนาวัฒนธรรมที่มีขอบเขต และเป้าหมายอย่างชัดเจน จึงได้มีการจัดแบ่งวัฒนธรรมออกเป็น 5 สาขา ดังต่อไปนี้

- 1) สาขามนุษยศาสตร์ ว่าด้วยเรื่องชนบทรรมนิยมประเพณี คติ ความเชื่อ กฎหมาย ระเบียบแบบแผน ภาษา การศึกษา และอาชีพ
- 2) สาขาศิลป ว่าด้วยเรื่องศิลปต่าง ๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม วิจิตรศิลป์ การดนตรี และศิลปการแสดง
- 3) สาขาการช่างฝีมือ ว่าด้วยเรื่องงานหัตถกรรมต่าง ๆ เช่น เครื่องเงิน เครื่องถม การแกะสลัก การจัดสวน งานปั้น การประดิษฐ์ข้าวของเครื่องใช้ต่าง ๆ
- 4) สาขาคหกรรมศาสตร์ ว่าด้วยเรื่องชีวิตความเป็นอยู่ การสมาคม การดูแลบ้าน การเลี้ยงดูเด็ก มารยาทในสังคม โภชนาการ
- 5) สาขากีฬาและนันทนาการ ว่าด้วยเรื่องการกีฬาและการพักผ่อนใจอันได้แก่ การกีฬาพื้นบ้าน การจัดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

2.5.1.2. ศูนย์วัฒนธรรม

ความหมายของศูนย์วัฒนธรรม

ศูนย์วัฒนธรรม หมายถึง "สถานที่สำหรับการปฏิบัติงานด้านศิลป-วัฒนธรรมซึ่งเป็นสถานที่อันเป็นศูนย์กลางในการบริการแก่บุคคลในค้ำวัฒนธรรมต่าง ๆ ตลอดจนยังเป็นสถานที่เก็บรวบรวมข้อมูล ที่เกี่ยวกับงานวัฒนธรรมในทุก ๆ ค้ำ อันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและการเผยแพร่"⁽¹⁾

(1) "ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย" วารสาร, (ฉบับทดลองเป็นศูนย์วัฒนธรรมแห่งชาติ ประเทศไทย) 2530 กรุงเทพมหานคร .../ผู้วิจัย.../

2.5.2 ลักษณะวัฒนธรรมภาคใต้

จากคำนิยามของวัฒนธรรม⁽¹⁾ ทอบได้ว่าวัฒนธรรมคือ ความรู้ ประสมการพ้องถึงคำนิยามเรื่องวัฒนธรรมว่า วัฒนธรรมคือ ส่วนรวมทั้งหมดอันซับซ้อน อันได้แก่ความรู้, ความเชื่อ, ศิลป, ศิลปกรรม, ประเพณี และความสามารถอื่น ๆ ที่มนุษย์ได้มาในฐานะเป็นสมาชิกของสังคม

จากที่กล่าวมาแล้วนั้น มรดกทางวัฒนธรรมที่ปรากฏอยู่ในภาคใต้มีจำนวนมากมายเพื่อความเข้าใจง่าย จึงขอสรุปไว้เป็นหมวดหมู่ดังนี้

- คำนวณวัฒนธรรมที่ต้องใช้ภาษา	ภาษาและความคิดของไทยได้ ภาษาถิ่นใต้
- คำนวณวัฒนธรรมการละเล่นพื้นเมือง	การละเล่นพื้นเมือง, ภาคใต้ หนังตะลุง, โนรา
- คำนวณวรรณกรรม	วรรณกรรมมุขปาฐะ วรรณกรรมลายลักษณ์
- คำนวณความเชื่อ	พุทธศาสนา ศาสนา
- คำนวณศิลปกรรม	จิตรกรรม, ประติมากรรม, สถาปัตยกรรม

ค่านวณวัฒนธรรมที่ต้องใช้ภาษา

คือภาษาพูด ภาษาเขียน ตลอดจนผลงานภาษิต, คำรับคำร่าต่าง ๆ และศิลาจารึกที่ชาวพื้นเมืองภาคใต้เป็นผู้ใช้ หรือเป็นผู้เรียบเรียงขึ้น หรือใช้วิธีท่องจำบอกเล่าสืบปากต่อกันมาได้แก่

- (1) การศึกษาภาษาถิ่น
- (2) เพลงกล่อมเด็ก

(1) นิยามเรื่องวัฒนธรรม หน้า 3 ในโลกทรรศน์ไทย ภาคใต้ ศูนย์ส่งเสริม

ภาษาและวัฒนธรรมภาคใต้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- (3) เพลงพื้นเมือง
- (4) ภาษิตชาวบ้าน
- (5) ประศนาสำหรับเด็ก
- (6) นิทานพื้นเมือง
- (7) บทกลอนสำหรับเด็ก
- (8) ชื่อสถานที่

งานวัฒนธรรมการละเล่นพื้นบ้าน

คือเกมกีฬา การเล่นสนุก คนตรี ละครพ้อนรำ เพื่อความบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจที่สำคัญไ้แก่ หนังสือนว (หนังสือสูง) มโนห์รา เพลงบอก มะโย่ง รบเงิ่ง กานลอบเป็นต้น (รายละเอียกรื่องการละเล่นต่าง ๆ จักเขียนบรรยายในภาคบรรณานุกรม) (ค้นจากเอกลักษณ์ภาคใต้ วิทยาลัยครูยะลา 2520)

งานวรรณกรรม

วรรณกรรมพื้นบ้านเป็นมรดกวัฒนธรรมที่เก่าแก่ ลักษณะเกิม, ที่อยู่ การสืบทอดช่วยปากและบันทึกวิถีชีวิตชาวบ้าน เอาไว้อย่างตรงไปตรงมา โดยใช้ภาษาที่เรียบง่ายและเป็นกันเอง วรรณกรรมประเภทนี้จึงสะท้อนให้เห็นภาพชีวิตและสังคมในอดีต ไ้ง่ายดายและเด่นชัดมุมหนึ่งของชีวิตชาวบ้านภาคใต้ ซึ่งมักจะเกี่ยวข้องกับค่านิยมทางจริยธรรมในเรื่องความกตัญญูคุณและความเชื่อในสิ่งเร้นลับ ลักษณะเช่นว่านั้นไ้แสดงออกในหลายรูปแบบ แต่ในรูปแบบทางวรรณกรรมก็คือ วรรณกรรมสกุติ

วรรณกรรมของภาคใต้ไม่ปรากฏที่เป็นลายลักษณ์อักษรทั้งหมดคล้ายสืบทอดกับช่วยปากและประเพณี ในเรื่องเดียวกันจึงมีต่างกันไปหลายกระแส และมีต่างสำนวนกันไปตามแต่ละท้องถิ่น

บทวรรณกรรมสกุติแต่งด้วยคำประพันธ์ 2 ประเภทคือ กาพย์และร่าย กาพย์ที่นิยมมีร่าย 28 (กาพย์สุรางคนางค์ 28) และยานี 11 ส่วนฉับ 16 มีน้อยมาก

เรื่องวรรณกรรม คัก-ยอจากหนังสือวรรณกรรมพื้นบ้าน วรรณกรรมสกุติและแหล่งทำขวัญของภาคใต้ โดยอุทุม หนูทอง (สถาบันทักษิณคดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เอกสารนี้สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านความเชื่อ

ความเชื่อของชาวบ้านเกิดจากเหตุผลหลายประการ บางเรื่องเป็นวิธีการสอนของผู้ใหญ่ที่ไม่อยากให้เหตุผลโดยตรง จึงนำเอาสิ่งที่น่ากลัวมาขู่หลอก บางเรื่องเป็นคำสอนที่เป็นปรัชญา ผู้ใหญ่เห็นว่าถ้าสั่งสอนหรืออธิบายกันตรง ๆ เด็กจะไม่เชื่อฟัง จึงนำเอาเรื่องโศกกลางที่เด็กยังใจเชื่ออยู่แล้วมาใช้เป็นสื่อ, พวกไสยศาสตร์

ความเชื่อบางอย่างก็กลายเป็นธรรมเนียมของสังคมและชนชาตินั้นๆ และสังคมที่มีธรรมเนียมต่าง ๆ หองกัน มักจะเป็นสังคมที่มีความสัมพันธ์กันทางเชื้อชาติ ควบความเชื่อต่าง ๆ ดังนี้ เช่น

ความเชื่อเกี่ยวกับสวัสดิรักษา ของชาวไต จากหนังสือ มุกคำ

ความเชื่อเกี่ยวกับฟ้าร้อง จากหนังสือมุกขาว

ความเชื่อเกี่ยวกับการมงคล

ความเชื่อเกี่ยวกับการควั่นทำนา

ความเชื่อเกี่ยวกับยากลางชาวบ้าน

ความเชื่อเกี่ยวกับการอบรมสั่งสอน

ความเชื่อเกี่ยวกับการตากผ้ากลางคืน

ความเชื่อเกี่ยวกับร้องเพลงในห้องครัว

ความเชื่อเกี่ยวกับการเล่นข้าวสาร

ความเชื่อเกี่ยวกับการผลิตผ้าโสร่งหึ่ง

ความเชื่อเกี่ยวกับห้ามยืมคำประทุ

เรื่องความเชื่อยังรวมไม่ถึงประเพณี, การดำรงชีวิตแยกตาม -พุทธศาสนา

-อิสลาม

ที่สำคัญคือ

1. ประเพณี 12 เดือน เป็นงานเกี่ยวกับการทำบุญ เช่น สงกรานต์
เข้าพรรษา, ออกพรรษา, งานเดือน 12 ฯลฯ

เรื่องความเชื่อ คัด-ย่อ มาจากหนังสือ คติชาวบ้านม้งใต้ โดย อ.สุทธีวงศ์

เอกสารนี้ **พงศ์ไพบูลย์** สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ประเพณีเกี่ยวกับชีวิต เช่น การเกิด, การทำขวัญเด็ก, การบวช, การแต่งงาน, การตาย เป็นต้น

ด้านศิลปกรรม

แบ่งประเภทศิลปกรรมดังนี้

-จิตรกรรม ภาพต่าง ๆ ที่สามารถ คือเอกลักษณ์ภาคใต้

-ประติมากรรม พวงภาชนะต่าง ๆ หม้อไห ถ้วยชาม ภาชนะเครื่องสาน นอกจากนี้ประเภทเทวรูป พระพุทธรูป รูปเคารพต่าง ๆ เช่นลูนิก ธรรมิคม นิก ทรัรา อวูช โคแก นิกทรัรา, วาวัชต่าง ๆ

นอกจากนี้ยังมีผ้ายก เงินตรา รูปหนังตะลุง เครื่องดนตรี, สมุดข่อยและอื่น ๆ มากมาย

-สถาปัตยกรรมเรือนไทยใต้ต่าง ๆ, เรือนไทยมุสลิม และรูปลัทธิ วัค, เจคีย์ กำแพงเมือง และอื่น ๆ

2.5.3 ความหมายและความสำคัญของการท่องเที่ยว

ผู้ใหญ่สมัยก่อนย้อนหลังไปเพียง 50-60 ปี มักจะสั่งสอนลูกหลานว่า "หย่าเที่ยวเตร่ให้มากนักจะเสียผู้เสียคน" ทั้งนี้เพราะสภาพทัศน์ของคำว่า "ท่องเที่ยว" ในสมัยที่การคมนาคมถนนหนทางยังไม่สะดวกจะเป็นการเที่ยวเสเพลตามม่อนเมียในละแวกบ้านหรือไปนอนเสียตามศาลาวัดกันผู้ใหญ่เรียกใช้ ในสมัยเดียวกับที่ผู้ใหญ่ห้ามลูกหลานเที่ยวเตร่นั้น ผู้ใหญ่ก็ออกเดินทางรอนแรมไปกับกองเกวียนในหน้าแล้งเพื่อไปไหว้พระพุทธรูปบาทไปทำบุญยังวัดวาอารามที่อยู่ห่างไกลจากถิ่นที่อยู่ของตนหรือล่องเรือไปทอดผ้าป่า ทอดกรฐินยังวัดริมน้ำในจังหวัดไกล ๆ เมื่อออกพรรษาแล้ว การเดินทางในลักษณะดังกล่าวเป็นการเดินทางท่องเที่ยวตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้เป็นสากล 3 ประการคือ

1. เป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว
2. เป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ
3. เป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ตามที่มีใจเพื่อประกอบ

อาชีพหรือหารายได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปฏิกายายของเราเดินทางท่องเที่ยวมามากต่อมาก เพียงแต่เขาไม่
พูดกันว่าไปเที่ยวพระบาทหรือไปเที่ยววัด เพราะหึงคุชัคกับความรู้สึกของพุทธศาสนิกชนที่
ถือว่าวัดเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ไม่ควรนับเป็นที่เที่ยว

เมื่อเอ่ยถึงคำว่า "ท่องเที่ยว" ในปัจจุบัน เรามักจะมองเห็นภาพ
ชาวต่างประเทศสะพานกลองลอยรูปเดินกันเป็นกลุ่มใหญ่บ้างเล็กบ้างอยู่ตามวัด วัง โบ
ราณสถาน หรือนั่งนอยหม่นนอย อาบแดดอยู่ตามชายหาด และอีกจำนวนไม่น้อยที่ไปเที่ยวชม
ป่าเขาอำเนาไพร เรามักจะมองเห็นว่าชาวต่างประเทศเหล่านี้ได้ใช้จ่ายเงินเป็นค่าที่พัก
ค่าอาหาร ค่าเดินทางไปชมสถานที่ต่าง ๆ ค่าซื้อของฝาก ของที่ระลึก โดยที่เราอาจไม่
ได้คิดว่านั้นเป็นการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาใช้จ่ายในบ้านเมืองของเรา ในขณะที่
เดียวกันเราก็มักจะไม่ได้คิดถึงคนไทยที่เดินทางท่องเที่ยวอยู่ภายในประเทศ ทั้ง ๆ ที่นัก
ท่องเที่ยวคนไทยเหล่านี้มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี เพราะการเดินทางท่องเที่ยวนั้นเป็นการ
ผ่อนคลายความเคร่งเครียด พร้อม ๆ กับการได้รับความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ได้เห็นภูมิ
ประเทศที่แปลกตาและได้สร้างความสัมพันธ์กับคนต่างถิ่นด้วย เมื่อการคมนาคมสะดวก
การเดินทางท่องเที่ยวกลายเป็นความนิยม ธุรกิจต่าง ๆ ก็เกิดขึ้นเพื่อรองรับการเดินทาง
ท่องเที่ยวมากมาย ธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรงได้แก่ ธุรกิจการขนส่ง ธุรกิจที่พักและอาหาร
ธุรกิจการนำเที่ยว ธุรกิจการนำเที่ยว ธุรกิจการค้าของที่ระลึก ธุรกิจเหล่านี้ขายบริการ
ให้กับตัวนักท่องเที่ยวเอง และยังมีธุรกิจที่เกี่ยวข้องทางอ้อมเช่น การก่อสร้างอาคารที่พัก
ร้านอาหาร การผลิตสินค้าเกษตรกรรมขายให้ธุรกิจที่พักอาหารการผลิตสินค้าถดกรรม
พื้นบ้านเพื่อส่งร้านค้าของที่ระลึก เป็นต้น ธุรกิจเหล่านี้จะก่อให้เกิดงานอาชีพใหม่ และการ
กระจายเงินตราซึ่งเป็นการเสริมสร้างความเจริญทาง เศรษฐกิจและสังคมของประเทสนั้น
เอง

2.5.4 การสำรวจทัศนคติของนักท่องเที่ยว

ในการศึกษานี้ผู้ศึกษาได้มีการแจกแบบสอบถามเพื่อทราบถึงข้อมูลปัจจุ
บันเกี่ยวกับการเข้าชมวัฒนธรรม ตลอดจนทัศนคติเกี่ยวกับกีฬาชนโคของนักท่องเที่ยวทั้งชาว
ไทยและชาวต่างประเทศ ปรากฏผลดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5.4.1 นักท่องเที่ยวชาวไทย

จากการสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 52 คน ซึ่งเดินทางมาจากจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ ซึ่งนักท่องเที่ยวทั้งหมดเคยเดินทางมาหาที่ใหญ่แล้วกว่า 1 ครั้ง ปรากฏผลศึกษาดังต่อไปนี้

1. ศูนย์วัฒนธรรม

นักท่องเที่ยวจำนวน 30 คน หรือเกือบ 60 % ของนักท่องเที่ยวชาวไทยทั้งหมด ทราบว่าปัจจุบันมีศูนย์วัฒนธรรมไทยในหาที่ใหญ่ โดยทราบจากโรงแรม หรือญาติและแผนโฆษณาเป็นส่วนใหญ่ แต่ปรากฏว่ามีเพียง 8 รายเท่านั้นที่เคยเข้าชมศูนย์วัฒนธรรมในส่วนที่ถามเกี่ยวกับความต้องการของการแสดงที่ควรจัดให้มีขึ้นในศูนย์วัฒนธรรมนั้น นักท่องเที่ยวกว่า 50 % ต้องการให้เป็นการแสดงเฉพาะของภาคใต้เท่านั้น

2. กีฬาชนโค

ในส่วนที่เกี่ยวกับกีฬาชนโคนั้น นักท่องเที่ยว 27 คน จากนักท่องเที่ยวทั้งหมด 52 คน ระบุว่ามีการชนโคทุก ๆ เดือน ในสงขลาและหาที่ใหญ่ โดยทราบจากโรงแรม เพื่อนและญาติเป็นส่วนใหญ่ ในจำนวนนี้มีผู้ที่เคยเข้าชมการชนโคเพียง 21 ราย และเป็นนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดข้างเคียงในภาคใต้ 14 ราย

ในส่วนที่เกี่ยวกับทัศนคติของกีฬาชนโคนั้น ปรากฏว่านักท่องเที่ยวชาวไทยได้ให้คะแนนเฉลี่ยในแต่ละข้อดังต่อไปนี้ (คะแนนเต็ม 5 คะแนน)

กีฬาชนโคเป็นกีฬาที่ตื่นเต้น	4.11	คะแนน
กีฬาชนโคเป็นกีฬาที่ทรมาณสัตว์	2.96	คะแนน
การพนันช่วยเพิ่มความตื่นเต้นในการชมกีฬาชนโค	3.07	คะแนน
ควรมีการจัดกีฬาชนโคให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสชมอย่างสม่ำเสมอ	4.07	คะแนน
กีฬาชนโคสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวมาเที่ยวภาคใต้มากขึ้น	4.05	คะแนน

จะคะแนนเฉลี่ยดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่านักท่องเที่ยวเห็นด้วยค่อนข้างมากกว่ากีฬาชนโคเป็นกีฬาที่ตื่นเต้น ควรมีการจัดอย่างสม่ำเสมอ เพราะสามารถดึงดูด

นักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยวในภาคใต้มากขึ้น ในส่วนที่ว่ากีฬาชนโคเป็นกีฬาที่ทรมาณสัตว์และไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การพนันจะช่วยความตื่นตัวนั้น นักท่องเที่ยวยังไม่มีความมั่นใจถึง 2 เรื่องเท่าใดนัก

2.5.4.2 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

จากการสอบถามนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศทั้งสิ้น 56 คน ซึ่งเดินทางมาจากประเทศเพื่อนบ้านเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ มาเลเซีย 36 คน สิงคโปร์ 12 คน อินโดนีเซีย 4 คน และจากประเทศยุโรป 4 คน นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเพื่อมาเล่นโยคะเดินทางมาหาคิใหญ่มากกว่า 1 ครั้ง แล้วเกือบทั้งหมด ปรากฏผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ศูนย์วัฒนธรรม

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 40 คน จากที่สอบถามทั้งหมดทราบว่ามิศูนย์วัฒนธรรมในหาคิใหญ่ โดยได้รับทราบข้อมูลจากทางโรงแรมทั้งหมด แต่เคยเข้าชมศูนย์วัฒนธรรมไทยหาคิใหญ่เพียง 28 คนเท่านั้น จากการสอบถามเกี่ยวกับการแสดงจากทุก ๆ ภาค ซึ่งแตกต่างกับนักท่องเที่ยวไทยซึ่งต้องการแสดงเฉพาะของภาคใต้

2. กีฬาชนโค

เกี่ยวกับการรับทราบว่ามีการชนโคทุก ๆ เดือนในสงขลา-หาคิใหญ่ นั้น นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 32 คน ทราบจากทางโรงแรมทั้งหมด แต่มีเพียง 16 คนเท่านั้นที่เคยชมการชนโคซึ่งเป็นชาวมลายูมาเลเซียทั้งหมด ในจำนวนดังกล่าวโดยมีชาวสิงคโปร์ที่เคยชมกีฬาชนโครวมอยู่ด้วย 2 คน และเคยชมที่สนามชนโคในสงขลาและหาคิใหญ่ทั้งหมด

ในส่วนที่เกี่ยวกับความคิดเห็นของกีฬาชนโคนั้น คะแนนเฉลี่ยของแต่ละข้อปรากฏดังต่อไปนี้ (คะแนนเต็ม 5 คะแนน)

กีฬาชนโคเป็นกีฬาที่ตื่นตัว	4.14	คะแนน
กีฬาชนโคเป็นกีฬาที่ทรมาณสัตว์	2.73	คะแนน
การพนันช่วยเพิ่มความตื่นตัวในการชมกีฬาชนโค	3.00	คะแนน
ควรมีการจัดกีฬาชนโคให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสชมอย่างสม่ำเสมอ	4.00	คะแนน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่กีฬาชนโคสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาภาคใต้ได้ให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มากขึ้น

3.85 คะแนน

จากคะแนนเฉลี่ยดังกล่าว สามารถแปลความหมายได้ว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเห็นว่ากีฬาชนโคเป็นกีฬาที่ตื่นเต้น ควรจะมีการจัดให้ชมอย่างสม่ำเสมอเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาภาคใต้มากขึ้นในส่วนของที่เกี่ยวกับการพนันนั้น นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศไม่ค่อยมีความมั่นใจเท่าใดนัก เช่นเดียวกับนักท่องเที่ยวชาวไทย

ตารางที่ 2.1 แสดงความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการชนโค

รายการ	นักท่องเที่ยวชาวไทย (52 คน)	นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ (56 คน)
1. ทราบว่ามีศูนย์วัฒนธรรม- ไทยในภาคใหญ่	55.5 %	71.4 %
2. เคยเข้าชมศูนย์วัฒนธรรม ในภาคใหญ่	14.8 %	50.0 %
3. ต้องการให้มีการจัดแสดง วัฒนธรรมของภาคใต้	60.5 %	16.2 %
4. ต้องการจัดให้มีการแสดง ของทุก ๆ ภาค	39.5 %	61.8 %
5. ทราบว่ามีการชนโคใน สงขลา-ภาคใหญ่ทุก ๆ เดือน	50.0 %	57.1 %
6. เคยเข้าชมกีฬาชนโค	38.8 %	28.5 %

คัดมาจาก :-

"โครงการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ จังหวัดสงขลา" แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยวภาคใหญ่/สงขลา เล่ม 1, มิถุนายน 2528 สถาบันวิจัยแห่งชาติ, หน้า 4-290, 4-291

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6 การศึกษาอาคารตัวอย่าง

2.6.1 อาคารในประเทศ

ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 2.1 ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

โครงการศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทยประกอบด้วยอาคารที่มีลักษณะรูปทรงแบบไทยประยุกต์ ซึ่งออกแบบให้เชื่อมโยงต่อเนื่องกันจนเป็นกลุ่มอาคารที่มีความสวยงาม จัดได้ว่าเป็นศูนย์วัฒนธรรมที่ดีที่สุดในโลก และอาจกล่าวได้ว่าเป็นความก้าวหน้าครั้งสำคัญของการส่งเสริมทางวัฒนธรรมของชาติ อาคารเหล่านี้จะใช้เป็นที่พักแสดงเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมไทยสาขาต่าง ๆ และเป็นสถานที่ให้บริการแก่ประชาชนโดยทั่วไป

องค์ประกอบของอาคารศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

1. อาคารหอประชุมใหญ่

ประกอบด้วยห้องประชุมขนาด 2,000 ที่นั่ง จัดเป็น 3 ระดับ

มีเวทีขนาดใหญ่พร้อมอุปกรณ์สำหรับจัดเวที จัดฉาก แสงและเสียงอย่างครบครัน ด้านหน้าของหอประชุมมีโถงทางเข้าและบริเวณรับรองทั่วไป ห้องรับรองพิเศษ และห้องที่ประทับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารลิขสิทธิ์สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการรศศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีห้องอาหารและส่วนบริการอื่น ๆ ตลอดจนห้องปฐมพยาบาล ส่วนหลังเวทีมีห้องแต่งตัว และห้องพักผ่อน ห้องฝึกอบรม ห้องควบคุมแสง-เสียง และห้องปฏิบัติการของลุ่ม พร้อมอุปกรณ์ถ่ายเทเสียง 4 ภาษา นอกจากนี้ยังมีอุปกรณ์เฉพาะกิจอื่น ๆ เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์ขนาด 16 มม. และ 35 มม. ระบบแสงสะท้อนเสียง ระบบป้องกันอัคคีภัย ระบบควบคุมการจ่ายไฟฟ้าและพลังงาน ระบบปรับอากาศ และระบบสื่อสารภายในค่ายโทรทัศน์วงจรปิดและโทรศัพท์

หอประชุมใหญ่นี้สามารถเปิดบริการทางด้านการแสดงประเภทต่าง ๆ เช่น ละคร นาฏศิลป์ พิพิธทัศน์ และการแสดงดนตรี ใกล้เคียง 20.30 รายการ นอกจากนี้ยังใช้เป็นสถานที่สำหรับจัดการประชุมทางวัฒนธรรมระดับชาติ และระดับนานาชาติอีกด้วย

2. อาคารหอประชุมเล็กและโรงละครกลางแจ้ง

เป็นอาคารอเนกประสงค์ประกอบด้วยห้องประชุม 500 ที่นั่ง พร้อมคอร์ตและบริเวณรับรอง ภายในห้องประชุมมีจอจักษ์หนึ่ง สามารถพับเก็บได้ ส่วนบริการมีห้องสำหรับจักษ์เสียง ห้องแต่งตัวนักแสดง ห้องควบคุมแสงและเสียง ห้องฉายภาพยนตร์ อุปกรณ์พิเศษประจำห้องประชุมเล็กประกอบด้วยระบบปรับแต่งปริมาตรของห้อง และแสงสะท้อนเสียง ระบบปรับอากาศ ระบบป้องกันอัคคีภัย และอุปกรณ์ประกอบการแสดงครบชุด

หอประชุมเล็กนี้สามารถให้บริการทางด้านการแสดงละคร และนาฏศิลป์ พิพิธทัศน์และการละเล่นดนตรีไทยและสากล ฉายภาพยนตร์ จักประชุมสัมมนา และการฝึกอบรมจักษ์นิทรรศการ หรือสาธิตทางศิลป์ ตลอดจนเลี้ยงรับรองใกล้เคียง 150 รายการ

ด้านหลังหอประชุมเล็กเป็นโรงละครกลางแจ้ง สำหรับการแสดงกลางแจ้งประเภทต่าง ๆ การแสดงดนตรี การแสดงการละเล่นพื้นเมือง ประมาณใกล้เคียง 20-30 รายการ

3. อาคารนิทรรศการและบริการทางการศึกษา

มีลักษณะเป็นอาคารแปด 3 ชั้น ซึ่งได้รับการออกแบบให้เป็นสถานที่บริการทางการศึกษาสาขาต่าง ๆ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ห้องสมุดสำหรับประชาชน เปิดบริการตลอดทั้งปีให้ประชาชน
อ่านหนังสือวารสาร และนิตยสารทางวัฒนธรรม มีบริการหนังสือพิมพ์และข่าวสารรายวัน
บริการพิมพ์แบบอิเล็กทรอนิกส์เสียงละคร ทีวีอินเทอร์เน็ตและดนตรี มีเว็บไซต์ทั้งภาคสารคดี และการ
บันเทิง

ชุดห้องนิทรรศการ ประกอบด้วยนิทรรศการถาวร และนิทรรศการ
หมุนเวียน ซึ่งจัดเป็นสถานที่จัดแสดงทางวัฒนธรรมสาขาต่าง ๆ นิทรรศการเหล่านี้
จะมีการฉายภาพนิ่ง ฉายเทปโทรทัศน์ และฉายภาพยนตร์ประกอบนิทรรศการด้วย

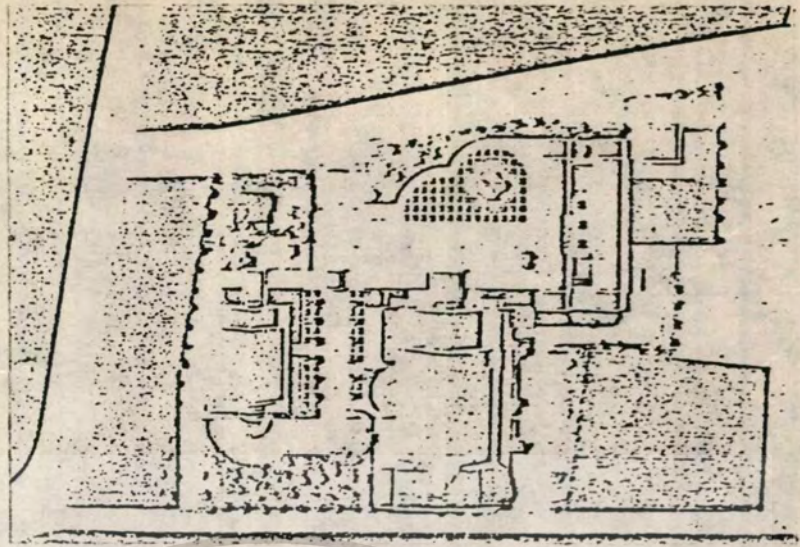
ชุดห้องบริการทางการศึกษา ประกอบด้วยห้องบรรยาย ห้อง
ประชุม ห้องโสตทัศนอุปกรณ์ ห้องปฏิบัติงานฝึกสอนภาษา และศูนย์ส่งเสริมการสร้างสรรค์
ของเยาวชน

สำนักงานบริหาร ศูนย์สารนิเทศ ศูนย์ประชาสัมพันธ์ และศูนย์
รักษาความปลอดภัย

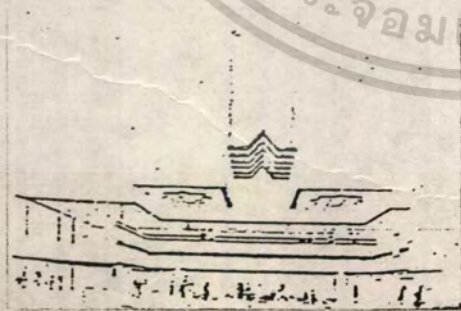
4. ศาลาไทย ศาลาญี่ปุ่น และหมู่บ้านไทย

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมไทย
และสถาปัตยกรรมญี่ปุ่น ซึ่งเป็นสัญลักษณ์แห่งสัมพันธ์ไมตรี อันดีระหว่างรัฐบาลไทยและ
รัฐบาลญี่ปุ่น กิจกรรมที่จัดในศาลาไทยและหมู่บ้านไทยนั้น เป็นกิจกรรมที่แสดงให้เห็นถึง
แบบแผนของการดำรงชีวิตตามแบบประเพณีนิยมของไทย

ภาพที่ 2.2 ผังบริเวณอาคารศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

ทัศนียภาพโถงทางเข้าหอประชุมเล็ก

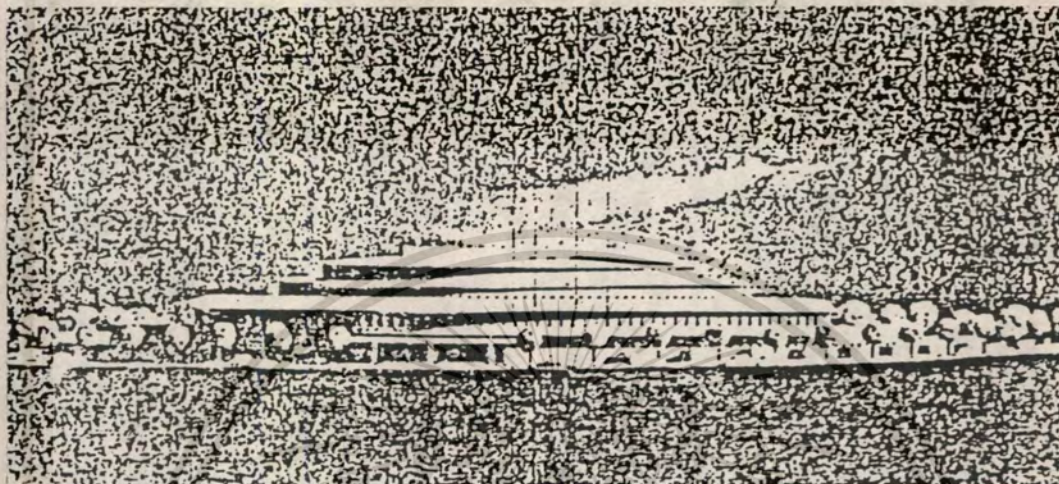
ทัศนียภาพภายในหอประชุมเล็ก

ภาพที่ 2.3 ทัศนียภาพภายในอาคารศูนย์วัฒนธรรม ฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6.2 อาคารต่างประเทศ

ศูนย์วัฒนธรรมอิซิกาวา (ประเทศญี่ปุ่น)

ภาพที่ 2.4 อาคารศูนย์วัฒนธรรมอิซิกาวา

สถาปนิก	ชิโตะ คุโรกาวา
วิศวกรโครงสร้าง	ทาคุมิ โอริโมโตะ
วิศวกรเครื่องกล	อึนู ชูกะ
วิศวกรเสียง	มิโนรุ นิกากะ
พื้นที่โครงการ	11,939.89 ตารางเมตร
พื้นที่อาคาร	6,692.5 ตารางเมตร
พื้นที่ฝัง	พื้นที่ทั้งหมด
	15,605 ตารางเมตร
โครงสร้าง	คอนกรีตเสริมเหล็กบางส่วนเป็นโครงสร้างเหล็ก
ผู้รับเหมาก่อสร้าง	บริษัทคุมาโก - กิมิ จำกัด
กำหนดก่อสร้าง-	
แล้วเสร็จ	เมษายน ค.ศ. 1977

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โรงละคร

สามารถใช้ประโยชน์ได้หลายอย่าง มีความจุ 1,754 ที่นั่ง การออกแบบพยายามทำให้อาคารมีระดับต่ำโดยการลดระดับเวทีลงไต่ดิน รูปร่างบริเวณที่นั่งของผู้ชมเป็นรูปพัด ทำให้เกิดรัศมีเป็นลิ่งคิงคูให้แต่ละที่นั่งหันหน้าเข้าสู่ศูนย์กลางของเวที ช่องทางเดินเป็นแนวคล้ายรัศมี จากเวทีไปยังด้านหลังของโรงละคร ความกว้างของที่นั่งชมประมาณ 460 เมตร ถึง 530 เมตร ซึ่งบริเวณที่นั่งชมทุกจุดออกแบบให้สามารถฟังเสียง และมองเห็นได้ดีเท่าเทียมกัน การตกแต่งภายในอาคารใช้แผ่นอลูมิเนียมผนังทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริเวณที่ตั้งโครงการ

ตั้งอยู่บนเนินเขาติดกับปราสาทคามาชาวา ซึ่งเป็นศูนย์วัฒนธรรมอันเก่าแก่ของญี่ปุ่น บริเวณโครงการมีลักษณะเป็น $\frac{1}{4}$ ของวงกลม เนื่องจากเดิมเป็นสนามเบสบอลมาก่อน

แนวทางการออกแบบ

แนวความคิดสำคัญคือการเชื่อมต่อบริเวณประวัติศาสตร์ และวิทยาการสมัยใหม่ มีแนวความคิดบางประการ เกี่ยวกับการออกแบบดังนี้

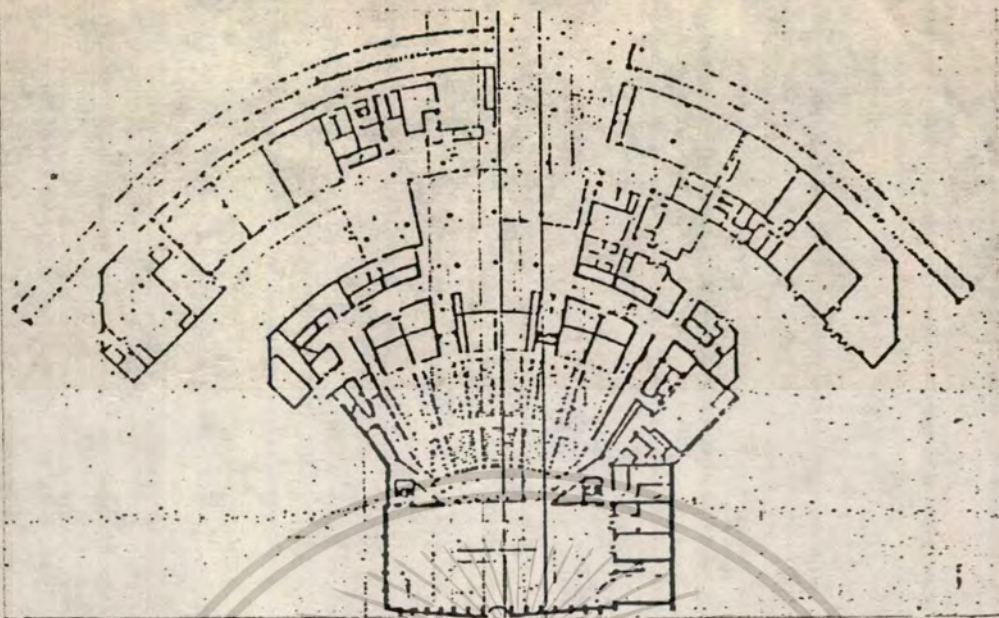
1. พยายามให้อาคารเข้ากับศูนย์รวมของเมือง โดยทำให้ส่วนคาน้ำที่ติดกับถนนต่ำที่สุดเท่าที่จะทำได้
2. พื้นพูลักษณะเก่าแก่ของเมืองในลักษณะใหม่โดยการใช้รั้วและคาน้ำริมทางเดิน
3. มีการผสมกลมกลืนกับบริเวณที่ตั้งโดยการใช้แปลงรูปสี่
4. วางตำแหน่งโรงละครไว้ตรงกลางของโครงการ
5. ใช้วัสดุท้องถิ่น
6. ใช้โครงสร้างเสาทั้งหมด

การวางตำแหน่ง

บริเวณโครงการมีความยาวประมาณ 150 เมตร แปลนอาคารเป็นรูปสี่เหลี่ยม ซึ่งเข้ากับรูปร่างบริเวณที่ตั้งโครงการ โดยมีเวทีแสดงละครเป็นศูนย์กลาง ตัวอาคารถูกออกแบบให้ชิดทางเดินคาน้ำมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ส่วนโครงรอบนอกอาคารเป็นคูเมืองจำลอง

พื้นที่

ประกอบด้วยโรงละคร ห้องพักแขก 24 ห้อง ส่วนประกอบผัง มีห้องประชุม ห้องจัดเลี้ยง 4 ห้อง ห้องฝึกซ้อม บริเวณที่วางระหว่างโรงละครกับส่วนพักแขก และส่วนประกอบอื่น ๆ จัดเป็นส่วนซึ่งสามารถเชื่อมต่อกับทุก ๆ ส่วน

ภาพที่ 2.5 แพลนอาคารศูนย์วัฒนธรรมอิสสิกา

ภาพที่ 2.6 ผังบริเวณศูนย์วัฒนธรรมอิสสิกา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาและรวบรวมข้อมูล

3.1 การศึกษาและรวบรวมข้อมูลค่านโยบาย

3.1.1 นโยบายระดับประเทศ

3.1.1.1 นโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยว

1) นโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวในช่วยแผนพัฒนา ฉบับที่ 6

จากการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการพัฒนาการท่องเที่ยวในช่วงระยะแผนพัฒนา ฉบับที่ 6 ตามที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้วางไว้ โดยพยายามที่จะให้มีความสอดคล้องหรือสนับสนุนกับแนวทางในการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในระยะเวลาทั้งกล่าว และการจะดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ นั้น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจึงได้กำหนดแนวทางหรือนโยบายเพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงานและการกำหนดโครงการไว้ดังนี้

1. สร้างระบบความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาการท่องเที่ยวและการส่งเสริมการตลาดให้เป็นไปโดยสอดคล้องและในทิศทางเดียวกัน
2. เน้นการปรับปรุงคุณภาพของสินค้าท่องเที่ยวที่มีอยู่แล้ว และการดำเนินงานที่ต่อเนื่องจากแผนพัฒนา ฉบับที่ 5 ให้ดีขึ้น
3. เสริมสร้างสินค้าทางการท่องเที่ยวให้เป็นระบบและให้เด่นเป็นประจำ เพื่อนำสินค้านี้ไปเผยแพร่ต่อไป
4. ส่งเสริมการจัดระเบียบธุรกิจและการบริการทางการท่องเที่ยวให้มีมาตรฐาน
5. เสริมสร้างความมั่นใจและความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว
6. เน้นการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่มีคุณภาพ ศักยภาพ และมีส่วนแบ่งตลาดในระดับสูง และแสวงหากลาคท่องเที่ยวใหม่โดยพิจารณาจาก

เอกสารแนบท้ายเล่มนี้
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความผันผวนทางเศรษฐกิจของโลก

7. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านการส่งเสริมการตลาด
8. ส่งเสริมให้มีการประชุมนานาชาติเพิ่มมากขึ้นในประเทศไทย
9. ส่งเสริมและชักจูงชาวไทยและผู้ที่พักอาศัยอยู่ในประเทศไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศให้มากขึ้น
10. ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในคุณประโยชน์ของการท่องเที่ยว และสร้างภาพพจน์ที่ดีของการท่องเที่ยวในท้องถิ่น
11. ส่งเสริมและประสานการลงทุนพัฒนาการท่องเที่ยวของภาครัฐบาลและเอกชนให้เป็นไปโดยสอดคล้องกัน และเพื่อประโยชน์ทางการท่องเที่ยวของประเทศ
12. สนับสนุนการลงทุนด้านการท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยว
13. ส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานให้มีการลงทุนขนาดกลาง ขนาดเล็ก เพื่อให้รับกับความต้องการของนักท่องเที่ยวระดับกลาง และนักท่องเที่ยวชาวไทย
14. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและภาคเอกชน ทั้งในด้านการส่งเสริม การพัฒนาและในด้านการจัดเก็บข้อมูลและการศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว

2) แผนงานหลักในแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในระยะพัฒนา ฉบับที่ 6

จากนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวดังกล่าว ใต้นำมาสู่การกำหนดลักษณะการดำเนินงานในช่วงระยะแผนพัฒนา ฉบับที่ 6 โดยแบ่งออกเป็น 5 แผนงาน

- แผนงานที่ 1 แผนงานบำรุงรักษและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
- แผนงานที่ 2 แผนงานพัฒนาบริการท่องเที่ยว
- แผนงานที่ 3 แผนงานส่งเสริมตลาดต่างประเทศ
- แผนงานที่ 4 แผนงานส่งเสริมตลาดในประเทศ
- แผนงานที่ 5 แผนงานปรับปรุงองค์การและประสิทธิภาพการบริหารของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ซึ่งจาก 5 แผนงานดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนงานบำรุงรักษาพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

1. แผนงานพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
2. แผนงานสำรวจและศึกษาเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
3. แผนงานพัฒนากิจกรรมเสริมทางการท่องเที่ยว
4. แผนงานแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม
5. แผนงานอนุรักษ์และสนับสนุนงานประเพณี
6. แผนสนับสนุนการลงทุนการพัฒนาและความคุ้มครองแหล่งท่องเที่ยว

แผนงานพัฒนาบริการท่องเที่ยว

1. งานส่งเสริมและพัฒนาบริการสิ่งอำนวยความสะดวก
2. แผนงานส่งเสริมมาตรฐานร้านค้าของที่ระลึก ภัตตาคาร และร้านอาหารสำหรับนักท่องเที่ยว
3. แผนงานพัฒนาและส่งเสริมสินค้าไทย
4. แผนงานพัฒนาบุคลากรในธุรกิจบริการ
5. แผนงานรักษาความปลอดภัย

แผนงานส่งเสริมตลาดต่างประเทศ

1. แผนงานโฆษณา
2. แผนงานเสนอขาย
3. แผนงานประชาสัมพันธ์
4. แผนงานจัดหาผู้แทนการตลาด
5. แผนงานเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ซึ่งงานการท่องเที่ยวครบ 30 ปี

(พ.ศ. 2533)

แผนงานส่งเสริมตลาดในต่างประเทศ

1. แผนงานโฆษณาประชาสัมพันธ์
2. แผนงานพัฒนาเทคนิคอุปกรณ์โฆษณา
3. แผนงานบริการข่าวสาร
4. แผนงานการจัดนิทรรศการการท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์และสงวนไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่ควรนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 5. ถ้าหากท่านต้องการนำเอกสารนี้ไปใช้ กรุณาติดต่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนงานปรับปรุงองค์การและประสิทธิภาพการบริหารของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

1. การวิจัยและรวบรวมข้อมูล
2. การปรับปรุงระบบการบริหารงานการท่องเที่ยว
3. การประสานงานคณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชน และ
เพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยว

3.1.1.2 นโยบายวัฒนธรรมแห่งชาติ

วัฒนธรรมไทยอันเป็นเอกลักษณ์ของความเป็นชาติไทย เป็นรากฐานของการสร้างสรรค์ความสามัคคีและความมั่นคงของชาติ เป็นสิ่งที่แสดงถึงศักดิ์ศรี เกียรติภูมิและความภาคภูมิใจร่วมกันของคนไทย เป็นปัจจัยให้คนไทยในชาติได้ประพฤติในทางที่ดียิ่งมีคุณธรรมเพื่อพัฒนาตนเอง พัฒนาสังคม และประเทศชาติ สมควรต้องรักษาและส่งเสริมวัฒนธรรมไทยอย่างจริงจังและกว้างขวางเป็นพิเศษตามนโยบายวัฒนธรรมของรัฐบาลไทยที่ระบุไว้ว่า "รัฐส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมของชาติ"

ฉะนั้น คณะรัฐมนตรีจึงกำหนดนโยบายวัฒนธรรมแห่งชาติ เพื่อเป็นหลักให้หน่วยงานของรัฐและเอกชนรวมทั้งประชาชนร่วมกันรักษาและส่งเสริมวัฒนธรรมอย่างมีเป้าหมายตรงกัน และประสานสอดคล้องกันดังนี้

1. ส่งเสริมการบำรุงวัฒนธรรมไทยทุกด้านให้เจริญด้วยการศึกษา ค้นคว้า วิจัย พัฒนา และวัฒนธรรมไทยให้วัฒนธรรมเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการแก้ปัญหาการค้า เป็นชีวิต การพัฒนาประเทศด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการป้องกันประเทศ ป้องกันการทำลายวัฒนธรรมและศาสนา และทำนุบำรุงศาสนาให้บริสุทธิ์ เพื่อเป็นหลักในการพัฒนาจิตใจประชาชน

2. เผยแพร่วัฒนธรรมไทยทุกด้านนำไปสู่ประชาชนถึงขั้นปฏิบัติให้แพร่หลายยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมที่มีต่อเอกลักษณ์ ศักดิ์ศรี ความสามัคคี และความมั่นคงของชาติ ตลอดจนเกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ

3. ส่งเสริมวัฒนธรรมพื้นบ้านและวัฒนธรรมของกลุ่มชนในท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนมีความเข้าใจ เห็นคุณค่าและยอมรับวัฒนธรรมของท้องถิ่นซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดการ
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผสมผสานทางวัฒนธรรม อันจะนำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างมีสันติสุขในชาติ และมีความรัก
หวงแหนวัฒนธรรมไทยยิ่งขึ้น

4. สนับสนุนส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับต่างประเทศ เพื่อเสริม
สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ รวมทั้งรู้จักเลือกสรรวัฒนธรรมของต่างชาติที่เผยแพร่
เข้ามาในประเทศไทยหรือผลจากการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม โดยนำมากลั่นกรองปรับปรุง
ดัดแปลงให้เหมาะสมกับวิถีการดำเนินชีวิตของคนไทยและความมั่นคงปลอดภัยของชาติ

5. สนับสนุนส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐและเอกชน ที่ดำเนินงานด้านวัฒนธรรมได้ประสานงานกันอย่างใกล้ชิด โดยการระดมสรรพกำลังทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อรักษาส่งเสริมวัฒนธรรมให้มั่นคงเป็นพื้นฐานของการดำเนินชีวิตของประชาชน ตลอดจนร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม เพื่อให้วัฒนธรรมมีบทบาทสนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง

3.1.2 นโยบายระดับภาค

3.1.2.1 นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวในระดับภาค

1) พัฒนากลุ่มแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ให้มีเอกลักษณ์
เฉพาะตัว ซึ่งจะเกิดความหลากหลายในการท่องเที่ยว โดยมีโครงข่ายการท่องเที่ยวออก
จากศูนย์กลางหลักคือ สงขลา-หาดใหญ่ และภูเก็ต ในรูปของการพัฒนาจรวดมากขึ้น

2) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหลักส่วนใหญ่สนองตอบนับท่องเที่ยว
เที่ยวระดับกลางและสูง ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

3) วางแผนการใช้ที่ดิน มาตรการควบคุมการใช้ที่ดิน
ควบคุมการปลูกสร้างอาคาร และการใช้ประโยชน์ที่สาธารณะ โดยการกำหนดขอบเขต
ประเภท และระดับของกิจกรรมที่มีอยู่ในแต่ละพื้นที่ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงการจับและผลกระทบ
ต่อสิ่งแวดล้อมด้วย

4) ส่งเสริมและสนับสนุนภาคเอกชนในการลงทุน การ
ผลิตสินค้า การบริการอย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการ
ขนาดเล็กมากขึ้น ทั้งนี้ควรให้การดูแลการพัฒนาภาคเอกชนอยู่ในกรอบที่เหมาะสม

สอดคล้องกับการพัฒนาอื่น ๆ และมีผลกระทบสิ่งแวดล้อมทั้งทางธรรมชาติและทาง
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการค้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สังคมน้อยที่สุด

5) พัฒนาระบบสาธารณสุขมูลฐานสาธารณสุขมูลฐานให้เพียงพอต่อการบริการก่อนักท่องเที่ยว และประชากรที่จะเพิ่มขึ้น ตลอดจนพัฒนาระบบการสื่อสารและคมนาคม เพื่อรองรับและขยายการท่องเที่ยวให้สะดวกรวดเร็วขึ้น

6) ในการพัฒนาต้องคำนึงถึงการสงวนรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่นไว้ให้มากที่สุด

7) ส่งเสริมอาชีพค้าอื่น ๆ แก่ประชาชนในท้องถิ่น การกลีกรวม ปศุสัตว์ ประมง และหัตถกรรม เป็นการผลิตที่ให้บริการทางอ้อมต่อการท่องเที่ยว ซึ่งจะเป็นการสร้างงาน เพิ่มรายได้ และลดการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศอีกด้วย

8) ส่งเสริมการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนแก่ประชาชนท้องถิ่นในด้านความเข้าใจต่อการท่องเที่ยว ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ด้านการผลิต และให้บริการต่อการท่องเที่ยว

9) ปรับปรุงพัฒนากฎหมาย องค์กร และการจัดการด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวในปัจจุบันให้มีประสิทธิภาพ เกิดการประสานงานและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ระหว่างภาครัฐและเอกชน และประชาชนท้องถิ่น เสริมสร้างระบบการมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่น

10) ส่งเสริมและสนับสนุนการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

3.1.2.2 แผนพัฒนาพื้นที่ภาคใต้

ในช่วงของแผนพัฒนา ฉบับที่ 5 การพัฒนาพื้นที่ภาคใต้ส่วนใหญ่อยู่ในขั้นการศึกษาจัดทำรายงานความเหมาะสมเบื้องต้น และได้เริ่มดำเนินการก่อสร้างบางโครงการแล้ว เช่น เชื้อนเขี้ยวหลาน ท่าเรือน้ำลึกสงขลา และภูเก็ต สำหรับในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 6 จะเป็นการเตรียมการพัฒนาตามขั้นตอนต่อไปในด้านต่าง ๆ คือ

1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ เส้นทางสายเชื่อมโยงภูเก็ต-สุราษฎร์ธานี และท่าเรือน้ำลึกขนอม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งาน 2) การพัฒนาเมืองภูเก็ตแก่การปรับปร่าเมืองภูเก็ตการค้ำ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุราษฎร์ธานี-พุนพิน และสงขลา-หาดใหญ่ การพัฒนาเมืองและความคุ้มครองใช้ที่ดินในเมือง

3) การพัฒนาอุตสาหกรรม ไค้แก๊ นิคมอุตสาหกรรม
ภาคใต้ หาดใหญ่ การกำหนดเขตอุตสาหกรรม ท่าเรือน้ำลึกสงขลา และการศึกษาการ
แปรรูปผลผลิตทางการเกษตรที่พัทลุง

4) การพัฒนาการท่องเที่ยว ไค้แก๊ การพัฒนาและส่งเสริม
เสริมการท่องเที่ยวแบบผสมผสานบริเวณกระบี่-พังงา-ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี-เกาะสมุย
สงขลา-หาดใหญ่ ทะเลสาบสงขลา และบริเวณนครศรีธรรมราช-ขนอม-สิชล-แถมทะเลชุม
ทุก

5) การทรัพยากรธรรมชาติ สภาพแวดล้อม ไค้แก๊
การปลูกยางพาราที่ทดแทนการพัฒนาป่าสงวนไค้แก๊ การพัฒนาที่ดินและพื้นที่เหมืองแร่เก่า การ
จัดการค่าน้ำประปา ไค้แก๊ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเชิงพาณิชย์ในทะเลสาบสงขลา เชื้อกันน้ำ
เค็มทะเลสาบสงขลา ศูนย์ข้อมูลข่าวสารค่าน้ำประปาในทะเลสาบสงขลา การสุขภาพ
หาดใหญ่ และการพัฒนาระบบชลประทาน และการเกษตรแผนใหม่ เพื่อเพิ่มผลผลิตทาง
การเกษตรในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง

การเตรียมการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่บริเวณอื่นา

โครงการ : ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ จังหวัดสงขลา
THE SOUTHERN CULTURAL CENTER SONGKLA PROVINCE.
 น.ศ. นายวิชา สำนักเทศา 300113

แสดง : แผนที่ที่ 3.1 แผนงานการพัฒนาพื้นที่ภาคใต้ไปใช้ประโยชน์ตามการ
 ไม่วากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.3 นโยบายระดับจังหวัด

3.1.3.1 นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวระดับจังหวัด

จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดหนึ่งที่ถูกกำหนดให้เป็นเมืองศูนย์กลางความเจริญในภูมิภาค ตามแผนพัฒนา ฉบับที่ 6 ซึ่งมุ่งเน้นให้มีการพัฒนาชุมชนเมืองอย่างมีระบบ และเพื่อสร้างฐานทางเศรษฐกิจและสังคมให้เป็นศูนย์กลางความเจริญในท้องถิ่น การท่องเที่ยวก็เป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้จังหวัดสงขลาบรรลุถึงวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่ให้จังหวัดสงขลาเป็นเมืองศูนย์กลางความเจริญในภูมิภาค สำหรับนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดสงขลา มีดังนี้

1. การปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยว เช่น แหลมสมิหรา และแหลมสนอ่อน โบราณสถาน เกาะยอ สนามกีฬาจังหวัดสงขลา และสนามชนโค ให้เหมาะสมแก่การท่องเที่ยวยิ่งขึ้น
2. การปรับปรุงสิ่งสาธารณูปโภคที่จะช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เพียงพอและมีคุณภาพดีขึ้น เช่น ไฟฟ้า ประปา ถนนไปยังสถานที่ท่องเที่ยว เช่น น้ำตกโตน गाช้าง อุทยานนกน้ำที่คุซุด ถนนเชื่อมระหว่างหาดสมิหรากับหาดเก่าแสง เป็นต้น
3. การรักษาความสงบเรียบร้อย ป้องกันอาชญากรรม และความปลอดภัยจากการจราจร
4. ส่งเสริมการจำหน่ายสินค้าที่ระลึกพื้นเมือง โดยมุ่งเน้นในเรื่องของราคาและมาตรฐานคุณภาพของสินค้า
5. ร่วมมือกับหน่วยงานทางราชการของกรมศุลกากร ในการผ่อนผันเรื่องสินค้าหนีภาษีบางอย่าง เช่น ของใช้ของกินเล็ก ๆ น้อย ๆ
6. จัดบริการนำเที่ยวบริเวณรอบ ๆ สงขลา ตามเส้นทางที่ปลอดภัยโดยใช้เวลา 1-2 วัน เช่น เส้นทางนครศรีธรรมราช โดยเน้นความสำคัญของอาณาจักรศรีวิชัย หรือเส้นทางลงไปยะลา เพื่อแวะชมเผ่าซาไก โดยจัดในลักษณะเส้นทางวงกลมจากสงขลาผ่านนครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต พังงา และสงขลา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งาน 7. เอกสารส่งเสริมการแข่งขันกีฬาเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีต่าง ๆ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระหว่างนักกีฬาไทยกับนักกีฬาเพื่อนบ้าน กล่าวคือ ชาวมาเลเซีย เช่น ตะกร้อ ทกปลา (การตกปลาสามารถอาจจับทำได้ในทะเลสาบสงขลา) เพื่อถึงคุณักท่องเที่ยวต่างชาติ

3.1.3.2 โครงการพัฒนาจังหวัดสงขลา

จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดสำคัญของภาคใต้จังหวัดหนึ่ง ตามแผนพัฒนา ฉบับที่ 6 โดยมีแนวทางพัฒนาเพื่อเป็นฐานรองรับการเปลี่ยนแปลงของ โครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศ เป็นเมืองหลักที่มีพลังในการกระจายความเจริญ จากกรุงเทพมหานคร จึงเร่งสร้างฐานทางเศรษฐกิจให้แก่จังหวัดสงขลา โดยสนับสนุน บทบาทของเมืองหลักในสงขลาเป็นเมืองท่าส่งออก เป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่ง กิจการค้า การบริการ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว อุตสาหกรรมส่งออก ดังนั้นจึงได้ดำเนินการ ตามโครงการสำคัญดังนี้

1. โครงการก่อสร้างสะพานติณสูลานนท์

โครงการนี้ได้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว เป็น สะพาน 2 สะพาน ที่ข้ามทะเลสาบสงขลา สะพานแรกเชื่อมต่อกันระหว่างชายฝั่งบ้านอำเภอ เมือง จังหวัดสงขลา ยาว 940 เมตร ข้างหนึ่งช่วงต่อกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 407 สายสงขลา-หาคใหญ่ อีกข้างหนึ่งเชื่อมกับเกาะยอ สะพานที่สองเชื่อมระหว่างฝั่งบ้านเหนือของเกาะยอกับฝั่งบ้านบ้านเขาเขียว ยาว 1,700 เมตร

โครงการนี้นอกจากจะอำนวยความสะดวกในการสัญจร ยังกลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญอีกด้วย

2. โครงการก่อสร้างท่าเรือสงขลา

ที่ตั้งของโครงการนี้อยู่ตรงบริเวณหัวเขาแดงค่านอก บริเวณท่าเรือประกอบค้าย เนื้อที่บนฝั่ง 250 ไร่ และเนื้อที่ในทะเล 225 ไร่ รวมเป็น 475 ไร่ มีท่าเทียบเรือจอกไค้ 8 ท่า ยาวประมาณ 1,500 เมตร มีโรงพักสินค้า อาคารที่ทำการและพื้นที่วางสินค้า บริเวณเนื้อที่บนฝั่งที่เหลือสำหรับใช้กิจการของท่าเรือในอนาคค เช่น สถานีขนถ่ายสินค้า และโรงพักสินค้า

เรือสินค้าที่เข้าจอดมีขนาดยาวไม่เกิน 173 เมตร กว้าง 25 เมตร และกินน้ำลึกไม่เกิน 8 เมตร ความสำเร็จในการก่อสร้างท่าเรือนี้ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจส่วนรวม กล่าวคือทำให้สามารถส่งสินค้าออกได้มาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ขออนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขึ้นด้วยต้นทุน ช่วยลดความแออัดของประชากรในกรุงเทพฯ และบริเวณรอบนอก เพราะโครงการทำเรื่อนี้จะก่อให้เกิดศูนย์กลางพาณิชย์และอุตสาหกรรมในภาคใต้ที่จะช่วยเหนี่ยวนำไม่ให้ประชากรหลั่งไหลเข้าสู่ส่วนกลางเพื่อหางานทำ

3. โครงการพัฒนาเมืองหลัก จังหวัดสงขลา

เป็นโครงการที่ตอบสนองต่อนโยบายการพัฒนา

เมืองหลัก โดยมีจุดมุ่งหมายหลักของการพัฒนา คือ เร่งรัดเศรษฐกิจของเมืองหลัก และส่งเสริมให้เกิดการสร้างงาน โดยมุ่งพัฒนาอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และบรรเทาความขาดแคลนบริการขั้นพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนเสนอแนะการปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างสถาบันต่าง ๆ

4. โครงการนิคมอุตสาหกรรมภาคใต้

จากนโยบายที่จะกระจายการพัฒนาอุตสาหกรรม

โดยมีเป้าหมายในการที่จะลดการเหลื่อมล้ำของความเจริญทางเศรษฐกิจระหว่างส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จึงได้กำหนดให้การนิคมอุตสาหกรรมได้ดำเนินขึ้นในจังหวัดสงขลา โดยมีวัตถุประสงค์

- เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาภูมิภาค ซึ่งเป็นการกระจายความเจริญจากเมืองสู่ภูมิภาค
- เพื่อรองรับโครงการทำเรื่อน้ำลึก เพื่อจะใช้เป็นฐานทำการพัฒนาเศรษฐกิจของภาคใต้
- เพื่อเป็นแหล่งจ้างงาน และเพิ่มรายได้ของประชากรในท้องถิ่น และบริเวณใกล้เคียง
- เพื่อส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

โดยกำหนดให้จัดตั้งบริเวณถนนกาญจนาภิเษย์ (ทางหลวงสาย 407) ระหว่างท่าแพเมืองสงขลาถึงหาดใหญ่ ใช้เนื้อที่ประมาณ 800-1,500 ไร่

5. โครงการปรับปรุงสนามบินนานาชาติหาดใหญ่

โดยที่เนื้อที่เดิมของท่าอากาศยานหาดใหญ่และถนน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทางเข้า มีจำนวน 3,627 ไร่ 1 งาน 17 ตารางวา มีทางวิ่ง 3,050 เมตร ประกอบด้วยอาคารสถานีการบิน สถานีส่งวิทยุ สถานีรับวิทยุ หอดังนี้ และระบบน้ำประปา อาคารบำรุงรักษาท่าอากาศยาน อาคารบ้านพักเจ้าหน้าที่ จึงมีความจำเป็นที่ต้องปรับปรุงและขยายท่าอากาศยานหาคีใหญ่ให้โตมาตามฐานของท่าอากาศยานพาณิชย์ ทั้งนี้เพื่อการให้บริการในค่านความปลอดภัยสำหรับเครื่องบิน และผู้โดยสารที่ใช้ท่าอากาศยานแห่งนี้ และเพื่อเป็นการรองรับแผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ

กรมการบินพาณิชย์จึงได้ขยายอาคารการบินขึ้นอีก 1 หลัง โดยใช้งบประมาณ 36 ล้านบาท ขณะนี้งานก่อสร้างอาคารดังกล่าวเสร็จและเปิดใช้เรียบร้อยแล้ว มีห้องพักผู้โดยสารขาออกต่างประเทศ บรรจุผู้โดยสาร 800 คน ปรับปรุงอาคารหลังเก่าใช้เป็นห้องพักผู้โดยสารขาออกในประเทศ บรรจุผู้โดยสาร 300 คน

6. โครงการปรับปรุงถนนเพื่อทำในจังหวัดสงขลา

โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาปรับปรุงจังหวัดสงขลาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยยึดหลักการเตรียมพัฒนาเมืองและสภาพแวดล้อม โดยการปลูกลงในกระถางหรือลงดินในเขตชุมชนเทศบาล สุขาภิบาล สถานที่ราชการ องค์การภาคเอกชน และบ้านเรือนราษฎร และปลูกสองข้างถนนสายต่าง ๆ ที่เข้าสู่จังหวัดสงขลา เป็นระยะ ๆ ทุกสาย

สำหรับผู้รับผิดชอบโครงการนี้ ประกอบด้วย อำเภอ กิ่งอำเภอ เทศบาล สุขาภิบาล ส่วนราชการ องค์การ ภาคเอกชน และประชาชน

3.1.4 นโยบายระดับชุมชน

3.1.4.1 นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวในระดับชุมชน

1) ปรับปรุงในเรื่องของสถานที่พักของนักท่องเที่ยว เพราะในปัจจุบัน โรงแรมในหาคีใหญ่ยังมีจำนวนน้อย นักธุรกิจต้องการสร้างโรงแรมชั้น 2 มากขึ้น เพราะต้องกับรสนิยมของชาวมาเลย์ และสิงคโปร์ เป็นส่วนใหญ่

2) ควบคุมเรื่องการท่องเที่ยวสถานเริงรมย์ต่าง ๆ เพราะปัจจุบันนี้แหล่งบันเทิง และสถานเริงรมย์ในหาคีใหญ่มีมากจนเกินไป และก่อให้เกิดปัญหาตามมาอย่างมาก ฝ่ายปราบปรามก็ควบคุมไม่ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์การเขียนขึ้นเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) ปรับปรุงถึงวิธีอนุมัติให้ดำเนินการอุตสาหกรรมที่บ้าน เพราะปัจจุบันกิจกรรมเรื่องวัฒนธรรม ประเพณีที่หากใหญ่มีบทบาทในการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างมาก

4) กำหนดเกี่ยวกับการใช้ที่ดินอย่างชัดเจน เพราะในปัจจุบันแผนการใช้ที่ดินในเขตเทศบาลหากใหญ่ยังไม่มีกำหนดที่แน่นอน เพราะยังมีความขัดแย้งกันระหว่างสำนักผังเมืองและเทศบาล เพราะว่าในเรื่องการพัฒนาการใช้ที่ดินซึ่งบางครั้งก็มีผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว

5) ปรับปรุงและแก้ไขในเรื่องของการคมนาคมต่าง ๆ เพราะในปัจจุบันปัญหาของเรื่องการคมนาคมยังมีอยู่มาก เช่น การคมนาคมทางอากาศราคาค่าโดยสารสูงเกินไป การจัดเที่ยวบินไม่แน่นอน สำหรับรถไฟควรมีการเพิ่มเที่ยวเดินสายให้มากขึ้น เพราะเพิ่มอยู่ตลอดเวลา ส่วนการเดินทางโดยรถยนต์ระหว่างเมืองและระหว่างจังหวัดไม่มีความปลอดภัยจากการปล้นจี้

6) ปรับปรุงในเรื่องสาธารณูปโภค เพราะน้ำประปาไม่เพียงพอและคุณภาพไม่ดี ไฟฟ้าไม่พอใช้เป็นประจำ

7) ส่งเสริมกีฬาพื้นเมือง เช่น การชนโค ชนไก่ เป็นต้น แต่ควรมีการควบคุมให้อยู่ในระเบียบไม่ปล่อยให้เพิ่มขึ้นมาโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือควบคุม

8) ขยายตัวเมืองหากใหญ่ออกไปสู่นอกเมืองมากขึ้น เพื่อให้ราคาการลงทุนลดลงเพราะที่ดินยังถูก เพื่อให้ภาครัฐองชี้ถูกลง เป็นการช่วยเหลือนักท่องเที่ยว เพราะปัจจุบันภาครัฐองชี้ที่หากใหญ่สูงมาก

3.1.4.2 โครงการพัฒนาเทศบาลหากใหญ่

1) จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เพื่อแสงสว่างไฟสาธารณะของถนนทุกสายในเขตเทศบาล ให้มีความสว่างมากขึ้นกว่าเดิม จะประสานงานขอความร่วมมือกับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคให้มีการดับไฟน้อยที่สุด

2) จะตัดถนนพร้อมทั้งวางท่อระบายน้ำในสถานที่ที่เป็นนอกเขตย่านชุมชนให้เป็นไปตามผังเมือง กระจายความเจริญไปสู่รอบนอก และสะดวกแก่

เอกสารนี้เป็นประชาชนที่จะปลุกอาคารบ้านเรือนในภายหลัง นั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 3) จะปฏิวัติถนนด้วยคอนกรีต หรือแอสฟัลท์ที่ถนนคอนกรีตของถนนทุกสายในเขตเทศบาลเพื่อเป็นถนนชั้นหนึ่ง
- 4) จะจัดสร้างสะพานข้ามทางรถไฟเพิ่มขึ้น โดยจะสร้างที่ปลายถนนสี่จตุร
- 5) จัดทำโครงการระบายน้ำฝนโดยให้ระบายลงสู่คลองเตย เพื่อแก้ภาวะไม่ให้เกิดน้ำเสีย และปรับสองข้างคลองเตยให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- 6) จะส่งเสริมค่านิยมการเคหะ โดยการสนับสนุนให้การเคหะแห่งชาติมาสร้างที่หักอาศัยเพิ่มขึ้น เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในเขตเทศบาลที่มีรายได้น้อย ได้มีที่อยู่อาศัยในราคาที่เหมาะสม ปัญหาชุมชนแออัดให้หมดสิ้นไป
- 7) จะจัดสวนจรรยาขึ้นเพื่อให้เยาวชนและประชาชนทั่วไป ได้มีความรู้เกี่ยวกับการจรรยาเพื่อความปลอดภัย
- 8) จะสร้างเมืองหาคีใหญ่ให้สวยงามมีเสน่ห์มีรื่น และเป็นระเบียบเรียบร้อยอีกทั้งจะส่งเสริมการปลูกไม้ใบไม้ดอก ในที่สาธารณะให้มากที่สุดให้สมกับเป็นเมืองหลักของภาคใต้

3.2 การศึกษาและรวบรวมข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

3.2.1 เศรษฐกิจระดับประเทศ

3.2.1.1 โครงสร้างทางเศรษฐกิจ

ในช่วงแผนพัฒนาฯ ที่ 5 การขยายตัวทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับต่ำโดยที่การขยายตัวในปี 2525, 2528 และ 2529 อยู่ในระดับประมาณร้อยละ 3.6 ส่วนอีก 2 ปีอยู่ในอัตราร้อยละ 5.7 ส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการขยายตัวของความต้องการรวมภายในประเทศ

สำหรับภาวะการคลังในปีงบประมาณ 2529 รัฐบาลมีรายไ้รวม 165,401.1 ล้านบาท เป็นรายได้จากกรมต่าง ๆ 165,239.2 ล้านบาท และรายได้เหลืออัตร 164.9 ล้านบาท ซึ่งเป็นรายได้ที่ต่ำกว่าเป้าหมาย เป็นผลมาจากมาตรการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ภายในองค์กรที่จัดทำขึ้น โดยไม่อนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านธุรกิจไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การผ่อนภาระภาษีแก่ผู้ประกอบการ สำหรับรายได้ที่ทำเงินมากที่สุดคือสาขาการท่องเที่ยว เพราะมีบทบาทสำคัญโดยตรงต่อการจ้างงาน กระตุ้นสาขาที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ และ ยังช่วยกระจายรายได้ออกไปทั่วประเทศ

3.2.1.2 สถานะการณ์ตลาดท่องเที่ยวของประเทศไทย

สถานการณ์ท่องเที่ยวไทยในช่วง 3-4 ปีหลัง เจริญเติบโตขึ้นมา จะกล่าวถึงในปี พ.ศ. 2529 การเจริญเติบโตของการท่องเที่ยว เนื่องจากสาเหตุต่าง ๆ คือ สภาพเศรษฐกิจโดยรวมของตลาดที่สำคัญมีเสถียรภาพ ไม่ว่าจะ เป็นตลาดอเมริกา อังกฤษ หรือญี่ปุ่น สภาพปัญหาทางการเมืองภายใน ที่เกิดขึ้นในบางประเทศเป็นตัวสกัดกั้น การเดินทางไปยังประเทศเหล่านั้น การเพิ่มเที่ยวบินและการเปิด การบินใหม่ ๆ และรัฐบาลให้การสนับสนุนด้านการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง ตลอดจนธุรกิจท่องเที่ยวภาคเอกชน ได้ให้การสนับสนุนและร่วมมือ ดำเนินงานด้านการตลาด การพัฒนา และการลงทุนการท่องเที่ยว อันเป็นปัจจัยที่สำคัญในการเร่งรัดการเจริญเติบโตด้านการท่องเที่ยว

ส่วนในปี พ.ศ. 2530 เป็นปีส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย จากสถิติท่องเที่ยว ในช่วง 6 เดือนแรก นักท่องเที่ยวมีจำนวน 1,614,990 คน เมื่อเปรียบเทียบกับระยะเดียวกันของปี พ.ศ. 2529 มีอัตราเพิ่มถึงร้อยละ 21.86 และปรากฏว่าตลอดปีมีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มรวมเป็น 3,482,958 คน ซึ่งเป็นจำนวนที่สูงเกินกว่าที่คาดการณ์ไว้ คือประมาณ 3.1-3.2 ล้านคน ทั้งนี้เนื่องจากสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้ คือ สภาพเศรษฐกิจโดยรวมนั้นว่ายังคงอยู่ในสภาพที่ดีเช่นเดิม สภาพปัญหาทางการเมืองของประเทศไทยคู่แข่งยังไม่สามารถแก้ไขได้ มีการขยายเส้นทางการบินของสายการบินหลายสาย เสถียรภาพทางการเมือง และเหตุการณ์สงบในประเทศไทยและสุดท้ายคือ การประกาศปี พ.ศ. 2530 เป็นปีท่องเที่ยวไทย นับว่าเป็นผลดีต่อการดำเนินงานนอกจาก จะช่วยเร่งความสนใจแก่นักท่องเที่ยวแล้ว ยังได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศในการเผยแพร่ การสร้างและพัฒนาสินค้าก็เป็นการช่วยเสริมในการขยายของประเทศ ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นด้วย

สถานการณ์ของปี พ.ศ. 2531 ในปัจจุบันนั้น ในเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ช่วง 3 เดือนแรกยังคงขยายตัวต่อเนื่องจากปลายปี พ.ศ. 2530 รัฐบาลยังคงส่งเสริม
 นโยบายการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ ที่จะเข้าถึงนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น ประกอบ
 กับช่วง 3 เดือนแรกยังเป็นฤดูกาลท่องเที่ยวของชาวต่างประเทศ มีนักท่องเที่ยวมาใน
 ประเทศทางอากาศเป็นจำนวน 788,627 คน เพิ่มขึ้นจากระยะเดียวกันของปีก่อนร้อยละ
 27.38 คาดว่าตลอดปี พ.ศ. 2531 จะมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาประเทศ 3.9 ล้าน
 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.4 ของ ปี พ.ศ. 2530

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน่วย : ล้านบาท

ลำดับที่	๒๕๒๔	๒๕๒๕	๒๕๒๖	๒๕๒๗	๒๕๒๘	๒๕๒๙	
๑	ข้าว	การท่องเที่ยว ๒๖,๓๖๗	การท่องเที่ยว ๒๕,๓๐๔	การท่องเที่ยว ๒๕,๐๐๐	การท่องเที่ยว ๒๕,๓๗๗	การท่องเที่ยว ๒๕,๓๗๗	การท่องเที่ยว ๒๕,๓๗๗
๒	การท่องเที่ยว	๒๖,๓๖๗	๒๖,๕๐๕	๒๕,๐๐๐	๒๕,๓๗๗	๒๕,๓๗๗	๒๕,๓๗๗
๓	สินค้าประมง	๒๖,๕๐๕	๒๕,๓๗๗	๒๕,๐๐๐	๒๕,๓๗๗	๒๕,๓๗๗	๒๕,๓๗๗
๔	ผลิตภัณฑ์	๒๕,๓๗๗	๒๕,๐๐๐	๒๕,๓๗๗	๒๕,๓๗๗	๒๕,๓๗๗	๒๕,๓๗๗
๕	การท่องเที่ยว	๒๕,๓๗๗	๒๕,๐๐๐	๒๕,๓๗๗	๒๕,๓๗๗	๒๕,๓๗๗	๒๕,๓๗๗
๖	น้ำดื่ม	๒๕,๓๗๗	๒๕,๐๐๐	๒๕,๓๗๗	๒๕,๓๗๗	๒๕,๓๗๗	๒๕,๓๗๗
๗	บริการ	๒๕,๓๗๗	๒๕,๐๐๐	๒๕,๓๗๗	๒๕,๓๗๗	๒๕,๓๗๗	๒๕,๓๗๗
๘	ข้าวไทย	๒๕,๓๗๗	๒๕,๐๐๐	๒๕,๓๗๗	๒๕,๓๗๗	๒๕,๓๗๗	๒๕,๓๗๗
๙	การท่องเที่ยว	๒๕,๓๗๗	๒๕,๐๐๐	๒๕,๓๗๗	๒๕,๓๗๗	๒๕,๓๗๗	๒๕,๓๗๗
๑๐	บริการ	๒๕,๓๗๗	๒๕,๐๐๐	๒๕,๓๗๗	๒๕,๓๗๗	๒๕,๓๗๗	๒๕,๓๗๗

หมายเหตุ : * ประมาณการ
ที่มา : Statistical Report on Tourism in Thailand, 1980

โครงการ : ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ จังหวัดสงขลา
THE SOUTHERN CULTURAL CENTER SONGKLA PROVINCE.
 น.ศ. นายวิชา สำนักเทศา 300113

แสดง : ตารางที่ 3.1 การเปรียบเทียบรายได้จากสินค้าส่งออกกับรายได้การท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.2

ตารางการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย

ปี พ.ศ.	จำนวนผู้เดินทางชาวไทย	
	จำนวน (1,000) คน	อัตราเพิ่ม
2522	11,002.7 ¹	
2523	11,497.1	
2524	12,014.5	
2525	13,555.2	
2526	13,120.6	4.5
2527	13,710.6	
2528	14,327.6	
2529	14,972.3	
2530 - 2534	18,658.2 ²	
2535 - 2539	22,700.6 ³	4.0
2540 - 2544	26,961.2 ³	

- หมายเหตุ** (1) - สถิติชาวไทยปี พ.ศ. 2522 มีผู้เดินทางร้อยละ 23.86 จากรายงานการสำรวจสถิติ เรื่องการท่องเที่ยวในประเทศไทย 2522 คณะผู้เชี่ยวชาญสถิติรุ่นที่ 5
- ประชากรไทยปี พ.ศ. 2522 มี 46,113,753 คน (กองการทะเบียน, กรมการปกครอง)
- ดังนั้นผู้เดินทางชาวไทยนักท่องเที่ยวภายในประเทศปี พ.ศ. 2522 มีจำนวน 11,002,742 คน
- (2) อัตราการเพิ่มของผู้เดินทางชาวไทย ใช้อัตราเพิ่มของรายได้เฉลี่ยต่อคนในราคาคงที่รวมกับอัตราการเพิ่มของประชากรจาก "การศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในประเทศ" สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย เม.ย. 25
- (3) คำนวณเมื่อปีสุดท้าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับครู/พนักงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากสำนักพิมพ์

3.2.2 เศรษฐกิจระเทศภาค

3.2.2.1 โครงสร้างทางเศรษฐกิจ

ภาคใต้โดยส่วนรวมเศรษฐกิจค่อนข้างที่ ประชากรส่วนใหญ่มีงานทำ ปัญหาประชากรอพยพไปหางานทำในภูมิภาคอื่นมีน้อย มีแค่ประชากรจากที่อื่นเข้ามาหางานทำในภาคนี้ เศรษฐกิจของภาคขึ้นอยู่กับยาง แร่ และการประมงเป็นสำคัญ ปัจจุบันการท่องเที่ยวก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญขึ้นในเมืองใหญ่ ๆ เช่น หากใหญ่ ภูเก็ต เกาะสมุย มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวกันมาก สำหรับหากใหญ่มีธุรกิจหลายอย่างทั้งยังเป็นชุมทางรถไฟด้วย นับว่าเป็นเมืองธุรกิจ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจของภาคใต้นั้น เนื่องจากผลิตผลในภาคใต้อีกหลายอย่าง แทนที่จะขึ้นอยู่กับพืชเพียง 1 หรือ 2 อย่าง เช่นภาคอื่น ๆ แต่ในภาคใต้อีกมีพืชทางเศรษฐกิจหลายอย่าง เช่น ยางพารา ปาล์ม มะพร้าว กาแฟ ผลไม้ และข้าว การเลี้ยงสัตว์ก็เป็นผลิตผลสำคัญของภาคใต้ เช่น การเลี้ยงหมู เป็ด วัวควาย และการเลี้ยงสัตว์น้ำตามชายฝั่งทะเล

การพิจารณาจากศักยภาพแล้ว ภาคใต้อีกมีศักยภาพทางด้านเศรษฐกิจในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะชายฝั่งทะเลซึ่งขนานภาคใต้ทั้ง 2 ด้าน ช่วยให้การติดต่อกับชายฝั่งภายนอกทำได้สะดวก และเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ภาคใต้อีกคิดเป็นเส้นทางผ่านในการติดต่อกับชายฝั่งระหว่างจีนและอินเดียนมาเป็นเวลานาน การค้าขายในรูปของเส้นทางผ่านทำให้เกิดวัฒนธรรมผสมกลมกลืนขึ้นในบริเวณนี้ โดยการนำเอาวัฒนธรรมและเทคโนโลยีมาสู่ภูมิภาค เช่น การทำเครื่องดนตรีนครศรีธรรมราช

3.2.2.2 สภาวะการพัฒนาศักยภาพของภาคใต้

ภาคใต้ของประเทศไทยเป็นภูมิภาคที่มีความสำคัญต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศโดยส่วนรวม เนื่องจากเป็นภูมิภาคที่มีความสมบูรณ์ของทรัพยากรการท่องเที่ยวทั้งทางด้านธรรมชาติ ด้านศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่าภาคใต้อีกมีสัดส่วนการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวสูงรองจากกรุงเทพฯ และภาคเหนือ สถานที่ท่องเที่ยวของภาคใต้อีกสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือภาคใต้อีกตอนบน ประกอบด้วยจังหวัด ชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี กระบี่ พังงา ภูเก็ต และนครศรีธรรมราช โดยศูนย์รวมของการท่องเที่ยวอยู่ที่จังหวัดภูเก็ต สำหรับภาค

การกระจายรายได้ในภาคใต้
ปี พ.ศ. ๒๕๒๙

จังหวัด	รายได้เฉลี่ยต่อหัว (บาท)
พังงา	๕๗,๕๖๐
ระนอง	๕๗,๓๗๒
ภูเก็ต	๓๗,๕๓๒
สงขลา	๕๕,๒๗๐
ชุมพร	๕๕,๕๕๔
ตรัง	๕๕,๕๘๐
ยะลา	๕๔,๓๒๔
สุราษฎร์ธานี	๕๓,๕๓๒
สตูล	๕๕,๐๕๗
กระบี่	๕๐,๓๕๖
นราธิวาส	๕๐,๔๖๗
พัทลุง	๕๓,๓๐๔
นครศรีธรรมราช	๕๕,๖๖๕
ปัตตานี	๓๖,๕๕๐
เฉลี่ย	๕๕,๓๓๖

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย สภาภาคใต้

โครงการ : ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ จังหวัดสงขลา

THE SOUTHERN CULTURAL CENTER SONGKLA PROVINCE

น.ศ. นาขวัญ สำนึกเหษา 300113

แสดง : ตารางที่ 3.3 การกระจายรายได้ในภาคใต้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อคนของภูมิภาคปี พ.ศ. ๒๕๒๕

ภูมิภาค/จังหวัด	ปี พ.ศ.							รวม
	๒๕๒๕	๒๕๒๖	๒๕๒๗	๒๕๒๘	๒๕๒๙	๒๕๓๐	๒๕๓๑	
ทั้งประเทศ	๕,๘๗๓	๖,๐๕๖	๖,๓๐๕	๖,๕๕๕	๖,๘๑๕	๗,๐๗๖	๗,๓๖๖	๖,๓๖๖.๖
ตะวันออกตอนเหนือ	๖,๓๖๖	๖,๕๑๑	๖,๖๗๕	๖,๘๕๕	๖,๙๙๕	๗,๑๗๕	๗,๓๖๖	๖,๕๗๖.๘
เหนือ	๕,๐๕๕	๕,๑๗๖	๕,๓๐๗	๕,๔๓๗	๕,๕๖๗	๕,๖๙๗	๕,๘๒๗	๕,๖๐๕.๖
ตะวันออก	๑๑,๐๕๐	๑๑,๕๐๓	๑๑,๐๖๕	๑๑,๖๑๐	๑๑,๗๕๐	๑๑,๘๖๖	๑๑,๙๗๖	๑๑,๙๗๖.๐
ตะวันตก	๕,๓๖๖	๕,๕๖๖	๕,๗๖๖	๕,๙๖๖	๖,๑๖๖	๖,๓๖๖	๖,๕๖๖	๕,๖๐๗.๖
กลาง	๖,๓๖๕	๖,๕๖๕	๖,๗๖๕	๖,๙๖๕	๗,๑๖๕	๗,๓๖๕	๗,๕๖๕	๖,๖๐๗.๖
ใต้	๕,๓๐๕	๕,๕๖๕	๕,๘๖๕	๕,๖๖๕	๕,๙๖๕	๖,๒๖๕	๖,๕๖๕	๕,๓๗๕.๖
ชุมพร	๖,๖๖๕	๖,๘๖๕	๖,๓๖๕	๖,๕๖๕	๖,๗๖๕	๖,๙๖๕	๖,๑๖๕	๖,๐๕๕.๖
ระนอง	๕,๖๖๕	๕,๘๖๕	๕,๓๖๕	๕,๕๖๕	๕,๗๖๕	๕,๙๖๕	๕,๑๖๕	๕,๕๕๕.๖
สุราษฎร์ธานี	๕,๖๖๕	๕,๘๖๕	๕,๓๖๕	๕,๕๖๕	๕,๗๖๕	๕,๙๖๕	๕,๑๖๕	๕,๕๕๕.๖
พังงา	๑๖,๓๖๕	๑๖,๕๖๕	๑๖,๗๖๕	๑๖,๙๖๕	๑๗,๑๖๕	๑๗,๓๖๕	๑๗,๕๖๕	๑๗,๓๖๕.๖
นครศรีธรรมราช	๓,๗๖๕	๓,๙๖๕	๓,๑๖๕	๓,๓๖๕	๓,๕๖๕	๓,๗๖๕	๓,๙๖๕	๓,๓๖๕.๖
กระบี่	๕,๕๐๐	๕,๖๖๕	๕,๘๖๕	๕,๑๖๕	๕,๓๖๕	๕,๕๖๕	๕,๗๖๕	๕,๕๖๕.๖
ภูเก็ต	๑๖,๖๖๕	๑๖,๘๖๕	๑๖,๓๖๕	๑๖,๕๖๕	๑๖,๗๖๕	๑๖,๙๖๕	๑๗,๑๖๕	๑๖,๕๕๕.๕
พังงง	๓,๑๖๕	๓,๓๖๕	๓,๕๖๕	๓,๗๖๕	๓,๙๖๕	๔,๑๖๕	๔,๓๖๕	๓,๓๖๕.๖
ตรัง	๕,๐๕๕	๕,๓๖๕	๕,๖๖๕	๕,๙๖๕	๖,๒๖๕	๖,๕๖๕	๖,๘๖๕	๕,๕๖๐.๐
สงขลา	๕,๓๖๕	๕,๕๖๕	๕,๗๖๕	๕,๙๖๕	๖,๑๖๕	๖,๓๖๕	๖,๕๖๕	๕,๕๖๐.๐
ปัตตานี	๓,๕๖๕	๓,๗๖๕	๓,๙๖๕	๔,๑๖๕	๔,๓๖๕	๔,๕๖๕	๔,๗๖๕	๓,๖๖๕.๕
สตูล	๕,๕๗๕	๕,๗๗๕	๕,๙๗๕	๖,๑๗๕	๖,๓๗๕	๖,๕๗๕	๖,๗๗๕	๕,๖๖๖.๐
ยะลา	๕,๗๖๕	๕,๙๖๕	๕,๓๖๕	๕,๕๖๕	๕,๗๖๕	๕,๙๖๕	๕,๓๖๕	๕,๓๖๖.๖
นราธิวาส	๕,๖๓๐	๕,๘๖๕	๕,๗๖๕	๕,๙๖๕	๖,๑๖๕	๖,๓๖๕	๖,๕๖๕	๕,๕๖๗.๖

ที่มา : กองบัญชาการตำรวจนครบาล กรุงเทพมหานคร และสำนักงานสถิติแห่งชาติ ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อคน (พ.ศ. ๒๕๒๗)

โครงการ : ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ จังหวัดสงขลา

THE SOUTHERN CULTURAL CENTER SONGKLA PROVINCE.

น.ศ. นายวิชา สำนักเทศา 300113

แสดง : ตารางที่ 3.4 ผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยต่อคนของจังหวัดในภาคใต้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใต้คอนล่างซึ่งประกอบด้วยจังหวัด ตรีัง พัทลุง สงขลา สตูล นัทธานี ยะลา และ นราธิวาส ศูนย์กลางการท่องเที่ยวอยู่ที่จังหวัดสงขลาโดยเฉพาะที่อำเภอหาดใหญ่

สำหรับการกระจายตัวเดินทางของนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปยังจังหวัดทางภาคใต้พบว่า สงขลา/หาดใหญ่ มีนักท่องเที่ยวเดินทางไปมากที่สุดคือร้อยละ 5.78 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมด รองลงมาคือภูเก็ต ร้อยละ 2.88

จากสถิติของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางเข้ามาทางด่านชายแดนภาคใต้ ระหว่างเดือนมกราคม-มีนาคม 2531 มีจำนวนทั้งสิ้น 268,690 คน โดยเดินทางเข้ามาทางด่านจังหวัดสงขลามากที่สุด คือ 194,624 คน รองลงมาคือด่านจังหวัดภูเก็ต 29,774 คน และจากด่านจังหวัดตรังน้อยที่สุดคือ 3 คน โดยมีนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเข้ามามากที่สุด คือ 196,500 คน รองลงมาคือสิงคโปร์ 24,119 คน ซึ่งเมื่อนำสถิติเหล่านี้ไปเทียบกับเดือนมกราคม-มีนาคม 2530 พบว่าจำนวนนักท่องเที่ยวมีจำนวนเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 21.74

3.2.3 เศรษฐกิจระดับจังหวัดและชุมชน

3.2.3.1 โครงสร้างทางเศรษฐกิจ

ก) สภาวะเศรษฐกิจรายสาขา โครงสร้างการผลิตของสงขลาพึ่งพาอยู่กับการผลิตสาขาการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาได้แก่สาขาการบริการ มีมูลค่า 956.2 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17 ของผลิตภัณฑ์จังหวัด ในปี 2525

ข) การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โครงสร้างการผลิตของจังหวัด สาขาที่มีอัตราการเพิ่มสูงสุด ได้แก่ ธนาคาร-ประกันภัย ไฟฟ้า-น้ำประปา การบริการและการคมนาคมขนส่ง เป็นร้อยละ 20.9 19.5 16.1 และ 15.1 ต่อปีตามลำดับ

ค) รายได้เฉลี่ยต่อบุคคลของประชากรประมาณ 6,373 บาท สูงกว่ารายได้เฉลี่ยต่อบุคคลของประชากรภาคใต้ คือ 5,452 บาท ในปี พ.ศ. 2525

สรุป จังหวัดสงขลาเป็นจังหวัดที่มีผลิตภัณฑ์จังหวัดสูงที่สุด เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับกรใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางอื่นของภาคใต้ โดยมีโครงสร้างการผลิตที่สำคัญ คือ เกษตรกรรม ผลิตภัณฑ์ทำรายได้สูงได้ ไม่ควรลดต้นทุน อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำ

รายได้ครัวเรือน (บาท/เดือน)	ภาคใหญ่ ^{1/}		ภาคย่อยของเทศบาล ทั่วประเทศยกเว้นใน ภาคกลางและ กทม.		กทม.	
	%	เปอร์เซ็นต์ สะสม	%	เปอร์เซ็นต์ สะสม	%	เปอร์เซ็นต์ สะสม
น้อยกว่า ๒,๐๐๐	22	22	12	12	4	4
๒,๐๐๑ - ๓,๐๐๐	34	56	14	26	7	11
๓,๐๐๑ - ๔,๐๐๐	17	73	27	41	17	24
๔,๐๐๑ - ๕,๐๐๐	10	83	14	55	20	37
๕,๐๐๑ - ๖,๐๐๐	9	92	8	63	28	48
๖,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐	7	99	23	86	30	78
มากกว่า ๑๐,๐๐๐	1	100	14	100	22	100
	100		100		100	
รายได้ปานกลาง (บาท/เดือน)		2,780 ^{2/}		4,630		6,270

โครงการ : ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ จังหวัดสงขลา

THE SOUTHERN CULTURAL CENTER SONGKLA PROVINCE

น.ศ. นายวิชา สำนักเทศา 300113

แสดง : ตารางที่ 3.5 การกระจายรายได้ต่อครอบครัวในเขตเทศบาลเมืองทาดใหญ่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แก๊สอาหารา ข้าว และผลิตภัณฑ์ทางการประมง ส่วนสาขาการบริการเป็นสาขาที่ทำรายได้รองลงมาจากเกษตรกรรม ซึ่งส่วนใหญ่มาจากการท่องเที่ยว ซึ่งกระจายอยู่ในภาคใหญ่เป็นส่วนใหญ่

3.2.3.2 สภาวะการผลักดันการท่องเที่ยวของสงขลา-ภาคใหญ่

จังหวัดสงขลาเป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยว มีธรรมชาติสวยงามหลายแห่ง มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวโดยเฉพาะอย่างยิ่งอำเภอภาคใหญ่ซึ่งเป็นเมืองชุมทางของภาคใต้ เป็นศูนย์กลางการคมนาคม เปรียบเสมือนประตูทางผ่านจากมาเลเซียและสิงคโปร์ จึงทำให้กิจการทางด้านการท่องเที่ยวเจริญเป็นอันมาก

จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยือนสงขลา-ภาคใหญ่นั้น กองสถิติ ททท. ได้รวบรวมข้อมูลเมื่อปลายปี 2530 ไว้ว่า มีนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียเข้ามาเที่ยว 742,394 คน โดยมีวันพักเฉลี่ย 3.09 วัน ส่วนนักท่องเที่ยวชาวสิงคโปร์มี 277,310 คน มีวันพักเฉลี่ย 4.57 วัน จากข้อมูลทางสถิตินี้จะเห็นได้ว่า จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในสงขลา-ภาคใหญ่ มีมากถึง 4.6 เท่า ของประชากรชาวสงขลา-ภาคใหญ่เอง (ประชากรในเขตเทศบาลสงขลา-ภาคใหญ่ ซึ่งสำรวจเมื่อปลายปี 2530 มี 220,267 คน)

5.2.4 ศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ

ในการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมฯ นี้ ได้คัดเลือกจังหวัดที่ควรเป็นที่ตั้งโครงการโดยพิจารณาจากระดับการพัฒนาทางด้านการท่องเที่ยว คือจำนวนนักท่องเที่ยวในปัจจุบันและความพร้อมและบริการในการรองรับนักท่องเที่ยว

ตลาดของศูนย์วัฒนธรรมฯ จะมุ่งกลุ่มเป้าหมายใน 3 ระดับ คือ ตลาดภายในประเทศ ตลาดต่างประเทศ และตลาดท้องถิ่น ทั้งนี้จะเน้นตลาดต่างประเทศเป็นสำคัญทั้งด้วยวิธีการประชาสัมพันธ์และโฆษณา ซึ่งนับได้ว่าเป็นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวใหม่ให้แก่จังหวัดสงขลาอันจะเป็นการช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวให้พักค้างในจังหวัด และภาคใต้อย่างยาวนานขึ้น ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการท่องเที่ยวของภาคใต้และประเทศโดยรวม

3.2.5 ศึกษาเรื่องแหล่งเงินทุน และโครงสร้างของงบประมาณ

สำหรับเรื่องแหล่งเงินทุนในการก่อสร้างศูนย์วัฒนธรรมฯ นี้ ใ้กัก
หนดแนวทางในการบริหารได้ 3 รูปแบบ คือ

1. ให้เอกชนดำเนินการเต็มรูป
2. ให้เทศบาลเมืองหาคีใหญ่เป็นผู้ลงทุน
3. ให้เทศบาลเมืองหาคีใหญ่ร่วมมือกับเอกชน

โดยแนวทางการบริหารทั้ง 3 รูปแบบนี้จะต้องขึ้นตรงกับกระทรวง
ศึกษาธิการ เพื่อประโยชน์ในเรื่องการควบคุมและการบริหารอย่างมีระบบ โดยได้รับเงิน
ช่วยเหลือจากภาครัฐบาลด้วย

โครงสร้างของงบประมาณในการดำเนินงาน จัดขึ้นในลักษณะของ
ศูนย์วัฒนธรรมฯ ซึ่งจะทำการในลักษณะหน่วยงานของรัฐ การประมาณการในเรื่องค่าใช้จ่าย
และบุคลากรจึงพิจารณาในลักษณะการบริหารงานของรัฐ ค่าใช้จ่ายจำนวนนี้เป็นค่า
ใช้จ่ายเพื่อให้เกิดผลผลิตซึ่งได้แก่ เงินเดือน ค่าวัสดุและอุปกรณ์ ค่าจ้างในการจัดการ
แสดง ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าน้ำ ค่าการบำรุงรักษา

3.2.6 การประมาณการผลตอบแทนของโครงการ

โครงการศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้จัดตั้งขึ้นเพื่อการท่องเที่ยวของจังหวัด
สงขลา เป็นโครงการหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุนการท่องเที่ยวภาคใต้ และเป็นโครงการที่มีประ
โยชน์เอนกประสงค์ และยังสนับสนุนในด้านการเผยแพร่วัฒนธรรมให้เป็นที่แพร่หลายแก่นัก
ท่องเที่ยวอีกด้วย

การประมาณการผลตอบแทนของโครงการนี้พิจารณาจากรายรับและ
รายจ่ายของโครงการ

ค่าใช้จ่ายของโครงการ แยกได้ดังนี้

1. ค่าลงทุนประกอบด้วย ค่าปรับปรุงที่ดิน ค่าสิ่งก่อสร้างและค่า

ตกแต่ง

2. ค่าดำเนินการ ประกอบด้วย ค่าเช่าสถานที่ ค่าเงินเดือน/ค่า

จ้าง ค่าบำรุงรักษา อาหาร/สถานที่ ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา ค่าจ้างในการจัดแสดงพิเศษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ใช้งานไว้สำหรับโครงการเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการขนโค และภาษีรายได้

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายรับของโครงการ แยกได้ดังนี้

1. ค่าผ่านประตู
2. ค่าเช่าชมการแสดงบนเวที
3. ค่าเช่าชมการแสดงชนโค
4. ค่าเช่ารานอาหาร
5. ค่าเช่ารานขายของที่ระลึก
6. เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

3.3 การศึกษาและรวบรวมข้อมูลด้านสังคม

3.3.1 สภาพทางสังคมในระคับภาค

3.3.1.1 การตั้งถิ่นฐานและการปกครอง

ภาคใต้แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 14 จังหวัด 103 อำเภอ ประชากรส่วนใหญ่ของภาคใต้อยู่ในชนบทเช่นเดียวกับภูมิภาคอื่นของประเทศ การกระจายของประชากรในชนบทนั้นมี 2 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ จับกลุ่มกันหนาแน่นตามหมู่บ้าน และกระจายอยู่เป็นหลัง ๆ ตามบริเวณที่ทำกรเพาะปลูก เช่น สวนยางพารา สวนมะพร้าว เป็นต้น

สำหรับชุมชนเมืองในภาคใต้อัน พ.ศ. 2524 ประกอบด้วยเทศบาลเมือง 17 แห่ง เทศบาลตำบล 8 แห่ง และสุขาภิบาล 113 แห่ง ชุมชนเมืองของภาคใต้อุบัติขึ้นตามเส้นทางคมนาคมเป็นหลัก โดยชายฝั่งตะวันออกมีเส้นทางรถไฟเป็นเส้นทางคมนาคมสำคัญ ช่วยเชื่อมต่อระหว่างชุมชนต่าง ๆ กับภาคกลางและชายแดนประเทศมาเลเซีย จึงมีชุมชนหลายแห่งที่เติบโตและมีความสำคัญอย่างมาก เช่น หาดใหญ่ เป็นต้น

3.3.1.2 จำนวนและความหนาแน่นของประชากร

ขนาดและจำนวนประชากร ปี 2525 ภาคใต้อัน

6,046,203 คน จังหวัดที่มีประชากรมากที่สุดคือ นครศรีธรรมราช รองลงมาคือสงขลา เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงการ : ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ จังหวัดสงขลา

THE SOUTHERN CULTURAL CENTER SONGKLA PROVINCE

น.ศ. นาขวัญฯ สำนักเทศา 300113

แสดง : แผนที่ที่ 3.2 ขอบเขตของภาคและที่ตั้งจังหวัดของภาคใต้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประชากรและภาวะความหนาแน่นของประชากรในภาคใต้

จังหวัด	พื้นที่ (ตารางกิโลเมตร)	ผู้มีถิ่นเกิดในภูมิภาค พ.ศ. ๒๕๒๖ (คน)	ผู้มีถิ่นเกิดในภูมิภาค พ.ศ. ๒๕๒๗ (คน)	ผู้มีถิ่นเกิดในภูมิภาค พ.ศ. ๒๕๒๘ (คน)	ความหนาแน่นของประชากร (คน/ตารางกิโลเมตร)	
					พ.ศ. ๒๕๒๖	พ.ศ. ๒๕๒๗
นครศรีธรรมราช	๓๐,๑๖๕	๓,๖๕๖,๓๓๖	๓,๖๖๐,๕๔๘	๓,๖๖๐,๕๔๘	๑๒๗	๑๓๐
สงขลา	๖,๖๗๓	๕๐๓,๘๔๖	๕๕๕,๖๕๐	๕๕๕,๖๕๐	๗๕	๘๓
สุราษฎร์ธานี	๑๖,๘๑๓	๖๖๓,๘๐๗	๖๖๐,๓๔๖	๖๖๐,๓๔๖	๔๕	๔๖
ปัตตานี	๖,๐๓๓	๔๖๗,๕๓๗	๔๖๖,๕๓๘	๔๖๖,๕๓๘	๗๗	๗๗
นราธิวาส	๕,๖๖๘	๕๖๓,๕๐๐	๕๖๖,๓๐๖	๕๖๖,๓๐๖	๑๐๐	๑๐๕
ตรัง	๕,๕๕๕	๕๕๓,๕๐๕	๕๕๕,๗๖๘	๕๕๕,๗๖๘	๙๗	๙๗
พัทลุง	๓,๖๖๕	๕๓๗,๖๐๖	๕๓๓,๕๖๖	๕๓๓,๕๖๖	๑๔๖	๑๔๖
ชุมพร	๕,๗๕๖	๓๕๐,๕๓๓	๓๕๖,๕๓๐	๓๕๖,๕๓๐	๕๘	๖๐
ยะลา	๕,๗๑๖	๖๘๕,๗๕๐	๖๘๖,๕๖๖	๖๘๖,๕๖๖	๖๓	๖๓
กระบี่	๕,๖๖๕	๖๕๖,๖๕๕	๖๕๖,๗๕๐	๖๕๖,๗๕๐	๕๖	๕๕
พังงา	๕,๑๐๐	๓๗๓,๐๕๕	๓๕๐,๕๕๕	๓๕๐,๕๕๕	๕๕	๕๖
ภูเก็ต	๖,๖๖๕	๑๗๖,๕๓๓	๑๗๖,๓๓๓	๑๗๖,๓๓๓	๖๖	๖๖
ภูเก็ต*	๘๓๓	๑๕๐,๖๖๖	๑๕๐,๖๖๖	๑๕๐,๖๖๖	๑๗๕	๑๘๓
ระนอง	๓,๕๖๖	๕๐,๓๓๗	๕๐,๓๓๗	๕๐,๓๓๗	๖๖	๖๘
รวม	๗๖,๑๖๕	๖,๖๗๖,๗๗๕	๖,๖๗๖,๓๐๑	๖,๖๗๖,๓๐๑	๘๗	๘๘

*มีมา ต.นารายณ์ประเทงไทย มหาสารคาม

โครงการ : ศูนย์วัฒนธรรมภาคใต้ จังหวัดสงขลา

THE SOUTHERN CULTURAL CENTER SONGKLA PROVINCE.

น.ศ. นายวิชา สำนักเทศา 300113

แสดง : ตารางที่ 3.6 ประชากรและความหนาแน่นของประชากรในภาคใต้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คิดเป็นร้อยละ 21.46 และ 14.69 ของประชากรตามลำดับ จังหวัดที่มีประชากรน้อยที่สุดคือ ระนอง มีประชากรคิดเป็นร้อยละ 1.46 ของประชากรภาค ขนาดและการกระจายตัวของประชากรจะมีจำนวนมากและกระจายตัวค่อนข้างมากตามแนวชายฝั่งของภาค ส่วนทางภาคตะวันตกจะมีประชากรน้อย ยกเว้นจังหวัดภูเก็ตซึ่งเป็นจังหวัดแห่งการท่องเที่ยว

ความหนาแน่นของประชากรในภาคใต้ปี 2525 เป็น 84 คนต่อตารางกิโลเมตร อย่างไรก็ตามจังหวัดต่าง ๆ ในภาคใต้ก็มีความหนาแน่นที่แตกต่างกันมากคือ ความหนาแน่นในจังหวัดระนอง ซึ่งน้อยที่สุดเพียง 26 คนต่อตารางกิโลเมตร และความหนาแน่นของประชากรสูงที่สุด คือจังหวัดภูเก็ตมากกว่า 257 คนต่อตารางกิโลเมตร

3.3.1.3 การบริการทางสังคม

เป็นบริการพื้นฐานของรัฐบาล จัดเตรียมบริการให้แก่ประชาชนเพื่อให้ประชาชนได้รับการศึกษา และการบริการสาธารณสุข เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชากรให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์

การศึกษา การบริการทางสังคมในด้านการศึกษาที่รัฐให้แก่ประชาชนในภาคใต้นั้น กล่าวได้ว่ามีบทบาท และมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของประชากรในภาคใต้เป็นอย่างมาก โดยมีสถานที่ที่สามารถให้บริการแก่ประชาชนในภาคตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา การศึกษาระดับอุดมศึกษามี 3 แห่งคือ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ ตั้งอยู่ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เปิดสอนถึงระดับปริญญาโท และวิทยาเขตปัตตานี ตั้งอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี เป็นศูนย์กลางทางการศึกษาค้นคว้า และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา ตั้งอยู่ที่อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา นอกจากนี้แล้วในภาคใต้อีกยังมีวิทยาลัยครู รวมทั้งหมด 5 แห่ง ซึ่งเปิดสอนถึงระดับปริญญาตรี ตั้งอยู่ที่จังหวัดภูเก็ต สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา และยะลา

การสาธารณสุข การสาธารณสุขจัดเป็นบริการทางสังคมที่มีความสำคัญ และมีความจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชากรในด้านการมีสุขภาพ

เอกสารนี้เสนอแนะที่สมบูรณ์แข็งแรงปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ ซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อการพัฒนาตนเอง ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ครอบครัว และสังคมให้เจริญก้าวหน้า ภาคใต้มีโรงพยาบาลขนาด 600 และ 1,000 เตียง กระจายตามจังหวัดสงขลา นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี และยะลา มีโรงพยาบาลทั่วไปกระจายอยู่ทุกจังหวัด การรักษาพยาบาลเฉพาะโรค ประชากรส่วนใหญ่ จะใช้การบริการของโรงพยาบาลศูนย์ของภาค และโรงพยาบาลทั่วไป ซึ่งมีแพทย์ที่เชี่ยวชาญและมีความพร้อมทางด้านเครื่องมือ และอุปกรณ์ทางการแพทย์ นอกจากนี้ยังมีการบริหารสาธารณสุขเคลื่อนที่ ในส่วนของภาคเอกชน ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานสาธารณสุข ในรูปแบบของการจัดตั้งโรงพยาบาลเอกชน คลินิก และร้านขายยาเป็นต้น

3.3.2 สภาพทางสังคมในระดัจังหวัดและชุมชน

3.3.2.1 การตั้งถิ่นฐานและการปกครอง

จังหวัดสงขลาแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 10 อำเภอ 5 กิ่งอำเภอ มีองค์การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา เทศบาล สุขาภิบาล ตำบล และหมู่บ้าน ดังนี้

- 1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด
- 2) เทศบาลเมืองสงขลา
- 3) เทศบาลเมืองหาดใหญ่
- 4) เทศบาลตำบลสะเตา
- 5) สุขาภิบาล 4 แห่ง
- 6) ตำบล 120 ตำบล
- 7) หมู่บ้าน 908 หมู่บ้าน

อำเภอหาดใหญ่เป็นอำเภอซึ่งอยู่ในเขตจังหวัดสงขลา แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 14 ตำบล คือ ตำบลควนลัง ตำบลคอหงส์ ตำบลคลองแห ตำบลคลองอู่ตะเภา ตำบลบ้านพรุ ตำบลทุ่งใหญ่ ตำบลฉลุง ตำบลทุ่งลาน ตำบลทุ่งตำเสา ตำบลน่าน้อย ตำบลท่าซาม ตำบลคลองหอยโข่ง ตำบลคูเต่า และตำบลพะตง

ในอดีตเมืองหาดใหญ่มีผู้คนอาศัยอยู่เบาบาง การคมนาคมไม่สะดวก บริเวณโดยรอบทั่วไปเป็นป่าคนเสม็ดชุน ต่อมาการรถไฟแห่งประเทศไทยได้ตัดทางรถไฟผ่านบริเวณนี้ จึงมีประชาชนอพยพมาตั้งหลักแหล่งทำมาหากินเพิ่มขึ้นทีละน้อยในไม่ช้ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมัยนั้นสถานีรถไฟตั้งอยู่ที่สถานีอุตะเกา แต่เนื่องจากสถานีอุตะเกาเป็นที่ลุ่ม น้ำท่วมเป็นประจำ ทางกรมรถไฟจึงย้ายสถานีเสียใหม่มาตั้งอยู่ที่สถานีชุมทางรถไฟหาคีใหญ่ในปัจจุบัน เพราะเป็นที่เหมาะสมเป็นเนินสูง น้ำไม่ท่วม และเมื่อตัดทางรถไฟแล้วประชาชนจึงได้อพยพติดตามมาสร้างบ้าน ปลูกเรือนบริเวณสถานีนั้นเอง ฉะนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่ากิจการรถไฟ มีผลต่อการขยายขยาย และความเจริญก้าวหน้าของเมืองหาคีใหญ่ตลอดมา และเนื่องจากเป็นชุมทางรถไฟที่สำคัญที่สุดของภาคใต้ หาคีใหญ่จึงทวีความเจริญอย่างรวดเร็ว ถนนสายแรกของเมืองนี้ก็คือ ถนนหน้าสถานีรถไฟ แล้วถึงมีถนนสายอื่น ๆ ตัดขนานหรือตั้งฉากกับถนนสายนี้ ในลักษณะเป็นตารางหมากรุก เมื่อเริ่มมีความเจริญขึ้นเป็นลำดับ จึงทำให้เป็นศูนย์กลางการค้าไปทั่ว เมืองเริ่มแผ่กระจายไปทางทิศเหนือเป็นส่วนใหญ่ แต่มาระยะ 4-5 ปี มีแนวโน้มว่าเมืองแผ่กระจายไปทางทิศใต้มากขึ้น และเมื่อถนนเพชรเกษม ซึ่งเชื่อมกับทางหลวงแผ่นดินได้ปรับปรุงให้ติดต่อกับเมืองต่าง ๆ ในภาคใต้ได้สะดวกขึ้นจนกระทั่งถึงกรุงเทพมหานคร จึงทำให้หาคีใหญ่กลายเป็นชุมทางรถยนต์โดยสารติดต่อยังจังหวัดใกล้เคียงรอบทั่วไปหาคีใหญ่จึงยิ่งทวีความเจริญมากขึ้น

3.3.2.2 จำนวนและความหนาแน่นของประชากร

จากการสำรวจเมื่อเดือนมีนาคม 2531 จังหวัดสงขลา มีประชากรทั้งสิ้น 1,030,005 คน เป็นชาย 520,033 คน หญิง 509,912 คน มีบ้านเรือนอยู่อาศัย 227,623 หลังคาเรือน ความหนาแน่นของประชากรประมาณ 150 คนต่อ 1 ตารางกิโลเมตร

ส่วนประชากรในเขตเทศบาลเมืองหาคีใหญ่นั้น จากการสำรวจเมื่อปี 2528 มีจำนวนประชากร 122,908 คน เป็นชาย 61,676 คน เป็นหญิง 61,232 คน มีความหนาแน่นโดยเฉลี่ย 5,853 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือน 20,613 ครัวเรือน มีขนาดครัวเรือนเฉลี่ย 6 คนต่อครอบครัวประชากรในเขตเทศบาลส่วนใหญ่ร้อยละ 80 อยู่ในย่านพาณิชย์กรรม และริมถนนใหญ่ เช่น ถนนนิพัทธ์อุทิศ 1, 2 และ 3 ถนนเพชรเกษม และอีกร้อยละ 20 กระจายอยู่รอบ ๆ บริเวณ